4

SLOVENSKÝ JAZYK pracovná učebnica

pre 4. ročník základných škôl

METODICKÉ KOMENTÁRE

Autorky ©
PaedDr. Renáta Titková
Mgr. Dagmar Moravčíková
Mgr. Terézia Bulejová
Mgr. Angela Kulichová

Gestorka
PaedDr. Darina Bačová, PhD.

Recenzentka
PaedDr. Darina Bačová, PhD.

Zodpovedná redaktorka
Mgr. Terézia Bulejová

Manažérka projektu
Mgr. Iveta Krátka

Šéfredaktor
Mgr. Walter Hirschner

Vydalo ©
Vydavateľstvo AITEC, Bratislava

ISBN 978-80-8146-286-3

Všetky práva vyhradené. Toto dielo ani žiadnu jeho časť nemožno reprodukovať bez súhlasu majiteľa práv.

Vydavateľstvo AITEC venuje maximálnu pozornosť procesu prípravy svojich titulov od prvého rukopisu až po tlač. Napriek tomu sa môžu nájsť nedostatky, o ktorých sa od vás radi dozvieme. Vaše pripomienky nám píšte na adresu redakcia@aitec.sk.

Dielo neprešlo jazykovou úpravou.

V diele sú použité ukážky z diel: R. Titková a kol.: Slovenský jazyk – pracovná učebnica pre 4. ročník ZŠ, 1. časť
R. Titková a kol.: Bodkin doplnkový zošit k pracovnej učebnici Slovenský jazyk pre 4. ročník ZŠ, 1. časť

aitec
vydavateľstvo

1 Slovenský jazyk a literatúra v systéme vyučovacích predmetov

Predmet slovenský jazyk a literatúra patrí do vyučovacej oblasti Jazyk a komunikácia. Jeho obsah, náplň, poznatky a rozvíjanie všetkých komunikačných zručností – rozprávanie, počúvanie, čítanie a písanie využíva mnoho iných učebných predmetov aj mimo uvedenej oblasti. Preto je jeho miesto a postavenie vo vzdelávaní veľmi dôležité a významné. Žiaci využijú získané vedomosti a zručnosti nielen v ďalších ročníkoch, ale i v praktickom živote.

1.1 Slovenský jazyk a literatúra ako vyučovací predmet vo 4. ročníku ZŠ

Cieľom predmetu slovenský jazyk a literatúra vo štvrtom ročníku je, aby si žiaci zautomatizovali a systematizovali učivo materinského jazyka. Počas školského roka pracujú s textami, prehlbujú si čítanie s porozumením, vnímajú jednotlivé vlastnosti textov. Zdokonaľujú svoje vyjadrovacie schopnosti v hovorenej podobe aj v písomnej forme.

Predmet slovenský jazyk a literatúra tvoria dve zložky:
jazyková a slohová zložka,
čítanie a literárna výchova.

V **jazykovej zložke** si žiaci osvoja ďalšie pravopisné pravidlá a kľúčové pojmy o jazykovom systéme.

Žiaci sa naučia **tvoriť slová s predponami, rozlišovať ich význam**. Získajú zručnosť správne **používať pravopis predpôn** v písomnom prejave **a ich výslovnosť** v hovorenom prejave.

Spoznajú a osvoja si **pravopis geografických názvov s i/í a y/ý po obojakých spoluhláskach**.

V učive o hláskach nadobudnú vedomosti o **znelostnej asimilácii** – **delení hlások na znelé a neznelé**, oboznámia sa s pravopisom a správnou výslovnosťou **spodobovaných spoluhlások na konci slov pred prestávkou, vnútri slov, na hranici slov pri splývavej výslovnosti** a výslovnosťou **spoluhlásky v**.

Pri čítaní umeleckých a vecných textov spoznajú **uvádzaciu vetu, priamu reč** a jej označenie pomocou **úvodzoviek**.

Žiaci si rozšíria poznatky o **ohybných slovných druhoch** o nové pravopisné vedomosti. Získavajú základné poznatky o **neohybných slovných druhov**.

V učive o **podstatných menách** dokážu uplatniť **pravopis vlastných podstatných mien** v **názvoch štátov** a v pomenovaní **príslušníkov národov**, osvoja si **gramatické kategórie podstatných mien** – **rod, číslo, pád** (mužský, ženský a stredný rod, jednotné a množné číslo, pádové otázky, skloňovanie), spoznajú a budú vedieť utvoriť **základný tvar podstatného mena**.

V učive o **prídavných menách** sa žiaci naučia určiť **rod**, **číslo** a **pád prídavného mena**, jeho **základný tvar**. Spoznajú, že **podstatné meno sa zhoduje s prídavným menom** v **rode**, **čísle** a **páde**.

Pri **zámenách** spoznajú a naučia sa rozlišovať **osobné základné** a **osobné privlastňovacie zámená**.

Osvoja si správne **skloňovanie** a **určovanie základných** a **radových číslovíek**.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

V učive o **slovesách** sa oboznámia so **základným tvarom slovesa** – **neurčitkom**, naučia sa určovať **gramatické kategórie slovies (osoba, číslo, čas)**, **časovanie slovies** a sponového slovesa **byť** vo všetkých slovesných časoch.

Žiaci sa vo štvrtom ročníku oboznamujú s **neohybnými slovnými druhmi** – **príslovky, predložky, spojky, častice, citoslovcia**. Spoznajú **funkciu neohybných slovných druhov vo vete**, osvoja si zručnosť **identifikovať neohybné slovné druhy v texte**, uplatňovať **správnu výslovnosť a pravopis predložiek s/so, z/zo, k/ku**. Naučia sa vymenovať najfrekventovanejšie **výrazy súhlasu** alebo **nesúhlasu**, **istoty** a **pochybnosti**, používať **častice** a **citoslovcia** v **ústnej** a **písomnej komunikácii**.

V **slohovej zložke** sa žiaci naučia rozlíšiť a vysvetliť pojem **umelecký** a **vecný text**, identifikovať v textoch **kľúčové slová**, napísať **osnovu umeleckého** a **vecného textu**, priradiť k jednotlivým častiam textov **body osnovy**, dokážu zreprodukovať text podľa **časovej postupnosti**.

Žiaci v slohovom učive o **tvorivom písaní** získajú schopnosť **napísať** krátky **umelecký** a **vecný text**.

Praktické zručnosti si v slohovej zložke prehĺbia učivom **opis osoby,** v ktorom sa zamerajú na charakteristické vonkajšie aj vnútorné znaky opisovanej osoby**.** Schopnosť prakticky využiť získané poznatky uplatnia v učive **plagát**.

Komunikačné zručnosti žiaci rozvíjajú pri zostavovaní a realizácii **interview (cielený rozhovor)**.

V PU SJ4 sa v oboch zložkách (jazyková zložka a slohová zložka) uplatňujú všetky **komunikačné zručnosti**:

- **rozprávanie** – žiaci dokážu rozprávať samostatne aj podľa predlohy, prezentovať výsledky svojej práce pred spolužiakmi, odpovedať na otázky týkajúce sa prezentovaných informácií,
- **počúvanie** – žiaci sa zdokonaľujú v schopnosti počúvať partnera v rámci spoločnej komunikácie, formulovať otázky k počúvanej prezentácii, pri komunikácii s učiteľom/učiteľkou počúvať s porozumením,
- **čítanie** – žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania, osvojujú si nové literárne pojmy, texty v čítanke a v pracovnej učebnici vnímajú ako zdroj estetických zážitkov, primeraným spôsobom analyzujú obsah prečítaného textu, pri čítaní s porozumením identifikujú informácie, ktoré sú uvedené v texte priamo alebo nepriamo, tvoria otázky k daným informáciám,
- **písanie -** žiaci si naďalej upevňujú svoje pisateľské zručnosti, čitateľne prepisujú a odpisujú text, samostatne píšu texty podľa zadania učiteľa/učiteľky.

Vyššie spomínané pravopisné a slohové učivá sú obsiahnuté vo výkonovom a obsahovom štandarde pre predmet slovenský jazyk a literatúra (v jazykovej a slohovej zložke) v inovovanom Štátnom vzdelávacom programe pre primárne vzdelávanie ISCED1 pre 4. ročník ZŠ.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

2 Koncepcia a štruktúra pracovnej učebnice Slovenský jazyk pre 4. ročník ZŠ

2.1 Koncepcia pracovnej učebnice

Pracovná učebnica Slovenský jazyk pre 4. ročník ZŠ (ďalej PU SJ4 pre ZŠ):

- **patrí** k sérii pracovných učebníc zo slovenského jazyka pre 2. až 4. ročník ZŠ;
- **je pokračovaním** pracovnej učebnice Slovenský jazyk pre 2. a 3. ročník ZŠ;
- **je koncipovaná** v súlade s inovovaným Štátnym vzdelávacím programom ISCED1;
- **zohľadňuje** všetky požiadavky potrebné k osvojeniu si základných a nevyhnutných vedomostí a zručností, ktoré vyplývajú z edukačných cieľov vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia, konkrétne z vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra v 4. ročníku ZŠ;
- **integruje** učebnicu a pracovný zošit do jedného funkčného celku;
- **obsahuje** motivačnú časť s otázkami a úlohami, ktoré rozvíjajú čítanie s porozumením, predstavivosť, komunikačné zručnosti a vyjadrovacie schopnosti žiakov a náučnú – terminologickú časť s cvičeniami a úlohami, prostredníctvom ktorých si žiaci osvojujú daný obsah učiva 4. ročníka.
- jej súčasťou je **Gramatické okienko** s pravopisnými javmi a upozorneniami, s ktorými sa žiaci stretli v treťom ročníku a s ktorými budú pracovať vo štvrtom ročníku. Nachádza sa na vnútornej strane obálky.

PU SJ4 pozostáva z 1. a 2. časti. Obe majú po 88 strán.
Pri práci s PU odporúčame používať malý linajkový zošit určený pre 4. ročník, do ktorého žiaci vypracujú niektoré cvičenia a úlohy z PU, a zošit na pravopisné cvičenia – diktáty.

K pracovnej učebnici prislúchajú ďalšie materiály:

- Bodkin doplnkový zošit 1. a 2. časť (tvorí doplnok k PU, podrobnejšie pozri na s. 5);
- Metodické komentáre pre učiteľov;
- vzorové riešenia dostupné na www.aitec.sk;
- CD offline;
- pracovné listy na www.aitec.sk a na CD offline.

2.2 Štruktúrne prvky a piktogramy v pracovnej učebnici

Pracuj vo dvojici so spolužiakom/spolužiačkou.

Zahraj sa so spolužiakom/spolužiačkou.

Precvič si pravopis.

Prečítaj, vyhľadaj zaujímavosť, informáciu, doplň, povedz, vymysli.

Dôležitá informácia, zapamätaj si ju.

Odpovedz na otázku, vysvetli.

Ako si zvládol/zvládla preberané učivo?

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Opakovacia strana Otestuj sa!

Strany s opakovaním majú formu testu. Slúžia na zopakovanie si osvojených vedomostí, na rozvoj čítania s porozumením a zároveň ako príprava na testovanie T5. Žiaci v úvode pracujú s východiskovým textom, ktorý má vecný charakter. Viažu sa k nemu úlohy 1 – 6 (7), na vyriešení ktorých vyhľadávajú v texte potrebné informácie. Texty sú prepojené na vlastivedné učivo s geografickými zaujímavosťami, slohové učivo a praktické vedomosti.

2.3 Bodkin doplnkový zošit

K pracovnej učebnici je opäť pripravený Bodkin doplnkový zošit. Pozostáva z dvoch častí. Prvá a druhá časť Bodkinho doplnkového zošita obsahuje učivo jednotlivých častí pracovnej učebnice. Kapitoly sú radené rovnako ako v PU SJ4. Každý zošit má 48 strán.
Podobne ako v Bodkinom doplnkovom zošite pre 2. a 3. ročník sú zadania a úlohy upravené pre žiakov so ŠVVP tak, aby zvládli pracovať v pokoji, bez stresu a zároveň udržali pracovné tempo s ostatnými spolužiakmi. Doplnkové zošity ponúkajú možnosť individuálnej alebo spoločnej práce na hodinách slovenského jazyka i mimo nich. Jednotlivé úlohy môžu slúžiť i ako prostriedok na diagnostikovanie miery osvojenia si vedomostí. Pravopisné cvičenia, ktoré majú formu doplňovačky, môžu slúžiť ako príprava na písanie diktátov, na individuálnu prácu či na domácu úlohu.
V zošitoch sa nachádzajú úlohy k slohovej časti a záverečný test, ktorý je zameraný na overenie osvojených vedomostí.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

2.4 Štruktúra pracovnej učebnice a Bodkinho doplnkového zošita

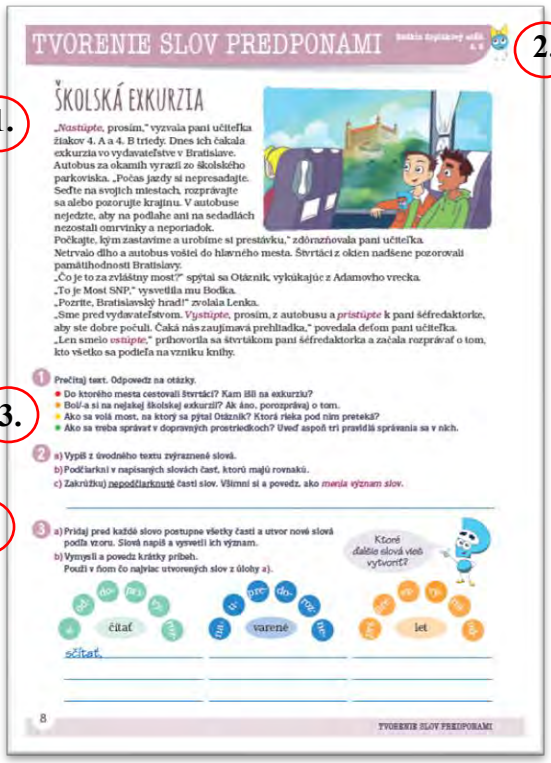

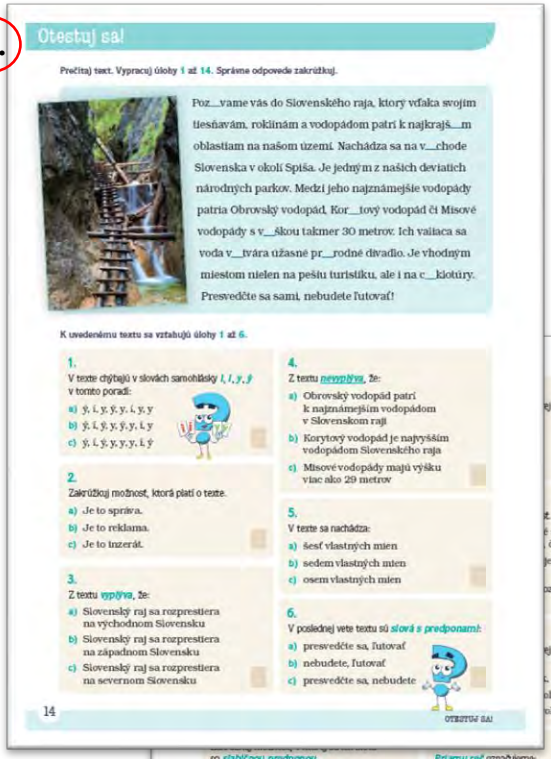

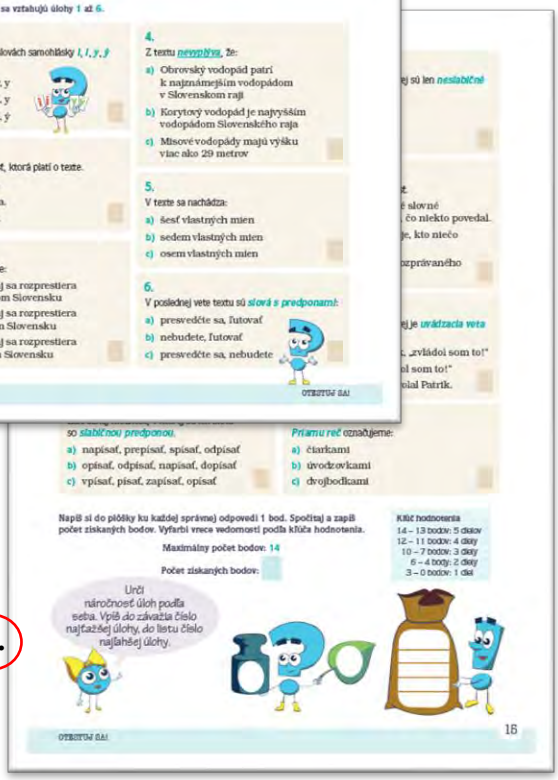

1. **Motivačný text**
2. **Odkaz na Bodkin doplnkový zošit**
3. **Otázky na prácu s textom**
4. **Nové učivo**
5. **Úlohy na precvičovanie a upevňovanie učiva**
6. **Prepojenie jazykovej a slohovej zložky**
7. **Poučka**
8. **Strany určené na opakovanie preberanej témy**
9. **Sebahodnotenie žiaka**
10. **Ukážka slohovej strany**

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

1.

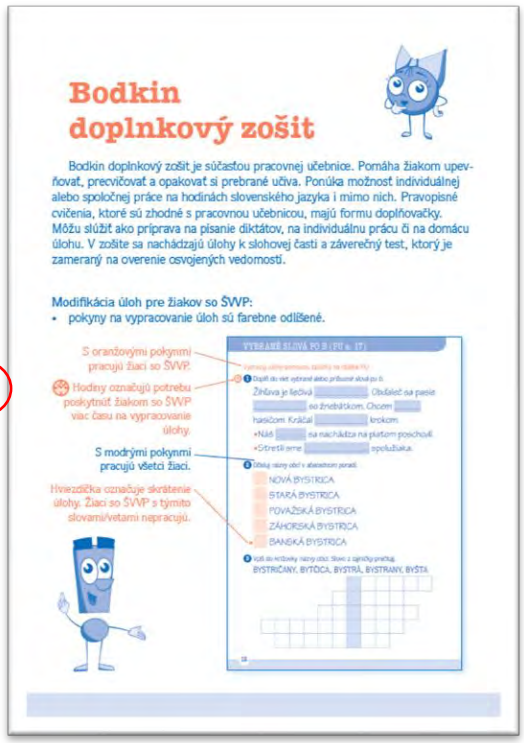

Bodkin doplnkový zošit

Bodkin doplnkový zošit je súčasťou pracovnej učebnice. Pomáha žiakom upevňovať, precvičovať a opakovať si prebrané učiva. Ponúka možnosť individuálnej alebo spoločnej práce na hodinách slovenského jazyka i mimo nich. Pravopisné cvičenia, ktoré sú zhodné s pracovnou učebnicou, majú formu doplňovačky. Môžu slúžiť ako príprava na písanie diktátov, na individuálnu prácu či na domácu úlohu. V zošite sa nachádzajú úlohy k slohovej časti a záverečný test, ktorý je zameraný na overenie osvojených vedomostí.

Modifikácia úloh pre žiakov so ŠVVP:
- pokyny na vypracovanie úloh sú farebne odlišené.

S oranžovými pokynmi pracujú žiaci so ŠVVP.

Hodiny označujú potrebu poskytnúť žiakom so ŠVVP viac času na vypracovanie úlohy.

S modrými pokynmi pracujú všetci žiaci.

Hviezdička označuje skrátenie úlohy. Žiaci so ŠVVP s týmito slovami/vetami nepracujú.

2.

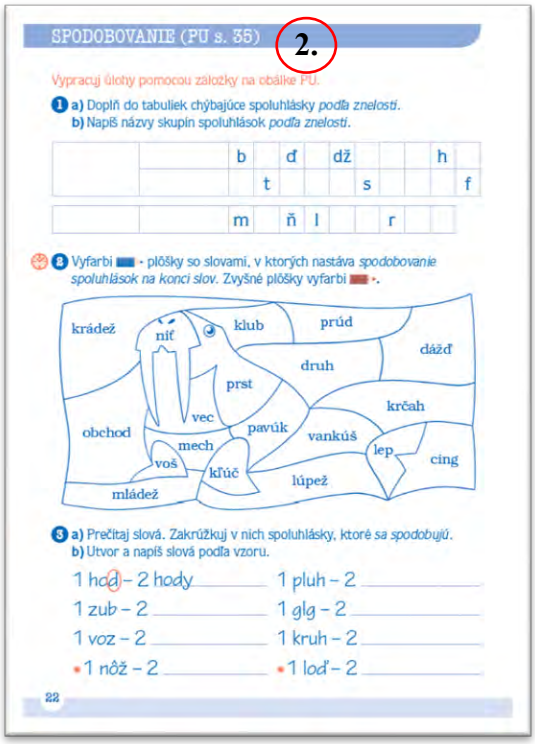

SPODOBOVANIE (PU s. 35)

Vypracuj úlohy pomocou záložky na obálke PU.

1 a) Doplň do tabuliek chýbajúce spoluhlásky *podľa znelosti*.
b) Napíš názvy skupín spoluhlások *podľa znelosti*.

		b		ď		dž			h	
			t				s			f
		m		ň	l			r		

2 a) Vyfarbi ▬ - plôšky so slovami, v ktorých nastáva *spodobovanie spoluhlások na konci slov*. Zvyšné plôšky vyfarbi ▬ •.

krádež, niť, klub, prúd, dážď, druh, prst, krčah, vec, obchod, pavúk, vankúš, mech, lep, cing, voš, kľúč, lúpež, mládež

3 a) Prečítaj slová. Zakrúžkuj v nich spoluhlásky, ktoré *sa spodobujú*.
b) Utvor a napíš slová podľa vzoru.

1 had – 2 hady ____ 1 pluh – 2 ____
1 zub – 2 ____ 1 glg – 2 ____
1 voz – 2 ____ 1 kruh – 2 ____
• 1 nôž – 2 ____ • 1 loď – 2 ____

22

3.

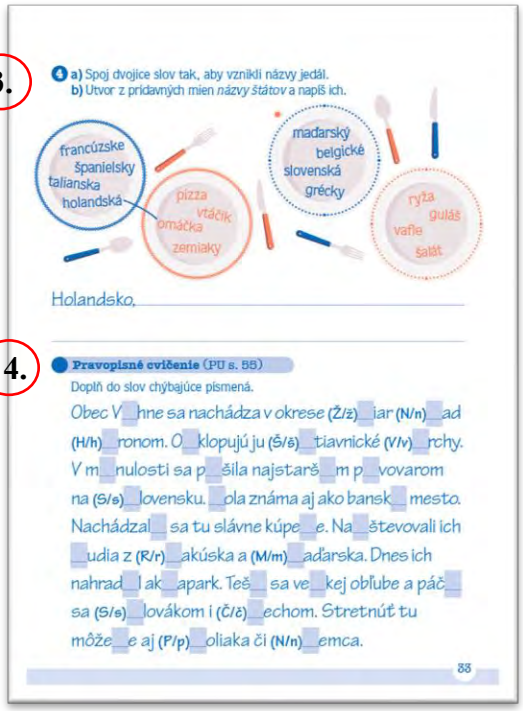

4 a) Spoj dvojice slov tak, aby vznikli názvy jedál.
b) Utvor z prídavných mien *názvy štátov* a napíš ich.

francúzske, španielsky, talianska, holandská
pizza, vtáčik, omáčka, zemiaky
maďarský, belgické, slovenská, grécky
ryža, guláš, vafle, šalát

Holandsko, ____

4.

Pravopisné cvičenie (PU s. 88)

Doplň do slov chýbajúce písmená.

Obec V__hne sa nachádza v okrese (Ž/ž)__iar (N/n)__ad (H/h)__ronom. O__klopujú ju (Š/š)__tiavnické (V/v)__rchy. V m__nulosti sa p__šila najstarš__m p__vovarom na (S/s)__lovensku. __ola známa aj ako bansk__ mesto. Nachádzal__ sa tu slávne kúpe__e. Na__števovali ich __udia z (R/r)__akúska a (M/m)__aďarska. Dnes ich nahrad__l ak__apark. Teš__ sa ve__kej obľube a páč__ sa (S/s)__lovákom i (Č/č)__echom. Stretnúť tu môže__e aj (P/p)__oliaka či (N/n)__emca.

88

5.

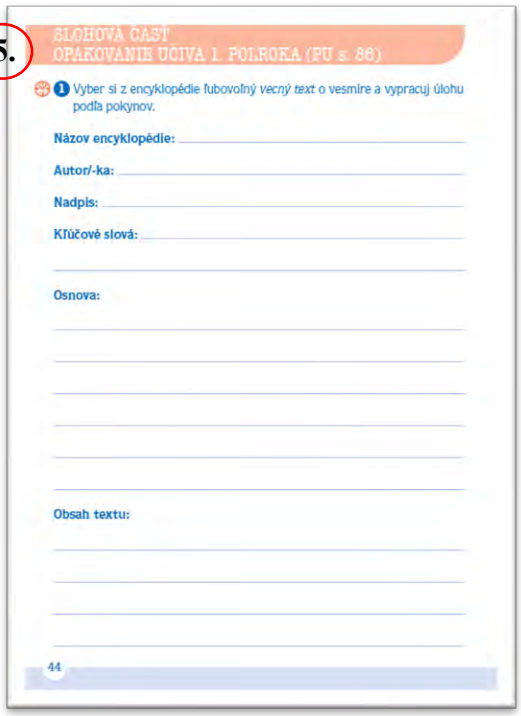

SLOHOVÁ ČASŤ
OPAKOVANIE UČIVA 1. POLROKA (PU s. 86)

1 Vyber si z encyklopédie ľubovoľný *vecný text* o vesmíre a vypracuj úlohu podľa pokynov.

Názov encyklopédie: ____

Autor/-ka: ____

Nadpis: ____

Kľúčové slová: ____

Osnova:

Obsah textu:

44

1. **Pokyny na prácu so zošitom**
2. **Odkaz na pracovnú učebnicu**
3. **Ukážka jazykovej strany**
4. **Upravené pravopisné cvičenie z PU**
5. **Ukážka slohovej strany**

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

3 Problematické javy vo 4. ročníku – naše odporúčania

TVORENIE SLOV PREDPONAMI

Najfrekventovanejšie predpony, ktoré odporúčame, aby žiaci poznali: **o-**, **u-**, **od-**, **do-**, **na-**, **po-**, **pri-**, **pre-**, **nad**, **pod-**, **roz-**, **bez-**, **za-**, **vy-**, **v-**, **vz-**, **s-**, **z-**.

Prvou dôležitou skutočnosťou, na ktorú je potrebné žiakov pri učive o predponách upozorňovať, je rozdiel medzi predponami a predložkami. Obe stoja pred slovom, no kým predložky sa píšu oddelene od slov, predpony sa k slovám pripájajú. Vyplýva to už z ich názvu pred + pony (spony).

Ďalšou dôležitou informáciou, s ktorou sa žiaci oboznámia, je, že pravidlo o rozdeľovania slov na slabiky z 2. ročníka – ak v slove nasledujú za sebou dve spoluhlásky alebo viac spoluhlások, slovo rozdelíme tak, že prvú spoluhlásku zaradíme do prvej slabiky a ostatné spoluhlásky do nasledujúcej slabiky (napr. pestrý: pes-trý) už nebude vždy platiť (napr. poznať: po-znať, prešmyknúť: pre-šmyk-núť). Žiaci musia určiť, či sa v slove nachádza predpona a na základe toho slovo správne rozdeliť.

Pri určovaní slova s predponou neodporúčame vyučujúcim fixovať u žiakov, že odtrhnutím/oddelením predpony od slova bude mať zostávajúca časť slova význam, nakoľko to vždy neplatí. Ide hlavne o predpony v podstatných a prídavným menách (napr. od-pis, vý-znamný, pre-pojená a pod.), ale aj v slovesách, ktoré robia žiakom najmenej problémov (napr. vy-slobodiť, po-ložiť atď). Odporúčame vysvetliť žiakom pravidlo: **ak sa dá predpona v slove nahradiť inou predponou a slovo bude mať význam, ide o predponové slovo** (napr. zá-jazd – vý-jazd – pre-jazd atď.), a naučiť ich, že si majú zostávajúcu časť slova **zmeniť na taký tvar, pri ktorom vedia určiť, či ide o slovo s predponou** (napr. vysvedčenie – vy-svedčenie – pomôžu si slovesom svedčiť – o-svedčiť, u-svedčiť, pre-svedčiť; výkrik – vý-krik – od slovesa kričať – vy-kričať, pre-kričať, za-kričať). V pracovnej učebnici sme sa snažili priblížiť aj tieto zložitejšie príklady.

Správne osvojenie si učiva o predponách súvisí aj s pravidlami pravopisu slov. Veľké množstvo vybraných slov po v má predponu vy-/vý-. Žiaci musia mať na pamäti, že v slove napíšu s y/ý, lebo ide o predponu a zároveň v ďalšej časti slova musia napísať y/ý, lebo ide vybrané slovo (napr. vymyslieť, vyryť, vyžmýkať atď.).

Žiaci robia chyby aj pri písaní slov s časťami vi-/ví-, ktoré si mýlia s predponami vy-/vý-. Ak by sa riadili pravidlom, že po oddelení predpony zostane slovo, ktoré má význam, napísali by napr. v slove visieť tvrdé y, pretože zostávajúca časť slova sieť má význam. Môže nastať aj možnosť, že napíšu správne, teda mäkké i, ale slovo budú pokladať za slovo s predponou. V uvedenom prípade však nejde o predponové slovo, pretože časť vi sa nedá nahradiť inou predponou. Predpony vi-/ví- neexistujú. Je dôležité neustále opakovať a pripomínať žiakom, aby si predponu nahrádzali inou predponou, a tak sa presvedčili, či ide o predponové slovo.

Odporúčame vyučujúcim pripraviť zoznam slov s vi-/ví-, ktorý bude na viditeľnom mieste v triede. Žiaci si slová postupne zafixujú a naučia sa ich správne písať.
Zoznam slov s vi/ví: vidieť, visieť, vítať, viniť, vinič, víno, vinš (vinšovať), vinník, vidlička, víchor, vidiek, víkend, vila, víla, višňa, vitamín, víťaz, vizitka atď.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

PRIAMA REČ

Na označenie priamej reči sa používa **pomlčka** alebo **úvodzovky**. iŠVP na prvom stupni ZŠ nevyžaduje od žiakov zápis priamej reči. Žiaci majú len rozoznať priamu reč v hovorenom prejave a na základe úvodzoviek a uvádzacej vety ju identifikovať v texte. V pracovnej učebnici sme preto uprednostnili zápis priamej reči pomocou úvodzoviek a použili vzorce PU a UP.
Príklady:
„Prídem neskoro," povedal otec.
Karol sa spýtal: „Koľko je hodín?"

Vzorec PUP sme do cvičení nedávali, keďže ide o najnáročnejšiu formu zápisu priamej reči. S pravidlami zápisu priamej reči podľa všetkých troch vzorcov sa žiaci oboznámia na druhom stupni ZŠ.
Napriek tomu, že sa nevyžaduje rozoznanie priamej reči pomocou pomlčky, vyučujúci s ním môže informatívne oboznámiť žiakov a vysvetliť im, že takýto zápis sa používa hlavne v umeleckej literatúre.

– Tak čo je nové**?** – spytuje sa zvedavo mama.
– Aj sama to vieš**,** – odpovedá dcéra.

SPODOBOVANIE

Spodobovanie sa môže javiť ako náročné učivo napriek tomu, že je pomerne jednoduché. Základom je, aby sa žiaci naučili spamäti **vymenovať znelé** a **neznelé spoluhlásky** a zapamätali si pravidlo, že k **spodobovaniu dochádza** na miestach, kde sa **vedľa seba stretávajú dve rôzne spoluhlásky podľa znelosti** (**znelá** – párová alebo nepárová a **neznelá** párová) a že **sa spodobujú** len **párové spoluhlásky** (nepárové sa nikdy nespodobujú). Preto ak sa žiaci dobre naučia znelé a neznelé spoluhlásky, nebudú mať problém zistiť, či k spodobovaniu dochádza, a to aj napriek tomu, že spodobovanie často „nepočujú". Napríklad v slove ***blízky*** sa stretáva vnútri slova **znelá** spoluhláska **z** s **neznelou** spoluhláskou **k**. To znamená, že v slove **nastáva spodobovanie**. V slove ***krátky*** sa stretávajú vedľa seba **dve neznelé** spoluhlásky **t** a **k**. To znamená, že **spodobovanie nenastáva**.

Do pracovnej učebnice sme nezahrnuli všetky javy, resp. výnimky zo spodobovania, ktoré sa prejavujú na morfematickom švíku slov, keďže žiaci ešte nemajú potrebné znalosti a vedomosti o tomto učive (ide o obsah učiva druhého stupňa ZŠ a SŠ).

SLOVNÉ DRUHY

Podstatné mená

Základný tvar podstatných mien
Základný tvar podstatných mien je **nominatív jednotného čísla**. Nominatív množného čísla základným tvarom **nie je** (výnimku tvoria pomnožné podstatné mená, ktoré žiaci na prvom stupni neovládajú).

Gramatické kategórie
Podstatné mená majú tri **gramatické kategórie**: **rod**, **číslo** a **pád** (vzory podstatných mien nepatria medzi gramatické kategórie).

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Pravopis podstatných mien
Skloňovanie podstatných mien úzko súvisí so skloňovacími vzormi, ktoré sa žiaci budú učiť na druhom stupni ZŠ. Je preto dôležité, aby vyučujúci nehodnotili pravopis prípon vyskloňovaných podstatných mien, nakoľko ho žiaci neovládajú. Do pracovnej učebnice sme sa snažili zahrnúť všeobecne platné pravidlá písania prípon, ktoré môžu pomôcť žiakom lepšie zvládnuť pravopis prípon pri skloňovaní podstatných mien a písanie diktátov. Tieto pravidlá platia bez ohľadu na vzor podstatného mena, preto čím skôr si ich žiaci zapamätajú, tým jednoduchšie bude pre nich zvládnuť komplikovaný pravopisný systém slovenského jazyka.
Pravidlá:
Podstatné mená mužského rodu (životné, neživotné) majú v **genitíve** a životné aj v **akuzatíve množného čísla** koncovku **-ov** (bez chlapov, z domov).
Podstatné mená v **datíve** a v **lokáli** sa nikdy **nekončia** na **-y** (chlapovi, ulici, v skrini, na svetri).
Podstatné mená majú v **inštrumentáli množného čísla** vždy príponu **-mi, -ami** (nad horami, za domami).

Pády v slovenčine
Súčasná slovenčina má **šesť pádov**. Žiaci sa preto dnes v škole učia iba šesť pádov označených názvami, ktoré majú pôvod v latinčine, a to **nominatív**, **genitív**, **datív**, **akuzatív**, **lokál**, **inštrumentál**. Piaty pád (vokatív) sa vynechal, ale lokál sa naďalej označuje ako 6. pád a inštrumentál ako 7. pád. Na oslovenie sa v slovenčine spravidla používa nominatívna podoba (napr. otec, posaď sa k nám; kmotor, ponúknite sa), preto sa žiaci o vokatíve učia len informatívne na druhom stupni ZŠ. Na prvom stupni ZŠ nie je potrebné s ním žiakov oboznamovať. (Vokatív sa používa veľmi málo, i keď zachované vokatívne tvary sa naďalej hodnotia ako spisovné, napr. synu, chlapče, priateľu, človeče, kmotre. Nové vokatívne tvary sa už prakticky netvoria. Tvary Zuzi, Feri, Laci sú utvorené podľa cudzích vzorov a oslovenie šéfe sa prevzalo z češtiny.)

Číslovanie pádov v pracovnej učebnici nepoužívame, aby sme žiakov neplietli. Z hľadiska morfológie jazyka k správnemu vyskloňovaniu podstatných mien táto informácia ani nie je nutná.

Dôležité je, aby si žiaci osvojili a naučili sa všetkých **šesť pádov** spolu s **pádovými otázkami**. S tým súvisí aj správne sa pýtať na podstatné mená. Odporúčame, aby sa žiaci pýtali celou vetou (zvyškom vety) a použili obe časti pádovej otázky. Vyhnú sa tak mnohým chybám, hlavne pri určovaní nominatívu a akuzatívu (kto? **čo?** a koho? **čo?**). Tvary podstatných mien v týchto pádoch sú rovnaké, preto len správnou otázkou dokážu dobre určiť pád.
Príklady:
Kvety rastú na lúke. **Kto/čo** rastie na lúke? Kvety. – nominatív
Mama polieva **kvety**. **Koho/čo** polieva mama? Kvety. – akuzatív

Pomnožné podstatné mená
Posledným okruhom, na ktorý chceme upozorniť, sú pomnožné podstatné mená (napr. narodeniny, noviny, sánky, Vianoce, Tatry, dvere, okuliare a pod.). S ich pravopisom a určovaním gramatických kategórií sa žiaci oboznámia na druhom stupni. Odporúčame nezaraďovať takýto typ podstatných mien do úloh a cvičení, v ktorých sa určujú rod a číslo podstatných mien.

Prídavné mená

Základný tvar prídavných mien
Základný tvar prídavných mien je **nominatív jednotného čísla mužského rodu**.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Gramatické kategórie
Prídavné mená sme spracovali so zreteľom na určovanie slovných druhov. Žiaci majú poznať funkciu prídavných mien, správne sa na ne pýtať, vedieť určovať ich gramatické kategórie – **rod**, **číslo** a **pád**, ktoré sa zhodujú s podstatným menom, ktoré rozvíjajú.

Rod prídavných mien sa neurčuje podľa prípony v nominatíve, ale podľa podstatného mena, ktoré rozvíja. Dôvodom je rovnaká prípona stredného rodu v nominatíve singuláru (-e/-é) s príponou nominatívu plurálu v mužskom neživotnom, ženskom aj strednom rode. Napríklad prídavné meno pekné môže vyjadrovať jednotné aj množné číslo – pekné dievča – s. r., sg., pekné kvety – m. r., pl., pekné sukne – ž. r., pl., pekné deti – s. r., pl. Bez podstatného mena nevieme správne určiť gramatické kategórie prídavného mena, a preto to ani vyučujúci nemôžu vyžadovať od žiakov.

Pravopis prídavných mien
V pracovnej učebnici sme sa vyhli pravopisu prídavných mien, ktorý žiaci ešte neovládajú. Budú sa ho učiť, podobne ako pri podstatných menách, na druhom stupni ZŠ. Ide o prídavné mená podľa vzoru pekný – pravopis nominatívu plurálu. Odporúčame tieto prídavné mená nedávať do cvičení, a ak sa v úlohách vyskytnú, ich pravopis nehodnotiť.

Vyhýbame sa aj privlastňovacím prídavným menám, ktoré si žiaci často mýlia s podstatnými menami (napr. **Evkine** nové šaty – ide o privlastňovacie prídavné meno, nie podstatné meno Evka). Vzory prídavných mien aj ich delenie na akostné, vzťahové a privlastňovacie je učivom druhého stupňa, nezaťažujme ním žiakov na prvom stupni.

Odporúčame učiteľom, aby so žiakmi pri preberaní prídavných mien zopakovali učivo 2. ročníka – krátke a dlhé slabiky, striedanie dlhých a krátkych slabík v slovách. Niektoré prídavné mená sa totiž riadia pravidlom o rytmickom krátení (napr. čierny, svieži, úzky, krásny atď.).

Zámená

Učivo o zámenách je pomerne náročné. Žiaci majú (aj vo vyšších ročníkoch) problém vyhľadať zámená v texte, určiť ich základný tvar, správne vyskloňovať. Krátke tvary zámen často píšu spolu s predložkami (somnou, knim, zvás...).

Druhy zámen
Považujeme za dôležité, aby sa žiaci naučili nielen identifikovať, ale aj správne pomenovať druh zámen. iŠVP uvádza, že žiaci majú rozoznať druhy zámen – osobné a privlastňovacie. Toto však nie je presné určenie druhu zámen. **Osobné zámená** sú hlavná skupina, do ktorej patria zámená základné a privlastňovacie. Odporúčame preto, aby žiaci pri určovaní druhov zámen používali dvojslovné pomenovanie **osobné základné zámená** (ja, tebe, vám...) a **osobné privlastňovacie zámená** (moja, vašou, ich...). Vyhnú sa tak chybám pri určovaní druhov zámen vo vyšších ročníkoch. Podobné delenie majú zvratné zámená, ktoré sa delia na zvratné základné: sa/si a zvratné privlastňovacie: svoj. Môžeme s nimi žiakov informatívne oboznámiť, keďže bývajú súčasťou slovies (umyť sa, pozrieť si atď).

Osobné základné zámená
Ja, **ty**, **on**, **ona**, **ono**, **my**, **vy**, **oni**, **ony** sú základné tvary zámen.
Pre lepšiu predstavivosť a na ľahšie zapamätanie sme v pracovnej učebnici predstavili skloňovanie osobných základných zámen **ja**, **ty**, **my**, **vy**. Odporúčame upozorniť žiakov aj na ich **skrátené tvary**: mne/mi, mňa/ma atď., aby nemali problém s ich určovaním vo vetách. Je dobré oboznámiť žiakov, že tieto zámená sú

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

bezrodové, t. j. **nevieme** pri nich **určiť rod**, **len číslo** a **pád**. Zámená **ja**, **ty**, **on**, **ona**, **ono** majú len **jednotné číslo**, zámená **my**, **vy**, **oni**, **ony** len **množné číslo**. Pády určujeme pri všetkých osobných základných zámenách. Osobné základné zámená **on**, **ona**, **ono**, **oni**, **ony** sú rodové, t. j. vieme pri nich určiť mužský, ženský a stredný rod. V pracovnej učebnici ich predstavujeme menej podrobne, keďže majú zložitejšie skloňovanie najmä v G, D a A, kde je možné použitie rôznych tvarov (napr. zámeno on v A – neho/jeho/ho/-ňho/-ň). Žiaci využívajú tvary zámen väčšinou automaticky a nemajú s nimi v hovorenej reči problém. S pravidlami pravopisu, so skloňovaním, s písaním krátkych a dlhých tvarov zámen sa oboznámia podrobnejšie na druhom stupni.

Osobným základným zámenám oni/ony a ich pravopisu sa tiež podrobnejšie nevenujeme (ide o učivo druhého stupňa ZŠ). Keďže žiaci na prvom stupni nerozlišujú životnosť v mužskom rode, poskytli by sme im len neúplné informácie (oni – životné podstatné mená mužského rodu alebo pri viacero rodov spolu; ony – odkazuje na zvieratá a neživotné podstatné mená mužského rodu, na podstatné mená ženského a stredného rodu).

Osobné privlastňovacie zámená
Osobné privlastňovacie zámená majú podobne ako prídavné mená rôzne tvary v závislosti od rodu podstatných mien, ktoré rozvíjajú. Podobne ako pri prídavných menách aj tu platí, že sa zhodujú v rode, čísle a páde s podstatným menom, ktoré rozvíjajú. Určovanie gramatických kategórií týchto zámenách od žiakov nevyžadujeme. Toto učivo si prehĺbia na druhom stupni ZŠ.

Osobné privlastňovacie zámená **jeho**, **jej**, **ich** sú **nesklonné**. Často si ich žiaci mýlia s tvarmi osobných základných zámen on, ona, oni/ony (napr. **Jej** obraz bol krásny. – osobné privlastňovacie zámeno; **Jej** to nepoviem. – osobné základné zámeno).

Číslovky

iŠVP uvádza, že žiaci 4. ročníka majú spoznať **základné** a **radové číslovky**, číslovky správne skloňovať a uplatniť ich pravopis. Pravopis vyšších číslovíek je však komplikovaná téma týkajúca sa druhého stupňa. Odporúčame preto zamerať sa na pravopis a písanie číslovíek v základnom tvare a skloňovanie uplatňovať len ústnou formou.

Podobne ako prídavné mená a zámená, aj číslovky väčšinou prispôsobujú svoj tvar podstatným menám, ktoré rozvíjajú.

Problém môžu spôsobiť žiakom slová podobné číslovkám, ktoré však označujú iné slovné druhy. Napr. **desiata** v taške (podstatné meno), dostal som **jednotku** (podstatné meno), môj **päťročný** brat (prídavné meno). Týmto slovám sa vyhýbame, aby sme žiakov neplietli a čo je podstatné, nedávať ich ani do previerok.

Základné číslovky
Pravopis a skloňovanie základných číslovkách **jeden – štyri** nie je náročné. Ich skloňovanie môžu žiaci aplikovať aj písomnou formou. Je potrebné upozorniť ich na správne použitie číslovíek **dva**/**dve**/**dvaja** (tri/traja, štyri/štyria).

Pri vyšších číslovkách, hlavne zložených, odporúčame vyžadovať pravopis len v základnom tvare, nakoľko skloňovanie je pravopisne náročné. V pracovnej učebnici len cez bublinu informujeme o dvoch možnostiach zápisu číslovíek pri ich skloňovaní – spolu alebo oddelene, no v cvičeniach sa písomnému skloňovaniu vyhýbame.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Radové číslovky
Pravopis radových čísloviek je náročnejší. V prvom rade ide o ich odlišný zápis v základnom tvare. Kým číslovky **1. – 19.** a **celé desiatky** (20., 30. atď.) sa píšu **spolu**, v číslovkách **21. – 29.**, **31. – 39.** atď. sa **jednotky** a **desiatky** píšu **oddelene** a **každá časť sa skloňuje osobitne**.
V druhom rade ide o pravopis čísloviek v mužskom rode, ktoré sa skloňujú podľa vzoru pekný (pravopis tohto vzoru žiaci neovládajú, oboznámia sa s ním v 5. ročníku). Preto odporúčame zamerať žiakov na správny zápis len v základnom tvare, skloňovanie uplatňovať ústnou formou, pri zápise číslom nezabúdať písať na konci bodku a v úlohách sa vyhýbať číslovkám v mužskom rode. Ak sa takéto číslovky objavia, nesprávny pravopis by sa nemal považovať za chybu.

V pri radových číslovkách je potrebné zopakovať so žiakmi (podobne ako pri prídavných menách) učivo 2. ročníka – krátke a dlhé slabiky, striedanie dlhých a krátkych slabík v slovách. Niektoré číslovky sa totiž riadia pravidlom o rytmickom krátení (napr. piaty, šiesty, siedmy, ôsmy atď.). O pravidle informujeme žiakov v pracovnej učebnici cez bublinu. Jeho použitie si žiaci precvičia aj v úlohách.

<u>Slovesá</u>

Základný tvar slovies
Základný tvar slovies je **neurčitok**.

Žiaci bez väčších problémov dokážu slovesá časovať – ohýbať a používať v bežnej komunikácii. K časovaniu nepotrebujú vzory (ani sa na základných a stredných školách už neučia). Často si však mýlia pojmy skloňovanie a časovanie. Dbáme na to, aby si pamätali, že **slovesá časujeme**.

Pravopis slovies
Je dobré, ak si žiaci už na prvom stupni osvoja, že **slovesá** takmer vždy **končia** na **-i/-í** (to sa týka aj minulého času, kde žiaci často robia chybu a príponu -li píšu s tvrdým y). **Výnimkou** je len **rozkazovací spôsob** utvorený od **vybraných slov** (napr. umy!, ukry!, rozry! a pod.), pri ktorých je nulová prípona.

Zložený slovesný tvar
Pri slovesách je dôležité upozorniť žiakov na to, že niektoré slovesá sú zložené z viacerých slov. Ide o **zložený slovesný tvar** (tento pojem však nie je potrebné na prvom stupni zavádzať). Týka sa to úloh, v ktorých žiaci vyhľadávajú slovesá. Nestačí, ak nájdu len plnovýznamové sloveso. Na správne určenie gramatických kategórií musia nájsť celý slovesný tvar, t. j. všetky jeho časti (napr. písali sme – nestačí, ak nájdu len plnovýznamové sloveso písali, pretože by určili nesprávne gramatické kategórie: písali – 3. os., pl., min. č., písali sme – 1. os., pl., min. č.).
Je rovnako dôležité doplniť k plnovýznamovému slovesu aj jeho zvratnú časť (zvratné zámená sa, si), ktorá k nemu patrí. Zvratná časť slovesa má totiž rozlišovaciu funkciu, mení význam slovies. Napr. umývam – niekoho iného/niečo, ale umývam sa – seba.

Časovanie slovies
Odporúčame, aby sa žiaci naučili časovanie slovesa **byť** vo **všetkých slovesných časoch** naspamäť. Jeho tvary si žiaci často mýlia so zámenami a majú problém nájsť ich vo vetách. Ovládanie časovania je potrebné aj pri osvojovaní si cudzieho jazyka.

Pri časovaní slovies v budúcom čase je dobré oboznámiť žiakov s jednoduchým aj zloženým tvarom slovesa (budem písať – napíšem), pretože budúci čas dokonavých slovies (jednoduchý slovesný tvar) je možné určiť len z kontextu vety. Vyučujúci by preto nemal vyžadovať od žiakov, aby určili čas samostatného slovesa.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

(Napr. zaplatím – zaplatím teraz – zaplatím budúci týždeň – môže ísť o prítomný aj budúci čas. Bez kontextu to nie je možné určiť.)
Prečo ide o dva tvary budúceho času zistia žiaci na druhom stupni, keď sa budú učiť o vide slovies. Zatiaľ ich týmto javom nezaťažujeme.

Príslovky

Je na škodu, že sa na prvom stupni sa neučia všetky druhy prísloviek, teda aj **príslovky príčiny**, lebo na druhom stupni potom dochádza k zbytočným omylom a žiaci si často zamieňajú príslovky spôsobu a príčiny. Odporúčame, aspoň informatívne, spomenúť aj tento druh prísloviek, otázku **Prečo?**, ktorou sa na ne pýtame a uviesť konkrétne príklady (Prečo si to urobil/-a? **naschvál**, **náročky**, **náhodou**, **náhodne**, **zámerne**, **omylom**, **nechtiac**, **úmyselne**, **nadarmo**). Do previerok príslovky príčiny nedávame.

Predložky

Učivo o predložkách úzko súvisí s predponami, ale aj so skloňovaním ohybných slovných druhov. Prvotné jednoduché predložky by nemali robiť žiakom problém. Je dobré, ak sa s nimi oboznámia čo najskôr.
S druhotnými predložkami sa žiaci oboznámia až na druhom stupni. Týmto sa v previerkach vyhýbame.
Dôležité je, aby si žiaci osvojili rozdiel medzi predponami a predložkami a správne zapísali predložky, ktoré sa spodobujú (tu býva najčastejšou chybou **písanie predložiek z/zo** v **genitíve** a **s/so inštrumentáli** a tiež výnimky, ktoré sa týkajú predložiek so zámenami – so mnou, s ním, k nemu atď.).

Spojky, častice, citoslovcia

Pri týchto slovných druhoch odporúčame zamerať sa na všeobecné znaky a vlastnosti. Aby ich žiaci v texte dokázali vyhľadať, je dobré oboznámiť ich so základnými (najčastejšími) slovami, ktoré patria medzi tieto neohybné slovné druhy. Na prvom stupni ich nezaťažujeme pravopisnými pravidlami ani deleniami. Tie sa naučia na druhom stupni ZŠ.

Neohybné slovné druhy, ktoré by mali žiaci poznať:
Spojky: a, i, aj, ani, ale, či, alebo, lebo, preto, že, aby, keby, ktorý atď.
Častice: áno, nie, asi, možno, však, veď, nuž, no, určite, okolo atď.
Citoslovcia: au, jaj, juj, och, bum, hurá, brnk, frnk, kvak, cink atď.

Pozor na správne príklady v previerkach či pri vysvetľovaní učiva, pretože niektoré slová môžu vo vete plniť rôznu funkciu, napr. **okolo** môže mať funkciu **častice**, **príslovky**, ale aj **predložky**:
Mám **okolo** 10 eur. – **častica**;
Išiel som **okolo**. – **príslovka;**
Okolo domu rastie vysoká tráva. – **predložka**.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

4 Kontrolné diktáty

Súčasťou jazykového vyučovania je aj písanie diktátov. Je to jedna z foriem, ako si učitelia môžu overiť stupeň osvojenia učiva a vedomostí žiakmi.

iŠVP Slovenský jazyk a literatúra pre 4. ročník ZŠ určuje **10 kontrolných diktátov** s počtom **40** až **50 plnovýznamových slov** v jednom diktáte.

Zameranie kontrolných diktátov podľa iŠVP:
1. Opakovanie učiva z 3. ročníka ZŠ
2. Vybrané slová po b, m
3. Vybrané slová po p, r
4. Vybrané slová po s, v, z
5. Spodobovanie
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Vlastné podstatné mená
8. Ohybné slovné druhy
9. Neohybné slovné druhy
10. Opakovanie učiva zo 4. ročníka ZŠ

Stupnica hodnotenia kontrolných diktátov:
0 – 1 chyba = 1
2 – 4 chyby = 2
5 – 7 chýb = 3
8 – 10 chýb = 4
11 a viac chýb = 5

4.1 Návrhy kontrolných diktátov vo 4. ročníku

Opakovanie učiva 3. ročníka ZŠ
Je koniec prázdnin. Ubehli veľmi rýchlo. Opäť treba myslieť na školu. Štvrtáci na hodine slohu debatovali o svojich zážitkoch. Bystrík videl na výlete vo Vysokých Tatrách kamzíka a svišťa. Počul aj hlas výra skalného. Rišo sa kúpal v bystrom potoku. V studenej vode sa hmýrilo veľa rybičiek. Milada strávila zvyšok prázdnin v jazykovom tábore. Letné chvíle teraz prekryjú školské povinnosti.

(50 plnovýznamových slov)

Vybrané slová po b, m
Štvrtáčka Sabína Tichá býva v Bytči. Krásne recituje. Na súťaži v Banskej Bystrici vyhrala prvé miesto. Svojím prednesom dobyla mnohé srdcia. Súťažila aj v Dolnom Kubíne. Stretla tam bývalú spolužiačku Mirku. Zaspomínali si na výlet v Banskej Bystrici. Mysľou im prebehlo veľa spomienok na školu v prírode na Myjave. Pri rozlúčke premýšľali o ďalšom stretnutí.

(43 plnovýznamových slov)

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Vybrané slová po p, r
Stryná Marína sa liečila v kúpeľoch Korytnica. Liečivá voda získala v minulosti veľa ocenení. Obyvatelia Korytnice sa pýšili tryskajúcim prameňom. Na bývalú kúpeľnú slávu sa dnes len spomína. Kúpele čakajú na svojho rytiera. Zachráni ich? V Levočských vrchoch pramení rieka Torysa. Na brehu jej koryta sedáva rybár. V rieke sleduje rybu hlavátku a ticho načúva hvízdaniu rybárika riečneho.

(49 plnovýznamových slov)

Vybrané slová po s, v, z
Bolo sychravé počasie. Zmoknutá sýkorka si sadla do prázdneho kŕmidla. Spoza okna ju pozorovala Viktorova vyžla. Jemne zavyla a upozornila na hladnú sýkorku. Viktor išiel sýkorku nasýtiť. Chodníček v záhrade ešte nevyschol. Aj tak vybehol von a nasypal do kŕmidla semienka. Horou sa ozýval hlas výra. Viktor vošiel do domu. Vyžla víťazne pozrela na kamaráta. O chvíľu uvideli pri kŕmidle kŕdeľ sýkoriek.

(49 plnovýznamových slov)

Spodobovanie
Môj dedko Jožko je včelár. V záhrade má pätnásť úľov. Včera sa roj včiel zavesil na haluz vysokej jablone. Spolu s babkou ho zvesili a vrátili späť do úľa. Malé robotnice môžu opäť vyrábať med. Babička nazbierala v záhradke misu jahôd a upiekla koláč. Vôňa sladkého múčnika privábila mačku Micu. Pod stolom zbadala zakotúľanú jahôdku. Hneď po nej chňapla.

(50 plnovýznamových slov)

Opakovanie učiva za 1. polrok
Boli sme sa lyžovať v Mýte pod Ďumbierom. Zjazdovka bola zasypaná snehom a výborne upravená. Na lyžovačke sme pobudli štyri dni. Potom sme sa vykúpali vo Vyhniach. Rýchlo sme sa ubytovali a zamierili do bazénov s termálnou vodou. Na obed sme si dali bryndzové pagáče. Pred odchodom domov sme si pozreli Banskú Štiavnicu. Ponúka veľa pamiatok a tajomstiev pod zemou aj nad ňou.

(49 plnovýznamových slov)

Vlastné podstatné mená
Prišla k nám nová pani učiteľka. Jej rodná krajina je Česko. Niekoľko rokov bývala v Prahe. V Bratislave si našla priateľov a prácu. Bude učiť hudobnú výchovu. Zapojila nás do zaujímavého projektu. Okrem Slovákov v ňom bolo veľa Čechov a Poliakov. Môj kamarát z Česka sa volá Pavel a z Poľska Jozef. Spoločne sme vytvorili vydarenú pieseň.

(46 plnovýznamových slov)

Ohybné slovné druhy
Prišla jar. Príroda sa prebudila zo zimného spánku. Jablone zakvitli a rozľahlé pole ožilo. Chlapci postavili farebné máje. Z gazdovského dvora sa ozývajú malé káčatká. Mame kačke sa ich vyliahlo osem. Urastená kobyla si v stajni stráži jedno krásne žriebätko. Náš pes Dunčo spokojne oddychuje v novej búde. Z diaľok sa vrátila domov rodinka lastovičiek.

(49 plnovýznamových slov)

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Neohybné slovné druhy
Buch! Hore na povale niečo zvláštne buchlo. Ale nebojte sa! To len naša ryšavá mačka naháňala myš a prevrhla kvetináč. Rinčanie črepín veľmi vyľakalo malú obyvateľku. Rýchlo sa skryla pod zaprášenú skriňu a ticho načúvala. Pozorne sledovala hladnú prenasledovateľku. Tá sa však vykradla von a namosúrene mňaučala. Chichi! Myška vyliezla zo skrýše. Na malom chvostíku sa jej usalašila jemná pavučinka.

(48 plnovýznamových slov)

Opakovanie učiva zo 4. ročníka
Posledné zvonenie odbilo koniec školského roka. Školské lavice zostanú dva mesiace prázdne. Žiaci sa rozpŕchnu po našom krásnom Slovensku. Navštívia Veľkú Fatru aj priehradu Zemplínska šírava. Možno spoznajú starobylé Grécko alebo blízke Rakúsko. Prečítajú veľa kníh a zahrajú sa veľa hier. Oddýchnu si a načerpajú chuť do ďalšieho učenia. Dovidenia v piatej triede!

(45 plnovýznamových slov)

4.2 Upravené diktáty pre deti so ŠVVP

Opakovanie učiva 3. ročníka ZŠ

Je koniec prázdn__n. Ubehl__ veľmi r__chlo. Op__ť treba m__slieť na školu. Št__rtáci na hod__ne slohu debatoval__ o svoj__ch záž__tkoch. Bystrík v__del na v__lete vo __ysokých __atrách kamz__ka a sv__šťa. Počul aj hlas v__ra skalného. R__šo sa kúpal v b__strom potoku. V studenej vode sa hm__rilo veľa r__bičiek. Milada stráv__la zv__šok prázdnin v jaz__kovom tábore. Letné chví__e teraz prekr__jú školské pov__nnosti.

(50 plnovýznamových slov)

Vybrané slová po b, m

Št__rtáčka __abína __ichá b__va v B__tči. Krásne rec__tuje. Na sú__aži v __anskej B__strici v__hrala p__vé miesto. Svoj__m prednesom dob__la mnohé srdcia. Súťažila aj v __olnom __ubíne. Stretla tam b__valú spolužiačku M__rku. Zaspom__nali si na v__let v __anskej B__strici. M__sľou im prebehlo ve__a spomienok na školu v pr__rode na M__jave. Pr__ rozlúčke prem__šľali o ďa__šom stretnutí.

(43 plnovýznamových slov)

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Vybrané slová po p, r

Str__ná Marína sa lieč__la v kúpe__och Kor__tnica. Lieč__vá voda z__skala v m__nulosti ve__a oce__ení. Ob__vatelia Kor__tnice sa p__šili tr__skajúcim prameňom. Na b__valú kúpe__nú slávu sa dnes len spom__na. Kúpe__e čakajú na svojho r__tiera. Zachrán__ ich? V __evočských vrchoch pramení rieka Tor__sa. Na brehu jej kor__ta sedáva r__bár. V rieke sleduje r__bu hlavátku a t__cho načúva hv__zdaniu r__bárika riečneho.

(49 plnovýznamových slov)

Vybrané slová po s, v, z

Bolo s__chravé počasie. Zmoknutá s__korka si sadla do prá__dneho k__midla. Spoza okna ju pozorovala V__ktorova v__žla. Jemne zav__la a upozorn__la na hladnú s__korku. __iktor išiel s__korku nas__tiť. Chodn__ček v záhrade ešte nev__schol. Aj tak v__behol von a nas__pal do kŕm__dla semienka. Horou sa oz__val hlas v__ra. __iktor vošiel do domu. V__žla v__ťazne pozrela na kamaráta. O chv__ľu uv__deli pri kŕmidle kŕde__ s__koriek.

(49 plnovýznamových slov)

Spodobovanie

Môj de__ko Jo__ko je __čelár. V záhrade má pätnás__ úľo__. __čera sa roj __čiel zavesil na halu__ v__sokej jablone. Spolu s ba__kou ho zves__li a vrát__li späť do ú__a. Malé robotn__ce môžu op__ť v__rábať me__. Babička nazbierala v záhra__ke m__su jahô__ a upiekla koláč. Vôňa sla__kého múčn__ka privábila mačku M__cu. Po__ stolom zbadala zakotú__anú jahô__ku. Hne__ po nej chňapla.

(50 plnovýznamových slov)

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Opakovanie učiva za 1. polrok

Boli sme sa l__žovať v M__te pod __umbierom. Zjazdo__ka bola zas__paná snehom a v__borne upravená. Na l__žovačke sme pobudl__ št__ri dni. Potom sme sa v__kúpali vo V__hniach. R__chlo sme sa ub__tovali a zamieril__ do bazéno__ s termálnou vodou. Na obe__ sme si dal__ br__ndzové pagáče. Pred o__chodom domo__ sme si pozreli __anskú __tiavnicu. Obec ponúka ve__a pamiatok a tajomstiev po__ zemou aj na__ ňou.

(49 plnovýznamových slov)

Vlastné podstatné mená

Pr__šla k nám nová pani uč__teľka. Jej rodn__ kraj__na je __esko. Nieko__ko roko__ b__vala v __rahe. V __ratislave si našla priate__ov a prácu. Bude uč__ť hudobnú v__chovu. Zapoj__la nás do zauj__mavého projektu. Okrem __lovákov v ňom bolo ve__a __echov a __oliakov. M__j kamarát z __eska sa volá __avel a z __oľska Jozef. Spoloč__e sme v__tvorili v__darenú pieseň.

(46 plnovýznamových slov)

Ohybné slovné druhy

Pr__šla jar. Pr__roda sa prebud__la zo z__mného spánku. Jablone zakv__tli a roz__ahlé pole ož__lo. Chlapci postavil__farebné máje. Z gazdo__ského dvora sa oz__vajú malé káčatká. Mame kačke sa ich v__liahlo osem. Urastená kob__la si v stajni stráž__jedno krásne žrieb__tko. Náš pes __unčo spokojne odd__chuje v novej búde. Z dia__ok sa vrátila domo__ rod__nka lastov__čiek.

(49 plnovýznamových slov)

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Neohybné slovné druhy

Buch! Hore na pova__e niečo zvláš__ne buchlo. Ale neboj__e sa! To len naša r__šavá mačka naháňala m__š a prevrhla kvet__náč. R__nčanie črepín ve__mi v__ľakalo malú ob__vateľku. R__chlo sa skr__la pod zaprášenú skr__ňu a t__cho načúvala. Pozor__e sledovala hladnú prenas__edovateľku. Tá sa __šak v__kradla von a namosúrene m__aučala. Ch__chi! M__ška v__liezla zo skr__še. Na malom chvost__ku sa jej usalaš__la jemná pavuč__nka.

(48 plnovýznamových slov)

Opakovanie učiva zo 4. ročníka

Posledné zvo__enie odb__lo koniec ško__ského roka. Školské lav__ce zostanú dva mesiace práz__ne. Žiaci sa rozp__chnu po našom krásnom __lovensku. Na__štívia __eľkú __atru aj priehradu __emplínska š__rava. Možno spoznajú starob__lé __récko alebo bl__zke __akúsko. Preč__tajú ve__a kníh a zahraj__ sa veľa hier. Odd__chnu si a načerpajú chuť do ďalšieho uče__ia. Dov__denia v pia__ej triede!

(45 plnovýznamových slov)

Použité zdroje:
Inovovaný Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň ZŠ, Slovenský jazyk a literatúra: ŠPÚ 2014.
Aktuálne dostupné na: https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjl_pv_2014.pdf
https://jazykovaporadna.sme.sk/q/4721/#ixzz7UBr02ZtO
https://jazykovaporadna.sme.sk/q/2029/#ixzz7UDHnG6Qy

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

PRACOVNÁ UČEBNICA 1. ČASŤ

JAZYKOVÁ ČASŤ

Strana 2
OPAKOVANIE UČIVA 3. ROČNÍKA

V treťom ročníku si žiaci na hodinách jazykového vyučovania prehĺbili vedomosti z učiva o slovenskej abecede, osvojili si **zoraďovanie slov podľa druhého, tretieho až n-tého písmena**. Na vyhľadávanie informácií sa naučili **používať** aspoň jednu **kodifikovanú príručku slovenského jazyka** a **vyhľadávať slová a heslá podľa abecedného poradia v slovníkoch, encyklopédiách**, v **zoznamoch**. Zopakovali si delenie slov na slabiky so slabikotvornými spoluhláskami, tvorili pomocou nich slabiky a slová, vytvárali nové slová ich zamenením za samohlásky. Naučili sa vymenovať a identifikovať v textoch **obojaké spoluhlásky** a osvojili si správny pravopis písania **vybraných** a **príbuzných slov** po obojakých spoluhláskach **b, m, p, r, s, v, z**. Spoznali **ohybné slovné druhy**. V učive o **podstatných menách** sa naučili vysvetliť pojem podstatné mená, pýtať sa na ne správnou otázkou (Kto? Čo?), identifikovať podstatné mená v texte, rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená, uplatňovať pravidlá slovenského pravopisu pri písaní vlastných mien osôb, zvierat, vecí, miest, mestských častí, ulíc, obcí, riek, potokov, pohorí a štátov. V učive o **prídavných menách** sa naučili vysvetliť pojem prídavné mená, pýtať sa na ne správnymi otázkami (Aký? Aká? Aké?), identifikovať ich v texte. Osvojili si pojem **antonymá**, naučili sa ich vyhľadávať v texte, správne ich tvoriť a používať vo vetách a v textoch. Spoznali **zámená**, naučili sa vysvetliť pojem zámená, identifikovať v texte bežne používané zámená, správne ich používať v písomnom a hovorenom prejave. Osvojili si **číslovky**, naučili sa vysvetliť pojem číslovky, používať správne otázky (Koľko? Koľký?), identifikovať ich v texte. V učive o **slovesách** si osvojili pojem slovesá, otázku, ktorou sa na ne pýtame (Čo robí?), naučili sa identifikovať slovesá v texte, správne písať koncovku -li. Osvojili si pojem **synonymá**, vyhľadávali ich v texte, tvorili synonymický rad. Rozvíjali si čitateľskú gramotnosť a tvorivosť v písaní.

Spomienkový fotoalbum – motivačný príbeh v úvode tematického celku **Opakovanie učiva 3. ročníka**. Žiaci si prostredníctvom textu pripomenú pravopisné javy, ktoré si osvojili v treťom ročníku. Opäť sa v ňom stretnú s tromi kamarátmi Bodkou, Otáznikom a Výkričníkom, ktorí ich budú sprevádzať pracovnou učebnicou. Text rozvíja čítanie s porozumením, slovnú zásobu a predstavivosť žiakov, zároveň v sebe zahŕňa aj emotívnu zložku. Má literárny charakter. Text čítajú žiaci.
Uplatňujú sa komunikačné zručnosti (ďalej KZ) čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Je vhodné pracovať aj s ilustráciou, ktorá dopĺňa, konkretizuje a motivuje obsah čítaného textu. Pri opise ilustrácie si žiaci zopakujú témy zo slohovej zložky z 3. ročníka (opis predmetu, nákres, rozprávanie).

1
Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.
Možné odpovede:
- ***Traja kamaráti navštívili Kremnicu, Nitru, Národný park Slovenský kras, jaskyňu Domicu.***
- ***Žiaci hovoria svoje zážitky z prázdnin, kde boli, čo navštívili, kam by sa chceli ešte pozrieť.***
- ***Slovo úchvatná znamená nádherná, jedinečná, slovo zanietene znamená nadšene, oduševnene, s chuťou.***
- ***Žiaci rozprávajú o fotoalbumoch, ktoré majú, aké fotografie v nich majú.***
- ***Napr. album na známky, s kartičkami športovcov atď.***

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

2
Žiaci podčiarknu poslednú vetu. Nad slová si môžu napísať číselné poradie slov podľa abecedy. Slová v tomto poradí následne prepíšu na linajky. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
do, práve, prichádzať, štvrtáci, totiž, triedy, začali.
KZ – čítanie, písanie.

3
a) Žiaci očíslujú názvy obcí v abecednom poradí. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a počet slov prispôsobí ich pracovnému tempu.
Riešenie:
Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Beckov, Betliar, Bojnice, Bratislava, Budatín, Budmerice, Bytča.
b) Žiaci si vyberú jednu obec a vymyslia k nej reklamu. Spoločný znakom všetkých uvedených obcí je hrad, ktorý sa na ich území nachádza. Ako pomôcka slúži fotografia Bojnického zámku. Vytvorenú reklamu prezentujú pred spolužiakmi. Zopakujú si slohové učivo Reklama.
Možné riešenie:
Užite si jesennú dovolenku v krásnom prostredí historickej a starobylej Banskej Štiavnice! Spoznáte profesiu banského remesla, lásku Sládkovičovej Maríny, krásu miestnych tajchov.
Príďte, neoľutujete!
KZ – čítanie, písanie.

4
Žiaci majú prečiarknuť samohlásky a vytvoriť nové slová so slabikotvornými spoluhláskami. Slová napíšu a riešenie si spoločne skontrolujú. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
vlk, plť, mlčky, čln, chlp, krt, krk, brzda.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Úlohami 2 a 3 si žiaci zopakujú abecedu, usporadúvanie slov podľa abecedy. Učiteľ/-ka môže vhodne využiť hrové aktivity, ako aj interaktívne cvičenia z offline prostredia výučbového CD SJ4. Úlohy číslo 4 a 5 sú zameraná na učivo o slabikotvorných spoluhláskach.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

5
a) Žiaci rozdelia slová v stĺpcoch zvislými čiarami na slabiky. Prečítajú riešenie. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a počet slov prispôsobí ich pracovnému tempu.
b) Zakrúžkujú v rozdelených slovách slabiky so slabikotvornými spoluhláskami.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Žiaci si úlohami 6 až 12 zopakujú učivo o vybraných slovách. Učiteľ/-ka môže zvoliť rôzne didaktické hry, aktivity, súťaže, interaktívne cvičenia, ktorými obohatí vyučovacie hodiny slovenčiny.

6
Žiaci napíšu ku každej obojakej spoluhláske po štyri trojslabičné vybrané alebo príbuzné slová. Slová sa musia začínať na danú obojakú spoluhlásku. Prečítajú riešenie. Žiaci so ŠVVP napíšu len po dve, resp. po tri vybrané alebo príbuzné slová v závislosti od ich pracovného tempa.
KZ – čítanie, písanie.

7
a) Žiaci doplnia do slov chýbajúce i, í alebo y, ý. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a úlohu prispôsobí ich pracovnému tempu, napríklad žiaci so ŠVVP môžu pracovať len s jedným obrázkom.
b) Vyfarbia obrázky podľa pokynov v zadaní úlohy.
c) Jedno z vyfarbených tričiek si vyberú a napíšu jeho opis do zošita. Úloha c) súvisí so slohovým učivom Opis predmetu. Vyriešenú úlohu – opis predmetu – prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
Možné riešenie:
Na sebe mám oblečené dvojfarebné tričko. Má krátke rukávy, je dlhšie a veľmi pohodlné. V pravidelných obdĺžnikoch sa na ňom strieda červený a modrý pruh. Uprostred je krásne červené srdiečko. Nosím ho na vychádzky aj do školy.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zadať žiakom úlohu za c) vypracovať na domácu úlohu.

8
a) Žiaci nájdu a označia vo vetách zašifrované vybrané slová. Prečítajú ich. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
byt, pysk, syr, myš, rým, zvyk.
b) Vymyslia a napíšu do zošita krátky príbeh. Použijú v ňom všetky vyznačené slová z úlohy a). Úloha je prepojená na slohové učivo Rozprávanie príbehu. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
Možné riešenie:
Z bytu sme sa presťahovali do rodinného domu. Chováme kobylu. Má taký zvyk, že všetko ovoniava. Malá myš jej prebehla okolo pysku. Asi hľadala syr. Ten má veľmi rada. Ja som o tom napísal báseň so štyrmi rýmami.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

9
a) Žiaci vyriešia krížovku. Slová z tajničky doplnia do vtipu. Vtip prečítajú.
b) Vymyslia a napíšu do zošita inzerát, v ktorom predávajú alebo kupujú ľubovoľného živočícha z krížovky. Inzerát prezentujú pred spolužiakmi. Zopakujú si slohové učivo Inzerát. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
Možné riešenie:
Predám malé vodné korytnačky. Spolu s korytnačkami darujem aj akvárium.
Cena za korytnačky dohodou.
Kontakt: Jozef Plutvička, Jahodová 7, Malá Lehota.
Tel. kontakt: 0111 123 321
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

10
Žiaci rozhodnú, ktoré slovo z dvojice farebne zvýraznených slov nepatrí podľa významu do vety. Nesprávne slovo prečiarknu a zdôvodnia svoje rozhodnutie. Vety správne prepíšu a prečítajú ich. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

11
a) Žiaci doplnia do slov chýbajúce i, í alebo y, ý. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Použijú slová vo vetách a šesť viet napíšu do zošita. Žiaci so ŠVVP napíšu len tri alebo štyri vety podľa ich pracovného tempa.
Možné riešenie:
Janka je veľká jazyčnica. Počula, ako vonku čosi zarinčalo. Zbadala, ako niekto rozbil sklo na garáži. Prudko mykal dverami. Kúsok skla si pichol do ruky. Začal sipieť od bolesti.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

12 PRAVOPISNÉ CVIČENIE
Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu v napísaných vetách v zošite podčiarknuť vybrané a príbuzné slová po obojakých spoluhláskach.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Naša poznámka: Žiaci si úlohami 13 až 26 zopakujú učivo o ohybných slovných druhoch, o slovách s podobným a s opačným významom. Učiteľ/-ka môže opäť zvoliť pri opakovaní učiva 3. ročníka rôzne didaktické hry, úlohy, aktivity, súťaže a interaktívne cvičenia z offline prostredia výučbového CD SJ4. Na opakovanie učiva slovenského jazyka využíva aj úlohy v Bodkinom doplnkovom zošite. Taktiež môže zvoliť rôzne formy vyučovania podľa potrieb a zloženia žiakov v triede.

13
a) b) c) Žiaci vymyslia a napíšu do zošita vety podľa uvedených pokynov v zadaní úlohy. Vety prečítajú. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.
Možné riešenie:
a) Psík našiel moju jednu starú papuču.
b) Príde nová žiačka?
c) Píš!
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

14
a) Žiaci doplnia do tabuľky chýbajúce podstatné mená (všeobecné a vlastné). Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.
b) Vymyslia a napíšu do zošita vtipný príbeh formou správy, v ktorej použijú slová z úlohy a). Zopakujú si slohové učivo Správa. Príbeh prezentujú pred spolužiakmi. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zadať žiakom vypracovať úlohu b) formou domácej úlohy.

15
a) Žiaci vyberú a doplnia do názvov obcí správne začiatočné písmená. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Názvy obcí očíslujú v abecednom poradí. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a počet slov prispôsobí ich pracovnému tempu.
c) Žiaci doplnia požadované údaje o obci, v ktorej žijú. Môžu si pomôcť knihou alebo internetom.
KZ – čítanie, písanie.

16
a) Žiaci doplnia do slov v adresách správne začiatočné písmená. Vyriešenú úlohu prečítajú a zdôvodnia pravopis začiatočných písmen. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Navrhnú a vytvoria vizitku, v ktorej použijú jednu adresu z úlohy a). Zopakujú si slohové učivo Vizitka.
Možné riešenie:
Maľovaná keramika
Iveta Dobrá
Námestie hrdinov 85, Levice
Tel. kontakt: 0777 567 765
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

17
a) Žiaci usporiadajú slabiky v slovách tak, aby vznikli názvy štátov, ktoré susedia so Slovenskom. Názvy napíšu. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
Česko, Poľsko, Ukrajina, Maďarsko, Rakúsko.
b) Žiaci pracujú s doplnkovým informačným zdrojom (kniha alebo internet). Vyhľadajú a napíšu hlavné mestá daných štátov. Riešenia oboch úloh prečítajú.
Riešenie:
Praha, Varšava, Kyjev, Budapešť, Viedeň.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

18
Žiaci ku každej otázke napíšu po tri prídavné mená. Prečítajú vyriešenú úlohu. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

19
Žiaci prečítajú zemepisné názvy. Zvýraznené časti zemepisných názvov nahradia slovom s opačným významom. Utvorené zemepisné názvy prečítajú. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
Riešenie:
Veľká Fatra, Nízke Tatry, Stará Bystrica, Dolný Hričov, Vyšný Slavkov, Biely Váh.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

20
Žiaci pracujú vo dvojiciach. Spoločne si pomáhajú, navzájom sa radia, kooperujú. Vo vetách nájdu a označia ukryté zámená. Označené zámená napíšu na vyznačené linajky. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, overí pochopenie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

21
a) Žiaci si prezrú obrázky. Do vyznačených rámčekov doplnia podľa obrázkov správne čísla. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, overí pochopenie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Čísla napíšu slovom. Číslovky prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, overí pochopenie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

22

a) Žiaci doplnia do viet chýbajúce číslovky. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, overí pochopenie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.

b) Číslovky roztriedia a napíšu slovom aj číslom podľa toho, či označujú počet alebo poradie. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, overí pochopenie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.

c) Vymyslia a napíšu do zošita pozvánku na športovú súťaž. Vypracovanú úlohu prezentujú pred spolužiakmi. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.

Možné riešenie:

Pozývame všetkých štvrtákov, aby sa zapojili do súťaže v skákaní na švihadle. Súťaž sa bude konať v stredu 2. októbra 2022 o 15:00 hod. vo veľkej telocvični.

Tešíme sa na Vás!

Vaše pani vychovávateľky

KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zadať žiakom vypracovať úlohu c) formou domácej úlohy.

23

Žiaci napíšu do zošita vety so správnymi slovesami. Správne napísané vety prečítajú a skontrolujú si svoje riešenie. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, overí pochopenie úlohy.

Riešenie:

Práve dozrievajú sladké čerešne. Janko a Zuzka ich pooberajú. Mamička z nich upečie chutný koláč. Už sa nám zbiehajú slinky. O chvíľu po ňom zostanú len omrvinky.

KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

24

a) Žiaci doplnia do slov vo vetách chýbajúce li, lí a ly, lý. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, overí pochopenie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.

b) Vo vetách vyhľadajú a podčiarknu slovesá. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, overí pochopenie úlohy.

c) K farebne zvýrazneným slovám vo vetách povedia slová s podobným významom. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, overí pochopenie úlohy.

Riešenie:

neslýchané – nezvyčajné/zvláštne, vzlykali – plakali, kráčali – išli.

d) Žiaci vymyslia a napíšu do zošita pokračovanie príbehu. Vymyslia a dopíšu mu vhodný nadpis. Dokončenie príbehu prečítajú spolužiakom. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.

Možné riešenie:

Strašidelný mlyn

Prievan zatvoril dvere na starom mlyne. Zostali sme stáť v úplnej tme. Dušan s Petrom sa triasli ako osiky. Veľmi sa báli. Rozsvietil som baterku. V diaľke sa čosi ligotalo. Boli to oči. Svietili ako dve hviezdy. Blížila sa k nám mačka s myšou v papuľke. Pyšne nám položila svoju korisť k nohám. Odľahlo nám. Teraz už vieme, že v starom mlyne nestraší, ale tam šarapatí susedova mačka. Stali sa z nás traja pátrači. Odhalili sme tajomstvo strašidelného mlyna.

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

25
Žiaci očíslujú plôšky so slovnými druhmi podľa návodu v zadaní úlohy. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie.

26 PRAVOPISNÉ CVIČENIE
Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 8

TVORENIE SLOV PREDPONAMI (pozri Teoretickú časť MK s. 8)

Z výkonového štandardu: Žiak vie/dokáže vytvárať nové slová s rôznymi predponami, uplatňovať pravopis predpôn. Vie identifikovať slabičné a neslabičné predpony, dokáže rozlíšiť význam slov utvorených z rôznych predpôn. Dokáže používať slová s predponami v texte.

Školská exkurzia – motivačný príbeh v úvode tematického celku **Tvorenie slov predponami**, ktorý zavedie štvrtákov na návštevu do vydavateľstva v našom hlavnom meste. Pri čítaní príbehu sa žiaci oboznamujú s kľúčovým učivom – **predponami**. Motivačný text rozvíja čítanie s porozumením, slovnú zásobu a detskú predstavivosť. Napomáha k ľahšiemu porozumeniu učiva. Text čítajú žiaci.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

1
Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.
Možné odpovede:

- ***Štvrtáci cestovali do Bratislavy. Išli na exkurziu do vydavateľstva kníh.***
- ***Žiaci hovoria vlastné odpovede.***
- ***Otáznik sa pýtal na Most SNP, pod ktorým tečie rieka Dunaj.***
- ***V dopravných prostriedkoch sa správame ohľaduplne, bezpečne a slušne.***

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2
a) Žiaci vypíšu z úvodného textu farebne zvýraznené slová. Oboznamujú sa s učivom. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
b) Podčiarknu v napísaných slovách časť slova, ktorá je rovnaká vo všetkých štyroch slovách.
Riešenie:
-stúpte.
c) Zakrúžkujú nepodčiarknuté časti slov. Prečítajú časti (predpony) a povedia, ako menia význam slov.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka oboznámi žiakov s novým učivom – tvorením slov predponami. Vysvetlí im podstatu tvorenia nových slov pomocou predpôn a zdôrazní, že predpona má vplyv na zmenu významu slov.

3
a) Žiaci pridajú pred slová predpony a tvoria nové slová podľa vzoru v zadaní úlohy. Slová napíšu a vysvetlia ich význam. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
b) Vymyslia a povedia krátky príbeh, ktorom použijú čo najviac utvorených slov z úlohy a). Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú a odpovedajú na otázku, ktorú im dáva Otáznik. Odpoveď: napr. ne-čítať, po-čítať; za-varené, pri-varené; do-let, roz-let.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 9

4
Žiaci vylúštia krížovku. Doplnia do vety slovo z tajničky. Vetu prečítajú. Osvojujú si učivo. Žiakom *so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.*
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

5
a) Žiaci pridajú pred slovo písať predpony z ponuky zadania úlohy. Utvoria nové slová. Slová s predponami napíšu. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa, napríklad napíšu len polovicu slov s predponami.
b) Napísané slová rozdelia zvislými čiarami na slabiky.
c) Zelenou pastelkou zakrúžkujú predpony, ktoré tvoria samostatnú slabiku. Modrou pastelkou predponu, ktorá netvorí samostatnú slabiku.
KZ – čítanie, písanie.

Žiaci prečítajú, čo hovorí Bodka. Učiteľ/-ka vysvetlí žiakom podstatu tohto gramatického javu, aby mali správnu predstavu o slabičnosti a neslabičnosti predpôn. Do zošita si môžu napísať vhodné príklady slov s takýmito predponami.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

6
Žiaci prepíšu slová z krížovky v úlohe 4 do zošita. Hnedou pastelkou v nich zakrúžkujú predpony. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa, napríklad prepíšu len polovicu slov s predponami.
Riešenie: ***spoznať, prišiť, nekričať, odpílil', vpísať, dorobiť, značiť, vyryť.***
KZ – čítanie, písanie.

7
a) Žiaci utvoria zo slabík rovnakej farby slová. Napíšu slová. Prečítajú slová. Precvičujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy. Učiteľ môže so žiakmi niekoľko slov vypracovať spoločne. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Zakrúžkujú v napísaných slovách zelenou pastelkou slabičné predpony a modrou pastelkou neslabičné predpony.
Riešenie:
slabičné predpony (modrá pastelka) – ukazovák, preskočiť, rozprávka, posypať, nesprávne, východný,
neslabičné predpony (zelená pastelka) – spísať, vzlietnuť, zlepiť, vchádzať.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo hovorí Výkričník. Učiteľ/-ka vysvetlí žiakom daný jazykový jav (aby si uvedomili rozdiel v rozdeľovaní slov na slabiky s predponami a bez nich) a vhodnou formou ich upozorní na základ slova – skočiť.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

8

a) Žiaci rozdelia slová zvislými čiarami na slabiky. Opakujú a precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa, napríklad skráti úlohu o posledný stĺpec.

b) Slová roztriedia a napíšu do dvoch stĺpcov do zošita podľa toho, či sa v nich nachádza slabičná alebo neslabičná predpona.

Riešenie:

slabičná predpona – premeniť, oblepiť, doplávať, nebyť, uviazať, rozdať, priviazať, vystriedať, odpustiť;
neslabičná predpona – zriediť, vtlačiť, zbiť, stlačiť, vzlietnuť, vliať.

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo im hovorí Bodka a spoločne s učiteľom/učiteľkou si jej radu vysvetlia na vhodných príkladoch.

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

9

a) Žiaci nájdu a označia v štvorsmerovke pätnásť slov. Povedia, ku ktorému slovnému druhu slová patria. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.

Riešenie:

slovesá.

b) Vypíšu z úlohy a) slová s predponami. Rozdelia ich zvislými čiarami na slabiky. Fixujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.

KZ – čítanie, písanie.

10

a) Žiaci vyfarbia slová s predponou vy-, vý-. Precvičujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.

b) V každom vyfarbenom slove nahradia predponu inou predponou. Utvoria nové slovo. Slová povedia a vysvetlia ich význam. Dokážu si, že ide o predpony.

c) Prečítajú nevyfarbené slová. v slovách nahradia časti vi-, ví- ľubovoľnou predponou a utvorené slová povedia. Zistia, že vytvorené slová nemajú význam.

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú upozornenie Výkričníka na pravopisný jav, ktorý zistili v úlohe 10. Spolu s učiteľom/učiteľkou si povedia ďalšie príklady podobných slov.

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

11

a) Žiaci vyhľadajú a podčiarknu vo vetách slovesá s predponami. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.

b) Prepíšu slová do zošita. Zelenou pastelkou zakrúžkujú predpony. Slovo s neslabičnou predponou podčiarknu. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.

Riešenie:

nenudili, rozbehali, rozcvičili, vytvorili, zasúťažili, mali, vyliezť, zoskočiť, zobrať, dokotúľať, vyhralo;
slovo s neslabičnou predponou: splnilo.

KZ – čítanie, písanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

12
Žiaci pracujú vo dvojiciach. Spoločne si pomáhajú, navzájom sa radia, kooperujú. Aplikujú osvojenú jazykovú vedomosť. Pracujú podľa zadania v úlohe. Vypracovanú úlohu prečítajú spolužiakom. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

13 PRAVOPISNÉ CVIČENIE
Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

14
Žiaci vypíšu z pravopisného cvičenia osem slov s predponami. Predpony zakrúžkujú. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa, napríklad upraví počet slov na prepis.
Riešenie:
prekrásnu, vysádzaní, skypríme, pripravíme, vysadíme, zalejeme, polievať, zastrihávať, pripevníme dozreté, pozbierame, umyjeme, nakrájame, uvaríme.
KZ – čítanie, písanie.

15 HRA Predponové kartičky
Hra aktivizuje a podporuje spoluprácu medzi žiakmi. Žiaci pracujú podľa zadania v úlohe. Hrovým spôsobom aplikujú získané vedomosti o predponách.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 12
PRIAMA REČ (pozri Teoretickú časť MK s. 9)

Z výkonového štandardu: Žiak vie/dokáže vysvetliť pojem priama reč, rozoznať priamu reč v hovorenom prejave. Vie identifikovať na základe úvodzoviek a uvádzacej vety priamu reč v texte. Dokáže rozlíšiť uvádzaciu vetu od priamej reči.

Ako vzniká kniha – názov motivačného textu, ktorý je pokračovaním príbehu **Školská exkurzia**. Štvrtáci prišli na exkurziu do vydavateľstva kníh. Pani šéfredaktorka im podrobne vysvetlila, ako vzniká kniha.
Text je písaný tak, aby sa žiaci pútavou formou oboznámili s jazykovým učivom – **priama reč**. Tá je v príbehu zvýraznená farebne. Úvodný text má literárny charakter, rozvíja čítanie s porozumením, motivuje k zvedavosti. Zároveň pripravuje žiakov na aktívne učenie sa a napomáha pochopiť nové jazykové učivo. Text čítajú žiaci.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

1
Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.
Možné odpovede:
- ***Úlohou vydavateľstva je spracovanie rukopisu autora do výslednej podoby – knihy.***
- ***Na tvorbe kníh sa podieľajú: knižní redaktori, ilustrátori, jazykoví redaktori a grafici. Knižný redaktor spolupracuje so spisovateľom, číta a hodnotí príbehy, riadi celý proces tvorby knihy. Ilustrátor kreslí do knihy na základe podkladov od redaktora ilustrácie. Jazykový redaktor opravuje gramatické a štylistické chyby, dbá o to, aby bol text jazykovo správny, grafik rieši vzhľad každej strany v knihe.***
- ***Žiaci hovoria, čo už poznajú z učebnice čítanky a praktického života, čo nové sa dozvedeli.***
- ***Žiaci diskutujú o uvedených otázkach.***

KZ – čítanie, počúvanie, písanie, rozprávanie.

2
a) Žiaci pracujú v trojiciach. Rozdelia si motivačný text podľa postáv – Otáznik, Magdalénka a pani šéfredaktorka. Rozhovor postáv prečítajú. Oboznamujú sa s priamou rečou, jej zápisom v texte, vnímajú daný jazykový jav.
b) Žiaci si všimnú a povedia, ako sa v texte označuje priama reč – dvomi čiarkami.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže v úvodnej, motivačnej fáze hodiny žiakov upozorniť na pojem úvodzovky - pomenovanie dvoch čiarok na začiatku a na konci viet.

3
Žiaci pracujú vo dvojiciach, kooperujú. Rozdelia si texty dvoch vtipov na reč postáv a dialogizujú ich. Všímajú si zvýraznené znamienka (úvodzovky) v textoch. Oboznamujú sa s učivom.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 13

4

Naša poznámka: Pred vypracovaním úlohy 4 učiteľ/-ka upriami pozornosť žiakov na informáciu od Výkričníka. Text si spoločne prečítajú. Na príklade uvedenej vety učiteľ/-ka vysvetlí žiakom pojmy priama reč a uvádzacia veta. Upozorní ich, že uvádzacia veta sa môže nachádzať na začiatku alebo na konci priamej reči (prípadne aj vnútri – rozdeľuje priamu reč).

a) Žiaci doplnia do slov chýbajúce písmená. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
b) Podčiarknu v texte modrou pastelkou uvádzacie vety a zelenou pastelkou priamu reč. Riešenie prečítajú.
c) Z textu vypíšu do zošita sedem slov s predponami. Predpony v napísaných slovách zakrúžkujú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa, napríklad upraví počet slov na prepis.
Riešenie:
pricestuje, poponáhľať, upratovaní, spýtal, prikývol, nezabudnite, upiecť.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

5

Žiaci vymyslia a dopíšu vhodné uvádzacie vety k priamej reči. Vyriešenú úlohu prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

6

Žiaci napíšu k uvádzacím vetám vhodnú priamu reč. Vety prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

7

Žiaci doplnia do bublín v obrázkoch k zlatej rybke priamu reč – oznamovaciu vetu a do chlapcovej bubliny priamu reč – želaciu vetu. Fixujú si učivo a zároveň opakujú učivo o druhoch viet. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

POUČKA

Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zadať žiakom na domácu úlohu vyhľadať a napísať do zošita tri vety z čítanky, v ktorých je priama reč s uvádzacou vetou.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 14 – 15
Opakovanie: OTESTUJ SA!

Strany s týmto označením sú určené na opakovanie a zhrnutie prebratého učiva. Slúžia na diagnostikovanie stupňa zvládnutia osvojených vedomostí z daného učiva. Žiaci pracujú samostatne, je im poskytnutý dostatočný čas na vypracovanie úloh. Úlohy sú zostavené tak, aby prehlbovali čítanie s porozumením a priblížili im formu úloh, ktoré sa používajú pri celonárodných testovaniach T5 a T9. Zároveň ich na prácu s takýmto typom úloh pripravujú. Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Úlohy, ktoré žiaci nestihnú urobiť, nehodnotí. Žiaci používajú záložku na obálke PU, prípadne iné pomôcky.

Žiaci pracujú podľa pokynov. Po dokončení im správnosť riešenia jednotlivých úloh môže skontrolovať učiteľ/--ka alebo si test žiaci skontrolujú spoločne. Podľa pokynov uvedených pod testovými úlohami si ohodnotia jednotlivé odpovede, za každú správnu odpoveď si napíšu 1 bod. Body spočítajú a zapíšu výsledný počet získaných bodov.

Na konci testu je uvedená forma kontroly a sebahodnotenia vypracovania jednotlivých úloh. Bodka, Otáznik a Výkričník oboznámia žiakov, ako je potrebné postupovať pri sebahodnotení. Podľa počtu získaných bodov vyfarbia vrece (symbol vedomostí), ktoré drží Výkričník. Do závažia a do lístka, ktoré má v rukách Otáznik, napíšu číslo úlohy, ktorá je podľa nich najťažšia a najľahšia.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zvážiť podľa zloženia žiakov v triede, či tento, v poradí prvý test, so žiakmi zrealizuje formou komentovanej, spoločnej práce alebo ho ponechá ako samostatnú prácu.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 16

VYBRANÉ SLOVÁ

Z výkonového štandardu: Žiak vie/dokáže uplatniť dokážu uplatniť pravopis geografických názvov s i, í a y, ý po obojakej spoluhláske.

Naša poznámka: Žiaci si vybrané slová po obojakých spoluhláskach osvojili v treťom ročníku. V úvodných častiach jednotlivých vyučovacích hodín môže učiteľ/-ka zábavnou formou zopakovať osvojené vybrané slová po obojakých spoluhláskach. Využiť môže interaktívne úlohy, ktoré ponúka výučbové CD SJ 3 a 4, didaktické hry a rôzne aktivity, ktoré pomáhajú zapamätať si a aplikovať vedomosti získané v treťom ročníku.

Žiaci v treťom ročníku spoznali a osvojili si slová (v rámci vybraných a ich príbuzných slov), ktoré rovnako alebo podobne znejú, majú však odlišný význam aj pravopis (byť – biť, vyť – viť, výr – vír) a naučili sa ich správne používať v písomnom prejave. V učive o vybraných slovách v štvrtom ročníku pribudne pravopis písania vybraných a príbuzných slov v zemepisných názvoch. Žiaci si rozšíria vedomosti o nové vybrané slová.

Hodina vlastivedy – motivačný príbeh v úvode tematického celku **Vybrané slová** zavedie žiakov k štvrtákom, ktorí majú vlastivedu a učia sa vyhľadávať na mape geografické názvy. Text žiakov oboznamuje s učivom – **písanie geografických názvov vybraných slov.** Názvy miest, obcí a rieky sú v texte zvýraznené farebne. Úvodný text má literárny charakter, rozvíja čítanie s porozumením, motivuje k zvedavosti. Zároveň pripravuje žiakov na aktívne učenie sa a napomáha pochopiť nové jazykové učivo ako aj jeho zmysluplnosť a praktické uplatnenie.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

1
Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.
Možné odpovede:

- ***Žiaci hľadali tieto zemepisné názvy – Banská Bystrica (mesto ležiace v srdci stredného Slovenska), Vyhne (kúpeľné mestečko), Mýto pod Ďumbierom (zimná lyžovačka), Korytnica (bydlisko Petrinej babičky), Bytča (mesto s krásnym kaštieľom), Myjava (mesto v Trenčianskom kraji) a Torysa (rieka na východe Slovenska).***
- ***Vlastiveda sa zaoberá prírodnými, geografickými, historickými a ďalšími poznatkami o našej vlasti.***
- ***Mapa je zmenšený obraz zemského povrchu, glóbus je guľa znázorňujúca zemský povrch.***
- ***Obec býva na mape znázornená červenou plôškou.***

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2
Žiaci prepíšu do zošita farebne zvýraznené zemepisné názvy z úvodného textu. Pracujú podľa zadania v úlohe. Povedia názov skupiny hlások, kam patria zakrúžkované písmená (do obojakých spoluhlások. Žiaci sa oboznamujú s učivom. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, počúvanie, písanie, rozprávanie.

3
Žiaci vypracujú úlohu podľa pokynov v zadaní. Opakujú si učivo o vybraných slovách. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 17
Vybrané slová po b

1
a) Žiaci doplnia do vybraných slov po b chýbajúce písmená a prečítajú ich. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.
b) Vymyslia a napíšu do zošita vtipný príbeh. Použijú v ňom vybrané alebo príbuzné slová po b. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
Možné riešenie:
Naša kobyla chcela navštíviť starobylý zámok. Cestou si ujedala z voňavých byliniek. Chcela byť čo najskôr v bydle hradných pánov. Bývať v takom prepychu by sa jej páčilo. Bystro pridala do kroku. Bude sa jej páčiť nábytok, aký mali bývalí obyvatelia zámku? Keď prišla k zámku, začala sa doň dobýjať. Bol totiž zamknutý. Obyčajne býva otvorený. „Zbytočne som sme dnes išla!“ pomyslela si smutne kobyla a vrátila sa späť domov.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú radu, ktorú im dáva Bodka. Záložkou si môžu pomáhať pri riešení úloh v tejto kapitole.
KZ – čítanie.

2
a) Žiaci doplnia do slov chýbajúce i alebo y. Precvičujú a opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Podčiarknu slová so slabikotvornou spoluhláskou. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
c) Napíšu text do zošita ako správu. Úlohu vypracujú podľa pokynov v zadaní. Úloha je prepojená na slohové učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
Možné riešenie:
V našej obci v uplynulých dňoch vyhĺbili studňu. Veľa ľudí sa so záujmom prizeralo. Museli sa však pozerať z primeranej diaľky. Hĺbenie bolo nebezpečné. Stroje, ktoré túto prácu vykonávali, boli mohutné a veľmi hlučné. Iba odborníci vedeli s nimi odborne a bezpečne zaobchádzať. Keď sa prameň vody prebil na povrch, všetci sa veľmi potešili. Obec bude mať dostatok pitnej vody.
Ján Domasta, Záturečie
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu úlohu c) vypracovať formou domácej úlohy.

3
Žiaci vymyslia a napíšu dve vety. V jednotlivých vetách použijú dvojicu slov bydlo – bidlo a bystro – bistro. Opakujú si učivo. Vety prečítajú. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

4
a) Žiaci doplnia do slovných spojení chýbajúce i, í alebo y, ý. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Vyfarbia slovné spojenia podľa farby slova, ku ktorému podľa významu patria.
KZ – čítanie, písanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 18

Bystrica, Bytča

5

Žiaci prečítajú vybrané slová **Bystrica, Bytča**. Povedia k nim po dve príbuzné slová (Bystričanka, bystrický, Bytčianka, Bytčan). Osvojujú si učivo.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo hovorí Bodka. Dozvedia sa, že aj pomenovania obyvateľov obcí sa píšu s veľkým začiatočným písmenom. Spoločne hovoria ďalšie pomenovania obyvateľov, ktoré poznajú a tiež pomenovania obyvateľov obce, v ktorej žijú.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

6

a) Žiaci si prezrú obrázky miest a prečítajú si o nich uvedené texty. Osvojujú si učivo.
b) Prepíšu zvýraznené slová a slovné spojenia. V slovách zakrúžkujú zelenou pastelkou veľké začiatočné písmená. Zdôvodnia ich pravopis (vo vlastných podstatných menách písanie veľkých začiatočných písmen, písanie y vo vybraných slovách). Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže viesť so žiakmi rozhovor o prečítaných vecných textoch, o ich obsahu. Ďalšie zaujímavosti o obciach si môžu doplniť pomocou internetu alebo encyklopédií.

7

Žiaci správne prepíšu slová v zátvorkách, zdôvodnia pravopis dopĺňaných slov – veľké začiatočné písmená. Vypracovanú úlohu prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

8

a) Žiaci doplnia do slov chýbajúce i, í alebo y, ý. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Vymyslia príbeh, v ktorom použijú slová z úlohy a). Napíšu do zošita osnovu príbehu a jeho nadpis. Podľa osnovy príbeh prerozprávajú. Aplikujú slohové učivo – tvoria a píšu vlastné príbehy. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

9
Žiaci pracujú vo dvojiciach. Spoločne si pomáhajú, navzájom sa radia, kooperujú. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
a) Doplnia do slov chýbajúce písmená tak, aby vznikli vybrané a príbuzné slová po b. Fixujú si učivo.
b) Vytvorené slová prepíšu na vyznačené linajky. Zelenou pastelkou zakrúžkujú veľké začiatočné písmená. Vnímajú vlastné mená v zemepisných názvoch.
c) Navrhnú a vyrobia vizitku kníhkupectva, ktoré sa nachádza v Banskej Bystrici alebo v Bytči. Uplatnia slohové vedomosti, aplikujú jazykový jav (písanie zemepisných názvov) v praktickej činnosti – tvorba vizitky.
Možné riešenie:
KNÍHKUPECTVO U BABIČKY
Predaj najkrajších kníh
Hrozienková 24
Banská Bystrica
Tel. kontakt 0303 111 222
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

10
Žiaci pracujú vo dvojiciach. Spoločne si pomáhajú, navzájom sa radia, kooperujú. Upevňujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
a) Vpíšu do doplňovačky správne názvy obcí a názov mestskej časti. Vzniknuté slovné spojenie z tajničky dopíšu do vety pod obrázok mapy Slovenska. Vetu prečítajú.
Riešenie:
Banská Bystrica.
b) Vyfarbia v doplňovačke prvý a posledný názov obce podľa abecedného poradia.
Riešenie:
Biskupice, Trebišov.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

11
Žiaci pracujú s Pravidlami slovenského pravopisu alebo s internetom. Vyhľadajú a napíšu do zošita názvy obcí, ktoré majú vo svojom pomenovaní slovo Bystrica. Fixujú si učivo. Vyriešenú úlohu žiaci prezentujú pred spolužiakmi. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
Banská Bystrica, Stará Bystrica, Nová Bystrica, Zborov nad Bystricou, Považská Bystrica, Záhorská Bystrica.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu úlohu vypracovať formou domácej úlohy.

12 PRAVOPISNÉ CVIČENIE
Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 20
Vybrané slová po m

1
a) Žiaci doplnia do vybraných slov po m chýbajúce písmená. Slová prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.
b) Použijú vybrané alebo príbuzné slová po m vo vetách. Vety povedia.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

2
Žiaci prečítajú vety. Slovo z dvojice farebne vyznačených slov, ktoré podľa významu do vety nepatrí, prečiarknu. Svoje riešenie zdôvodnia. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

3
a) Žiaci dopíšu do viet vhodné slová z ponuky. Doplnené vety prečítajú. Upevňujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
b) Napíšu do zošita list, v ktorom použijú ľubovoľné vybrané alebo príbuzné slová. Aplikujú slohové učivo – písanie súkromného listu. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci slovne vyriešia úlohu, ktorú im dáva Bodka. Zopakujú si časti súkromného listu (úvod, jadro listu, záver).
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Učiteľ/-ka môže zadať úlohu b) vypracovať formou domácej úlohy. Žiaci list prečítajú spolužiakom.

4
a) Žiaci doplnia do každej vety vhodné vybrané alebo príbuzné slovo po m. Fixujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
b) Vety prečítajú a podčiarknu prirovnanie.
Riešenie:
Zmokol ako myš.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže so žiakmi využiť vedomosti z hodín čítania a spoločne si môžu uviesť ďalšie prirovnania.

5
Žiaci doplnia do slov chýbajúce samohlásky i, í alebo y, ý. Slová prečítajú a zdôvodnia pravopis. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Myjava

6

Žiaci prečítajú text o **Myjave**. Prepíšu zvýraznené slová a slovné spojenia. V slovách zakrúžkujú zelenou pastelkou veľké začiatočné písmená. Zdôvodnia pravopis týchto slov (vlastné mená). Naučia sa pravopis písania pomenovaní obyvateľov danej obce. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.

Všimnú si ilustráciu pri texte – diskutujú o kroji, prečítajú pomenovania jednotlivých častí oblečenia. Spoločne s učiteľom/učiteľkou vedú rozhovor o našej odevnej histórii.

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

7

Žiaci doplnia do okienok písmená podľa uvedeného kľúča v zadaní. Osvojujú si učivo – zemepisný názov obce. Prečítajú otázku a napíšu správnu odpoveď. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.

Riešenie:

Obec Mýto pod Ďumbierom leží pod vrchom Ďumbier.

KZ – čítanie, písanie.

8

Žiaci nájdu a označia vo vetách zašifrované vybrané alebo príbuzné slová po m. Označené slová napíšu. Precvičujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.

Riešenie:

omyl, umyť, Myjava.

KZ – čítanie, písanie.

9

Žiaci doplnia do slov chýbajúce i, í alebo y, ý. Slová prečítajú. Fixujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.

KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

10 PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.

KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 22

Opakovanie: Vybrané slová po b, m

Úlohy slúžia na zopakovanie a systematizáciu osvojených vedomostí z učiva o vybraných slovách po b, m.

Naša poznámka: Žiaci môžu vypracovať úlohy 1 až 3 formou samostatnej práce alebo spoločne. Úlohy 4 a 5 majú kooperatívne zameranie, nabádajú k spolupráci, aktivizujú žiakov na vyučovacej hodine.

1

a) Žiaci doplnia do slov chýbajúce i, í alebo y, ý. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.

b) Pomôžu nájsť turistovi cestu k orloju. Pôjdu po slovách, do ktorých doplnili v slovách y, ý. Vysvetlia si pojem orloj. Vnímajú zemepisné pomenovania obcí na Slovensku. Opakujú si učivo.

KZ – čítanie, písanie.

2

Žiaci pracujú s inými zdrojmi ako je PU. Vyhľadávajú na internete alebo v encyklopédii obec, v ktorej sa nachádza orloj z úlohy 1 b). Vyhľadajú o ňom tri informácie a napíšu ich do zošita. Informácie prečítajú spolužiakom.

Možné riešenie:

Orloj sa nachádza v obci Stará Bystrica. Je to prvý postavený orloj na Slovensku. Predstavuje zároveň najväčšiu sochu u nás – Sedembolestnú Pannu Máriu, ktorá je patrónkou Slovenska. V jednotlivých výklenkoch sú umiestnené bronzové plastiky našich významných osobností dejín. Srdcom orloja je astroláb – astronomické hodiny.

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže žiakom dať úlohu vypracovať formou domácej úlohy.

3

a) Žiaci usporiadajú slabiky do slov. Slová napíšu a prečítajú. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.

b) Ku každému príbuznému slovu, ktoré napísali, povedia vybrané slovo, od ktorého je odvodené.

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

4

Žiaci pracujú vo dvojiciach. Spoločne si pomáhajú, navzájom sa radia, kooperujú. Napíšu pozvánku na jarmok, ktorý sa bude konať v ľubovoľnej obci z úlohy 1 a). Pri písaní použijú vybrané a príbuzné slová. K pozvánke môžu nakresliť obrázok. Vypracovanú úlohu prezentujú pred spolužiakmi. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

5 HRA Remeselníci

Hra aktivizuje a podporuje spoluprácu medzi žiakmi. Slúži ako relax i na rozvoj tvorivosti a spolupráce. Žiaci pracujú podľa zadania v úlohe.

KZ – rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 23
Vybrané slová po p

1
a) Žiaci vyhľadajú v štvorsmerovke všetky vybrané slová po p. Napíšu ich. Precvičujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) K napísaným vybraným slovám povedia príbuzné slová.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

2
a) Žiaci prečítajú slová v stĺpcoch. Spoja dvojice slov podľa významu. Obohacujú si slovnú zásobu o synonymá. Opakujú si učivo o vybraných slovách po p, precvičujú si pravopis písania slov, ktoré rovnako znejú ako vybrané slová, ale majú odlišný význam aj pravopis.
b) Doplnia do viet vhodné slová z dvojíc slov. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
c) Žiaci vysvetlia význam poslednej vety.
Riešenie:
Rozum mu zatemnila pýcha. – stal sa namyslený, povýšenecký a podľa toho aj uvažoval a konal.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

3
a) Žiaci doplnia do slov chýbajúce i, í alebo y, ý. Fixujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Vyfarbia plôšky so slovami podľa návodu uvedeného v zadaní úlohy.
c) Napíšu do zošita správu o školskom futbalovom zápase. Použijú v nej slová z úlohy a). Aplikujú slohové učivo. Správu prečítajú spolužiakom. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Možné riešenie:
Dňa 24. júna sa konal futbalový zápas mužstiev FC Rohožník a FC Hlohovec.
V hľadisku sa zišlo vyše 200 fanúšikov – obyvateľov oboch obcí. V úvode zápasu si kapitáni oboch mužstiev vymenili klubové vlajky. Zvuk rozhodcovskej píšťalky odštartoval zápas. Obe družstvá hrali bystro, obetavo. Hráči sa počas zápasu nebili, každé mužstvo chcelo vydobyť víťazstvo. Trávnaté ihrisko bolo po raňajšom daždi šmykľavé, futbalisti však dokonale ovládali svoje kopačky. V poslednej minúte dali Hlohovčania výherný gól. Vyhrali nad súpermi 1 : 0. Zapýrení domáci hráči, ktorí obyčajne zvyknú vyhrať, utŕžili prehru, o ktorej sa písalo aj miestnom časopise. Tentoraz stálo šťastie na strane hostí.
M. Pollák
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zadať žiakom vypracovať úlohu c) formou domácej úlohy.

4 PRAVOPISNÉ CVIČENIE
Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu po napísaní viet do zošita podčiarknuť vybrané a príbuzné slová.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 24
Vybrané slová po r

1
a) Žiaci doplnia do vybraných slov po r chýbajúce písmená. Slová prečítajú. Opakujú si vybrané slová po r. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
b) Vymyslia a napíšu do zošita vtipný príbeh. V príbehu použijú vybrané a príbuzné slová po r. Napísaný príbeh prečítajú spolužiakom.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

2
a) Žiaci napíšu k slovám vybrané alebo príbuzné slová po r, ktoré sa s nimi rýmujú. Precvičujú si učivo.
b) Vymyslia báseň, ktorú napíšu do zošita. V básni použijú slová z úlohy a). Básni vymyslia a napíšu nadpis a prečítajú ju spolužiakom. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Možné riešenie:
Bola to veľká chyba,
že nám odplávala ryba.
Kôň si zranil kopyto,
keď obchádzal koryto.
Jožo mal k nám prísť,
keď som začal hrýzť
uvarenú chutnú ryžu,
rozvoňala našu chyžu.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

3
a) Žiaci si prezrú obrázky a prečítajú slová pod nimi. Obrázky spoja s ich pomenovaním. Opakujú si učivo.
b) Doplnia do viet správne slová z úlohy a). Vety prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

4
Žiaci doplnia do slov chýbajúce i, í alebo y, ý. Slová prečítajú. Fixujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 25

5
Žiaci napíšu k slovám slová s podobným významom, ktoré obsahujú ri, rí alebo ry, rý. Prečítajú vyriešenú úlohu. Obohacujú si slovnú zásobu a aplikujú učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie.

Torysa, Korytnica
6
Žiaci sa oboznamujú so zemepisnými názvami Torysa a Korytnica, ktoré patria medzi vybrané slová po r. Prezrú si obrázky a prečítajú vecné texty. Spoločne si vysvetlia význam oboch slov. Vnímajú ich pravopis. Diskutujú o obsahu textov. Oboznamujú sa s učivom.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

7
a) Žiaci vpíšu do tabuľky názvy obcí. Zvýraznené písmená doplnia do okienok podľa kľúča. Doplnené slovo prečítajú. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
Torysa.
b) Žiaci prepíšu do zošita názvy obcí z tabuľky v abecednom poradí. Zdôvodnia ich pravopis.
Riešenie:
Korytárky, Korytné, Rybany, Rybky, Rybník, Torysky.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 26

8
Žiaci prečítajú vety. Vo vetách podčiarknu vlastné podstatné mená podľa pokynov uvedených v zadaní úlohy. Precvičujú si učivo.
KZ – čítanie, písanie.

9
a) Žiaci vyberú z ponuky pravopisne správne začiatočné písmená a doplnia ich do slov. Fixujú si učivo.
b) Žiaci napíšu názov obce, v ktorej bývajú. Napíšu aj pomenovania obyvateľov ich obce. Vyriešenú úlohu prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

10
a) Žiaci doplnia do slov chýbajúce i, í alebo y, ý. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Podčiarknu zelenou pastelkou slová so slabičnými predponami, modrou pastelkou zakrúžkujú slová s neslabičnými predponami. Vyriešenú úlohu prečítajú.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

11
Žiaci pracujú vo dvojiciach. Spoločne si pomáhajú, navzájom sa radia, kooperujú. Vpíšu do doplňovačky názvy obcí. Upevňujú si učivo. Dvojice si navzájom skontrolujú riešenie.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

12 PRAVOPISNÉ CVIČENIE
Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu v napísaných vetách v zošite podčiarknuť vybrané a príbuzné slová po obojakých spoluhláskach. Kontrolujú si pravopis vybraných a príbuzných slov.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 27
Opakovanie: Vybrané slová po p, r

Úlohy slúžia na zopakovanie a systematizáciu osvojených vedomostí z učiva o vybraných slovách po p, r.

Naša poznámka: Žiaci môžu úlohy 1 až 4 vypracovať formou samostatnej práci alebo spoločne.

1
a) Žiaci doplnia do názvov obcí chýbajúce i, í alebo y, ý. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Vyfarbia plôšky so slovami podľa pokynov uvedených v zadaní úlohy. Vzniknutý obrázok pomenujú.
Riešenie:
Kriváň.
KZ – čítanie, písanie.

2
Žiaci pracujú s inými zdrojmi ako je PU. Vyhľadávajú na internete alebo v knihe povesť, ktorá sa viaže k vrchu Kriváň. K povesti vytvoria osnovu a porozprávajú podľa nej obsah povesti. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zadať žiakom vypracovať úlohu formou domácej úlohy.

3
Žiaci doplnia do slovných spojení chýbajúce pi, pí, ri, rí alebo py, pý, ry, rý. Slová prečítajú. Opakujú si vedomosti. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

4
Žiaci doplnia do tabuľky vybrané alebo ich príbuzné slová po p alebo r podľa zadania v úlohe. Vyriešenú úlohu prečítajú. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Riešenie:
jednoslabičné slová zložené z troch písmen: rys, syr, myš, rýľ, pýr;
dvojslabičné slová zložené z piatich písmen: rybka, syčať, mykať, ryčať, zavyť;
trojslabičné slová zložené zo siedmich písmen: rybárik, kobylka, bylinka, dobytok, kopýtko.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 28
Vybrané slová po s

1
a) Žiaci vyhľadajú v štvorsmerovke všetky vybrané slová po s. Napíšu ich. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
b) Vymyslia a napíšu do zošita vtipný príbeh. Použijú v ňom vybrané alebo príbuzné slová po s. Príbeh prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Možné riešenie:
V tmavom kúte zrazu niečo zvláštne zasyčalo. To sa u Sýkorovcov syseľ Silvo opäť chystal nafúkať balón. Je to veľký výmyselník. Aj minule sa skryl za kreslo a nasýtený spokojne zaspal. Syn pána Sýkoru práve kŕmil chutným syrom sýkorky. Keď sa dosýta nazobali, chystali sa odletieť. To však netušili, že Silvo ešte stále fúka balón. Zrazu prásk! Balón praskol, jeho zvyšky lietali po komore ako vyschnuté listy a pánovi Sýkorovi pristál jeden rovno na lysine.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

2
Žiaci doplnia chýbajúce vybrané alebo príbuzné slová po s v správnom tvare. Pomôžu si obrázkami. Doplnené vety prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

3
Žiaci prečítajú slová a použijú ich vo vetách. Vety napíšu do zošita, prečítajú ich a zdôvodnia pravopis použitých slov. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Možné riešenie:
Na lakti sa mi objavila sinka. Máme malého synka. Babička býva u svojho najmladšieho syna. Bábätko usína v náručí mamičky. Odkrojila som si veľký kus syra. Síra je chemický prvok. Maková buchta je veľmi sýta. V mlynici boli veľké sitá na osievanie múky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

4
a) Žiaci doplnia do slov vo vetách chýbajúce i, í alebo y, ý. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Vo vetách podčiarknu vybrané alebo príbuzné slová po s.
c) Prepíšu podčiarknuté slová do zošita a rozdelia ich zvislými čiarami na slabiky. Pod krátke slabiky napíšu bodku, pod dlhé slabiky čiarku. Opakujú si učivo o slabikách z 2. ročníka. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Možné riešenie: sý/ty/mi, pre/sý/te/ná, sy/no/vec, do/sý/ta, na/sý/til, sy/rov/ní/kom, za/sý/til, na/sy/pal, vy/sy/chá, sych/ra/vá *(poznámka: pod ostatné slabiky pôjde bodka).*
KZ – čítanie, písanie.

5 PRAVOPISNÉ CVIČENIE
Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu v napísaných vetách v zošite podčiarknuť vybrané a príbuzné slová po obojakých spoluhláskach. Kontrolujú si pravopis vybraných a príbuzných slov.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 29
Vybrané slová po v

1
a) Žiaci vyhľadajú v štvorsmerovke všetky vybrané slová po v. Napíšu ich. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
b) Vymyslia a napíšu do zošita štyri prirovnania. Použijú v nich vybrané alebo príbuzné slová po v. Vyriešenú úlohu prečítajú. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Možné riešenie:
Chudý ako vyžla. Vysoký ako svieca. Múdry ako starý výr. Výskali od radosti ako malé deti.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

2
a) Žiaci doplnia do slovných spojení chýbajúce i, í alebo y, ý. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Použijú všetky slovné spojenia vo vetách. Vety napíšu do zošita a prečítajú. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Možné riešenie:
V diaľke sme pozorovali let výra skalného. Jeho silné krídla vytvorili vzdušný vír. Neskôr si výr sadol na vysoký strom. Pod smrekom sa zvíril prach. Výr upriamil zrak do diaľky. S hlasným húkaním sa spustil strmhlav za myškou. Tá práve unikla víru veľkomesta.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zadať žiakom vypracovať úlohu za b) formou domácej úlohy.

3
a) Žiaci vyhľadajú a označia vo vetách zašifrované vybrané alebo príbuzné slová po v. Označené slová napíšu. Aplikujú osvojené učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Riešenie:
výr, zvyk, vyká, vydra, výska.
b) Žiaci vymyslia vianočnú reklamu. Použijú v nej vybrané a príbuzné slová po v i po ostatných obojakých spoluhláskach. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu reklamu napísať do zošita alebo ju vytvoriť na výkres. Reklamu prezentujú pred spolužiakmi. Hotové práce si môžu vystaviť v triednej galérii. Žiaci môžu pracovať samostatne alebo vo dvojiciach. Úlohu môžu vypracovať aj formou domácej úlohy.

4
Žiaci prečítajú slová a použijú ich vo vetách. Vety prečítajú a zdôvodnia pravopis uvedených slov. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

5
a) Žiaci doplnia do slovných spojení i, í alebo y, ý. Opakujú si pravopis. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) V slovách spojeniach podčiarknu slová s predponami vy-, vý-. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Riešenie:
vymenená, vypísané, vyčerpaný, vypočítaný, výťah, výhra, vymyslený, vypracovaná, vynesený, výpoveď, vypínač, vyložená.
c) Žiaci hovoria slová, v ktorých nahradili predpony vy-, vý- inými predponami. Opakujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.
Možné riešenie:
zamenená, odpísané, prečerpaný, dopočítaný, záťah, prehra, namyslený, zapracovaná, unesený, odpoveď, spínač, položená.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Vyhne, Vydrovo

6

Žiaci sa oboznamujú so zemepisnými názvami a zároveň vybranými slovami Vydrovo a Vyhne.
a) Prezrú si obrázky a prečítajú oba texty. Porozprávajú, ktoré informácie sa dozvedeli z vecných textov. Spoločne si vysvetlia význam uvedených názvov odvodených od vybraných slov, vnímajú ich pravopis. Oboznamujú sa s učivom.
b) Žiaci prepíšu zvýraznené slová a slovné spojenia do zošita. Zelenou pastelkou zakrúžkujú v slovách veľké začiatočné písmená. Zdôvodnia pravopis týchto slov. Aplikujú vedomosti z učiva o vlastných podstatných menách. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.

Riešenie:

Vydrovo, Vydrovskej doline, Vydrovskom potoku, Vyhne, Vyhnianskej doline, Vyhniansky potok, Vyhniansky travertín.

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka vysvetlí žiakom význam slova travertín. Žiaci môžu slovo vyhľadať na internete alebo v encyklopédii.

7

a) Žiaci vpíšu do doplňovačky názvy obcí. Slovo z tajničky doplnia do názvu ľudovej piesne. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.

Riešenie:

Z Východnej dievčatá.

b) Žiaci pracujú s doplnkovým informačným zdrojom (kniha alebo internet). Vyhľadajú a napíšu do zošita text ľudovej piesne z úlohy a). Podčiarknu v ňom vybrané a príbuzné slová. Ľudovú pieseň si spoločne zaspievajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.

Riešenie:

Z <u>Východnej</u> dievčatá, čím sa <u>umývate</u>,
keď <u>vy</u> svoje líčka vždy červené máte?
<u>My</u> <u>sa umývame</u> každý deň do rôčka
v studenej vodičke z <u>bystrého</u> potôčka.

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

8

Žiaci doplnia do slov vo vetách chýbajúce písmená. Vety prečítajú. Upevňujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.

KZ – čítanie, písanie.

9 PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.

KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu v napísaných vetách v zošite podčiarknuť vybrané a príbuzné slová po obojakých spoluhláskach. Upevňujú si pravopis vybraných a príbuzných slov.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 31
Vybrané slová po z

1
Žiaci dopíšu pred slová správne predpony tak, aby vznikli vybrané slová po z. Slová prečítajú. Precvičujú a opakujú si učivo z tretieho ročníka. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie.

2
a) Žiaci spoja dvojice slov, ktoré k sebe významovo patria. Slovné spojenia napíšu. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
b) Žiaci hovoria vety, v ktorých použijú slovné spojenia z úlohy a).
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

3
a) Žiaci utvoria zo slova jazykoveda päť slov a napíšu ich. Precvičujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Možné riešenie:
jazyk, veda, kov, zajo, zvyk, vek, voda, koza atď.
b) Žiaci pracujú s doplnkovým informačným zdrojom (kniha alebo internet). Vyhľadajú a napíšu do zošita tri informácie o Ľudovítovi Štúrovi. Napísané informácie prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka priblíži žiakom vhodnou formou osobnosť Ľ. Štúra. Pripomenie im, že sa o ňom učili na hodinách vlastivedy. Úlohu b) môžu žiaci vypracovať aj formou domácej úlohy a následne prezentovať zistené informácie pred spolužiakmi.

4
Žiaci prečítajú vety. Opravia vo vetách nesprávne (farebne odlíšené) napísané slová. Vety správne prepíšu do zošita a prečítajú. Upevňujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
Ako ho prezývali? Opustené budovy zívali prázdnotou. Často ju pozývali na návštevu. Z diaľky sa ozývali zvláštne zvuky. Ľudí vyzývali, aby sa upokojili. Ľudia ho nazývali optimistom.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

5
Žiaci doplnia do prísloví a porekadla vhodné vybrané slová po z. Vysvetlia ich význam. Fixujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

6
Žiaci doplnia do slov chýbajúce i, í alebo y, ý. Slová prečítajú. Opakujú si pravopis. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

7 PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.

KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu v napísaných vetách v zošite podčiarknuť vybrané a príbuzné slová po obojakých spoluhláskach. Upevňujú si pravopis vybraných a príbuzných slov.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 32
Opakovanie: Vybrané slová po s, v, z

Úlohy slúžia na zopakovanie a systematizáciu osvojených vedomostí z učiva o vybraných slovách po s, v, z.

Naša poznámka: Žiaci úlohy môžu vypracovať formou samostatnej práci alebo spoločne.

1
a) Žiaci doplnia do názvov obcí chýbajúce i, í alebo y, ý. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Pomôžu nájsť turistke cestu do obce. Riadia sa pokynom uvedeným v zadaní úlohy. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
c) Zložia a napíšu zo zvýraznených písmen názov obce. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
Vyšný Kubín.
KZ – čítanie, písanie.

2
Žiaci pracujú s doplnkovým informačným zdrojom (kniha alebo internet). Vyhľadajú o obci Vyšný Kubín tri informácie. Napíšu ich do zošita. Informácie prečítajú spolužiakom. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Možné riešenie:
Obec Vyšný Kubín sa v kronikách spomína už v 14. storočí. V minulosti sa tu ľudia zaoberali poľnohospodárstvom. Vo Vyšnom Kubíne sa narodila spisovateľka Margita Figuli, básnik, prekladateľ a národovec Pavol Országh Hviezdoslav. Na jeho počesť sa každoročne koná recitačná súťaž Hviezdoslavov Kubín.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

3
a) Žiaci vylúštia krížovku. Slovo z tajničky doplnia do vetu. Vetu prečítajú a odpovedia na otázku. Pomôžu si predchádzajúcou úlohou. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
b) Prepíšu slová z krížovky do zošita. Napíšu, ku ktorým slovným druhom napísané slová patria. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Riešenie:
podstatné mená – vyhňa, jazyk, vydra, syr, vyžla, Hviezdoslav; prídavné mená – vysoký, zámená – tvoj, číslovky - dvadsať, tri, slovesá – prezývať, syčať.
KZ – čítanie, písanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 33 – 34
Opakovanie: OTESTUJ SA!

Strany s týmto označením sú určené na opakovanie a zhrnutie prebratého učiva. Slúžia na diagnostikovanie stupňa zvládnutia osvojených vedomostí z daného učiva. Žiaci pracujú samostatne, je im poskytnutý dostatočný čas na vypracovanie úloh. Úlohy sú zostavené tak, aby prehlbovali čítanie s porozumením a priblížili im formu úloh, ktoré sa používajú pri celonárodných testovaniach T5 a T9. Zároveň ich na prácu s takýmto typom úloh pripravujú. Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Úlohy, ktoré žiaci nestihnú urobiť, nehodnotí. Žiaci používajú záložku na obálke PU, prípadne iné pomôcky.

Žiaci pracujú podľa pokynov. Po dokončení im správnosť riešenia jednotlivých úloh môže skontrolovať učiteľ/--ka alebo si test žiaci skontrolujú spoločne. Podľa pokynov uvedených pod testovými úlohami si ohodnotia jednotlivé odpovede, za každú správnu odpoveď si napíšu 1 bod. Body spočítajú a zapíšu výsledný počet získaných bodov.

Na konci testu je uvedená forma kontroly a sebahodnotenia vypracovania jednotlivých úloh. Bodka, Otáznik a Výkričník oboznámia žiakov, ako je potrebné postupovať pri sebahodnotení. Podľa počtu získaných bodov vyfarbia vrece (symbol vedomostí), ktoré drží Výkričník. Do závažia a do lístka, ktoré má v rukách Otáznik, napíšu číslo úlohy, ktorá je podľa nich najťažšia a najľahšia.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zvoliť rôzne formy vyhodnotenia testu. Môže poskytnúť žiakom kľúč správneho riešenia (vzorovo vyriešený test), výmena testu so spolužiakom a následná žiacka kontrola správnosti vypracovania testu alebo im test skontroluje individuálne.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 35
SPODOBOVANIE (pozri Teoretickú časť MK s. 9)

Z výkonového štandardu: Žiak vie/dokáže rozdeľovať hlásky na párové znelé, párové neznelé a nepárové znelé spoluhlásky. Vie uplatniť výslovnosť a pravopis znelých párových spoluhlások a neznelých spoluhlások na konci slov. Dokáže uplatniť výslovnosť a pravopis spodobovaných spoluhlások vnútri slova. Vie uplatniť výslovnosť a pravopis spodobovaných spoluhlások na hranici slov. Dokáže uplatniť pravopis a výslovnosť spoluhlásky v.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže využiť pri preberaní témy rôzne didaktické jazykové hry, interaktívne úlohy z CD k PU SJ4 a rôzne formy práce na vyučovacej hodine, ktorými spestrí a zefektívni proces osvojovania si tohto jazykového učiva.

Susedia – motivačný príbeh v úvode tematického celku **Spodobovanie**, prostredníctvom ktorého sa nenásilnou formou oboznamujú s novým učivom – **so spodobovaním spoluhlások**. V texte sú zakomponované slová, farebne zvýraznené spoluhláskami, ktoré sa spodobujú. Žiaci ich v texte ľahko nájdu a lepšie sa im s nimi pracuje. Príbeh môže učiteľ/-ka využiť na rozhovor o živote starých ľudí, o vzťahu detí a mladých ľudí k nim, o tom, ako sa dá starým ľuďom pomáhať. Text rozvíja čítanie s porozumením a vyjadrovacie schopnosti. Čítajú ho žiaci.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

1
Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.
Možné odpovede:
- ***Dôchodcovia sa volajú Naďka a Jožko Hlaváčovci. Všetci ich prezývajú babka a dedko.***
- ***Šimon nemal rád hádky, a tak sa nakoniec dal presvedčiť a šiel babke Naďke a dedkovi Jožkovi pomôcť.***
- ***Šimon môže rád športovať, nemá rád konflikty, je rozvážny a empatický. Rád pomáha druhým. Dôchodcovia sú pozorní, starostliví a láskaví.***
- ***Žiaci rozprávajú o svojich skúsenostiach a pomoci starším ľuďom, príbuzným, známym, susedom.***

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2
a) Žiaci vypíšu z motivačného textu slová s farebne zvýraznenými spoluhláskami. Povedia, či sa zvýraznené spoluhlásky píšu rovnako, ako sa vyslovujú. Oboznamujú sa s učivom.
b) Prepíšu slová do zošita do troch stĺpcov, podľa toho, na ktorom mieste v slove sa nachádza zvýraznená spoluhláska. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Riešenie:
na začiatku slova – všetci; vnútri slova – dôchodcovia, Naďka, Jožko, babka, dedko, ťažšie, Bodka, futbal, hádky, sladká; na konci slova – obväz, výraz, chlieb, prah, poklad, sneh.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka vysvetlí žiakom jazykový jav – spodobovanie spoluhlások. Spoločne diskutujú o novom poznatku.

3
Žiaci doplnia slová do doplňovačky. Vzniknuté slovo v tajničke prečítajú. Oboznamujú sa s učivom. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

POUČKA

Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 36
Delenie spoluhlások podľa znelosti

Naša poznámka: Spodobovanie spoluhlások patrí do fonetickej roviny jazyka. Na lepšie pochopenie tohto učiva sme zaviedli piktogramy – ruka s perom a ústa. Piktogramy slúžia na lepšie pochopenie, odlíšenie a fixovanie napísanej a vyslovenej podoby slov.

1
a) Žiaci prečítajú dvojice slov. Všímajú si piktogramy – ruka s perom a ústa, ktoré im budú pomáhať pri osvojovaní učiva. Prečítajú a sluchovo vnímajú výslovnosť farebne zvýraznených spoluhlások. Do bublín napíšu spoluhlásky, ktoré počujú pri ich vyslovení. Oboznamujú sa s učivom. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Farebne zvýraznené spoluhlásky vpíšu podľa príslušnej farby do tabuľky v úlohe. Prečítajú údaje napísané v tabuľke. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo im radí Bodka. Pomocou uvedenej vety si môžu ľahšie zapamätať neznelé párové spoluhlásky. Môžu prečítajú aj obrázok s dvojicami písmen držiacimi sa za ruky, ktoré znázorňujú párové spoluhlásky.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka na vhodných príkladoch vysvetlí žiakom princíp spodobovania spoluhlások na konci slov, kedy sa párové znelé spoluhlásky v hovorenej reči menia na párové neznelé spoluhlásky. Žiaci spoznajú a postupne si začnú osvojovať párové znelé a neznelé spoluhlásky. Tabuľku z úlohy 1 si môžu prepísať do zošita.

2
a) Žiaci prečítajú slová. Všimnú si výslovnosť farebne zvýraznených spoluhlások. Do bublín napíšu spoluhlásky, ktoré počujú pri ich vyslovení. Uvedomujú si, že sa ich výslovnosť nemení. Oboznamujú sa s učivom. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Farebne zvýraznené spoluhlásky vpíšu do tabuľky v úlohe. Prečítajú napísané údaje v tabuľke. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci spoznajú a osvojujú si nepárové znelé spoluhlásky. Tabuľku z úlohy 2 si môžu prepísať do zošita.

3
Žiaci prečítajú slová. Vnímajú výslovnosť zvýraznených spoluhlások na konci slov. Podľa toho roztriedia a prepíšu slová do troch skupín. Pomáhajú si tabuľkami v úlohách 1 a 2. Napísané slová prečítajú a skontrolujú si tak správnosť riešenia. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 37

4
a) Žiaci prečítajú dvojice slov. Zakrúžkujú spoluhlásky, ktoré počujú pri vyslovovaní farebne zvýraznených písmen. Uvedomujú si, že výslovnosť zvýraznených hlások je iná ako písaná podoba, a že na to, aby slovo napísali správne, je potrebné, aby si povedali slovo v inom tvare. Oboznamujú sa s učivom. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Povedia, ktorý tvar slova im pomôže správne napísať zvýraznenú spoluhlásku.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže rozdať žiakom kartičky so slovami, v ktorých dochádza k spodobovaniu spoluhlások. Žiaci prečítajú slová na kartičkách a povedia ich v takom tvare, ktorý im potvrdí, ako ich majú správne napísať (glg - glgy, hrad - hrady, sud - sudy, prúd - prúdy, víťaz - víťazi, reťaz - reťaze, rozkaz, batoh, stoh - stohy, jež- ježe, Zuzka – Zuzana, Vladko – Vlado, Jožko – Jožo. blúzka – blúza, nízka – nizučká atď.).

5
a) Žiaci prečítajú slová. V každom slove zakrúžkujú spoluhlásku, ktorá sa spodobuje. Osvojujú so učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
b) Povedia, ktorú spoluhlásku vyslovili a v ktorej časti slova sa nachádza.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

6
a) Žiaci vyfarbia rovnakou farbou dvojice spoluhlások v tričkách detí, ktoré podľa znelosti patria k sebe. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
b) Prečítajú nevyfarbené spoluhlásky (tie nemajú svoju dvojicu).
c) Pomenujú skupiny hlások podľa znelosti. Žiaci so ŠVVP môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.
Riešenie:
párové spoluhlásky – znelé: b, d, ď, dz, dž, z, ž, g, h, v
neznelé: p, t, ť, c, č, s, š, k, ch, f
nepárové znelé (nevyfarbené): m, n, ň, l, ĺ, ľ, r, ŕ, j
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

7
Žiaci pomenujú obrázky. Pomenovania napíšu. Každé slovo povedia v inom tvare. Overia si tak správny pravopis napísaného slova. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Riešenie:
jež (ježe), mrož (mrože), ovca (ovečka, medveď (medvede, lev (levy).
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

8
Žiaci napíšu do zošita päť vybraných slov, ktoré sa končia párovou neznelou spoluhláskou a päť vybraných slov, ktoré sa končia nepárovou znelou spoluhláskou. Aplikujú vedomosti. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Možné riešenie:
myš, priesmyk, byť, prepych, zvyšok; výr, syn, rýľ, priemysel, obyčaj.
KZ – čítanie, písanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 38
Spodobovanie spoluhlások na konci slov pred prestávkou

1
a) Žiaci pozorne prečítajú slová. Zakrúžkujú v bublinách spoluhlásku, ktorú počujú na konci slova pri vyslovení. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Každé slovo povedia v takom tvare, prostredníctvom ktorého si overia správnosť napísaných slov. Pomôžu si radou Výkričníka, t. j. povedať si slovo v inom tvare.
c) Žiaci povedia, kedy dochádza k spodobovaniu spoluhlások na konci slov. Metódou dedukcie sa dopracujú k poznatku, že k spodobovaniu spoluhlások na konci slov dochádza vtedy, keď sa slovo končí na párovú znelú spoluhlásku.
Riešenie:
zub – zuby, sad – sady, medveď – medvede, povedz – povedzme, hádž – hádžeme, smog – smogový, batoh – batohy, lez – lezenie, mládež – mládežnícky.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

2
Žiaci prečítajú vetu. Pomocou úlohy 1 rozhodnú, ktoré slovné spojenie patrí podľa pravdivosti do vety. Nesprávne slovné spojenie prečiarknu, vetu prečítajú a svoje rozhodnutie zdôvodnia. Úloha má charakter objavnej jazykovej vedomosti, kedy žiaci sami dospeli k správnemu záveru. Aplikujú osvojenú vedomosť. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.
Riešenie:
Na konci slov pred prestávkou sa spodobujú len párové znelé/~~párové neznelé~~ spoluhlásky.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

3
a) Žiaci vyfarbia plôšky so slovami, v ktorých nastáva spodobovanie na konci slov. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
b) Nájdu dvojice slov, ktoré sa rýmujú. Napíšu ich do zošita. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie: sneh – mech, hlad – plat, zub – sup, glg – vlk, meď – leť, lúpež - egreš, žrď – plť, svah – strach, mráz – vás, jedz – vec, nehádž – koláč, voz – los.
c) Vymyslia šesťveršovú báseň. Použijú v nej slová z úlohy za a).
Možné riešenie:
Napadol už sneh,
je ho plný mech.
V lese hľadá sup
niečo pod svoj zub.
V diaľke silný los
ťahá veľký voz.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

4
a) Žiaci pomenujú obrázky. Slová napíšu a prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) Zakrúžkujú spoluhlásky na konci slov a zdôvodnia ich pravopis. Pri písaní si pomôžu tým, že si povedia každé slovo v inom tvare. Zistia, že spodobovanie nastáva len pri prvých dvoch slovách, ktoré sa končia párovou znelou spoluhláskou. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
c) Určia podľa znelosti zakrúžkované spoluhlásky. Žiaci so ŠVVP môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Riešenie:
nôž (nože), loď (lode), zajac (zajace), posteľ (postele), myš (myši), konár (konáre).
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

5
a) Žiaci doplnia do slov správne spoluhlásky. Slová napíšu a prečítajú. Zdôvodnia pravopis. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) Vymyslia reklamu na novootvorenú zoo. Napíšu do zošita reklamný text, v ktorom použijú slová z úlohy, doplnia obrázky a prezentujú ju pred spolužiakmi. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 39

6
Žiaci napíšu jednoslovné rozkazovacie vety podľa vzoru. Vety prečítajú. Podčiarknu rozkazovaciu vetu, v ktorej sa spoluhláska na konci slova nespodobuje. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Riešenie:
Krič!
KZ – čítanie, písanie.

7
Žiaci doplnia do viet vhodné slová, ktoré sa musia končiť spoluhláskou, ktorá sa na konci spodobuje. Pomôckou je počet linajok, ktorý naznačuje, koľko písmen majú mať doplnené slová. Vety s doplnenými slovami prečítajú. Upevňujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Riešenie:
zub, obraz, medveď, jež, rozvrh, sud, mozog.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

8
a) Žiaci prečítajú dvojice slov a vysvetlia ich význam. Fixujú si učivo.
b) Slová použijú vo vetách. Šesť viet napíšu do zošita a prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Možné riešenie: Popod drevený plot sa tlačí veľký plod žltej tekvice. Prúd vody unášal tenký prút z vŕby. Pri vymetaní pece sa dostal prach pod prah dverí. Katka položila na drez šálku. Futbalista si dal na dres vyšiť svoje meno. Športovcovi sa vydaril vrh guľou. Vyšplhal sa až na vrch končiara.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

9
a) Žiaci vylúštia krížovku. Slovo z tajničky doplnia do vety. Vetu prečítajú. Utvrdzujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
b) Žiaci pracujú s doplnkovým informačným zdrojom (kniha alebo internet). Vyhľadajú a napíšu do zošita tri informácie o rieke z krížovky. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Možné riešenie:
Rieka Hornád preteká cez Slovenský raj. Jej koryto preteká kaňonovitým údolím, ktorý sa nazýva Prielom Hornádu. Je to národná prírodná rezervácia Slovenska. Najviac vody je v rieke na jar, keď sa topia ľady, najmenej na jeseň.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

10
Žiaci prečítajú ľudové hádanky. Po uhádnutí napíšu odpovede. Vo všetkých doplnených slovách dochádza k spodobovaniu spoluhlások na ich konci. Aplikujú vedomosti.
Riešenie:
mráz, ľad, sneh.
KZ – čítanie, písanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 40
Spodobovanie spoluhlások vnútri slov

1
a) Žiaci prečítajú slová. Zakrúžkujú v nich spoluhlásky, ktorú počujú pri vyslovovaní. Pomáhajú si radou, ktorú im dáva Výkričník a ktorú spoznali pri spodobovaní spoluhlások na konci slov, t. j. povedať slovo v inom tvare. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Žiaci si overia správnosť svojho riešenia tým, že povedia každé slovo v inom tvare.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

2
a) Žiaci určia podľa znelosti farebne zvýraznené spoluhlásky v slovách. Do plôšok napíšu písmeno Z (znelá spoluhláska párová/nepárová) alebo N (neznelá spoluhláska). Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Slová prečítajú a zakrúžkujú tie, v ktorých dochádza k spodobovaniu spoluhlásky vnútri slova. Všímajú si, kedy dochádza k spodobovaniu.
c) Porozmýšľajú a povedia, kedy dochádza k spodobovaniu spoluhlások vnútri slova. Dedukujú pravopisný jav spodobovanie vnútri slova.
Riešenie:
K spodobovaniu spoluhlások vnútri slov dochádza vtedy, keď sa stretnú vedľa seba Z + N (znelá párová/nepárová s neznelou spoluhláskou) alebo N + Z (neznelá spoluhláska so znelou párovou/nepárovou).
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

3
Žiaci prečítajú vetu a pomocou úlohy 2 rozhodnú, ktoré farebne zvýraznené slovo patrí podľa pravdivosti do vety. Nesprávne slovo prečiarknu, vetu prečítajú a zdôvodnia svoje rozhodnutie. Úloha má charakter objavnej jazykovej vedomosti, kedy žiaci sami dospeli k správnemu záveru. Aplikujú osvojenú vedomosť. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.
Riešenie:
Párové znelé a párové neznelé spoluhlásky sa spodobujú vnútri slov, ak sa stretnú vedľa seba podľa znelosti dve ~~rovnaké~~/odlišné spoluhlásky.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

4
a) Žiaci napíšu k menám zdrobneniny podľa uvedeného vzoru. Napísané mená prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) V napísaných slovách vyznačia spoluhlásky, ktoré sa vnútri slov spodobujú. Vysvetlia, prečo sa spodobujú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

5
a) Žiaci napíšu zdrobneniny mien šiestich svojich spolužiakov. Pomôžu si úlohou 4. Mená prečítajú. Upevňujú si a aplikujú učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) Podčiarknu mená, v ktorých dochádza k spodobovaniu spoluhlásky vnútri slova.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Pri riešení úlohy 4 sa môže stať, že žiaci napíšu zdrobneniny mien, v ktorých nedochádza k spodobovaniu vnútri slov. Odporúčame, aby v takom prípade napísali mená rodinných príslušníkov, známych alebo mená, ktoré sa im páčia a v ktorých dochádza k spodobovaniu vnútri slov.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 41

6
Žiaci doplnia do slov vo vetách chýbajúce spoluhlásky. Zdôvodnia svoje rozhodnutie. Vety prečítajú. Fixujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Vo všetkých doplnených slovách dochádza k spodobovaniu spoluhlások vnútri slov. Učiteľ/-ka môže pripomenúť žiakom pomôcku – povedať slovo v inom tvare, ktorou si overia pravopisnú správnosť doplnených spoluhlások.

7
Žiaci pracujú vo dvojiciach. Spoločne si pomáhajú, navzájom sa radia, kooperujú. Fixujú si učivo. Úlohu vypracujú podľa pokynov v návode.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

8
a) Žiaci doplnia do slov chýbajúce i, í alebo y, ý. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Podčiarknu slová, v ktorých nastáva spodobovanie spoluhlások vnútri alebo na konci slov. Fixujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
c) Vymyslia a povedia príbeh, v ktorom použijú slová z úlohy za a).
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka na diagnostikovanie stupňa osvojenia si vedomostí žiakmi môže v tejto fáze vyučovacej hodiny použiť Bodkin doplnkový zošit aj interaktívne CD PU SJ4.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 42
Spodobovanie spoluhlások na hranici slov pri splývavej výslovnosti

Žiaci prečítajú vecný text. Dozvedia sa v ňom jazykové informácie, ktoré si budú prostredníctvom úloh osvojovať. Prečítajú vety s farebne zvýraznenými spoluhláskami. Všimnú si pravopis zvýraznených spoluhlások (obrázok ruky s perom) v súvislosti s ich výslovnosťou (obrázok pier). Diskutujú o spodobovaní spoluhlások na hranici slov pri splývavej výslovnosti. Oboznamujú sa s učivom.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

1
Žiaci pracujú vo dvojiciach. Spoločne si pomáhajú, navzájom sa radia, kooperujú. Pri riešení úlohy si všimnú a prečítajú radu Výkričníka, ktorú budú používať pri riešení nasledujúcich úloh. Osvojujú si učivo.
a) Žiaci napíšu k uvedeným slovám v prvom stĺpci ďalšie slová podľa pokynov v záhlaví tabuľky. Vytvoria slovné spojenia. Pomôžu si vzorom – prvým doplneným riadkom v tabuľke. Žiaci so ŠVVP môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.
b) Prečítajú všetky utvorené slovné spojenia. Povedia, či v nich dochádza k spodobovaniu spoluhlások na hranici slov.
Riešenie:
K spodobovaniu spoluhlások na hranici slov nedochádza, lebo sa vedľa seba stretli len znelé spoluhlásky.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Odporúčame, aby žiaci pred riešením úlohy pomenovali podľa znelosti zvýraznené spoluhlásky v napísaných slovách v prvom stĺpci. Ľahšie sa im bude určovať, či dochádza k spodobovaniu na hranici slov. Ide o párové znelé spoluhlásky.

2
a) Žiaci určia podľa znelosti farebne zvýraznené spoluhlásky. Precvičujú si učivo. Žiaci so ŠVVP môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.
b) Spoja dvojica slov, ktoré významom patria k sebe. Slovné spojenia napíšu na linajky. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
c) Prečítajú napísané slovné spojenia. Povedia, či dochádza k spodobovaniu spoluhlások pri splývavej výslovnosti.
Riešenie: K spodobovaniu nedochádza. Slová v slovných spojeniach sa končia a začínajú na neznelú spoluhlásku.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

3
Žiaci prečítajú vetu. Pomocou úlohy 2 rozhodnú, ktoré z slovo z dvojice zvýraznených slov patrí podľa pravdivosti do vety. Nesprávne slovo prečiarknu, vetu prečítajú a zdôvodnia svoje rozhodnutie. Úloha má charakter objavnej jazykovej vedomosti, kedy žiaci sami dospeli k správnemu záveru. Aplikujú osvojenú vedomosť. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.
Riešenie:
Ak sa na hranici slov nachádzajú vedľa seba dve rovnaké spoluhlásky podľa znelosti (dve znelé alebo dve neznelé), spodobovanie ~~nastáva~~/nenastáva.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 43

4

a) Žiaci určia podľa znelosti farebne zvýraznené spoluhlásky a samohlásky. Napíšu do plôšok písmeno Z (znelá spoluhláska alebo samohláska), N (neznelá spoluhláska). Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.

b) Slovné spojenia prečítajú. Povedia, kedy nastáva spodobovanie spoluhlások na hranici slov.

Riešenie:

K spodobovaniu spoluhlások na hranici slov dochádza vtedy, keď sa stretnú vedľa seba dve odlišné spoluhlásky podľa znelosti – Z + N (znelá párová s neznelou párovou spoluhláskou) alebo N + Z (neznelá spoluhláska so znelou párovou/nepárovou alebo samohláskou).

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

5

Žiaci prečítajú vety. Pomocou úlohy 4 rozhodnú, ktoré z slová z dvojíc zvýraznených slov patria podľa pravdivosti do viet. Nesprávne slová prečiarknu, vety prečítajú a zdôvodnia svoje rozhodnutie. Úloha má charakter objavnej jazykovej vedomosti, kedy žiaci sami dospeli k správnemu záveru. Aplikujú osvojenú vedomosť. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.

Riešenie:

Ak sa na hranici slov nachádzajú vedľa seba párová znelá spoluhláska a párová neznelá spoluhláska, spodobovanie nastáva/~~nenastáva~~.

Ak sa na hranici slov nachádzajú vedľa seba párová neznelá spoluhláska a znelá (párová, nepárová) spoluhláska alebo samohláska, spodobovanie nastáva/~~nenastáva~~.

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

6

Žiaci pracujú vo dvojiciach. Spoločne si pomáhajú, navzájom sa radia, kooperujú. Aplikujú vedomosti. Prečítajú vety. Vo vetách vyfarbia spoluhlásky, ktoré sa spodobujú na konci slov alebo pri splývavej výslovnosti na hranici slov. Svoje rozhodnutie zdôvodnia. Žiaci so ŠVVP môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

POUČKA

Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 44
Výslovnosť spoluhlásky v

1
Žiaci prečítajú vetu. Do plôšok pod slová, v ktorých sa nachádza spoluhláska v, napíšu, ktoré hlásky počujú pri jej výslovnosti. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka upozorní žiakov na pravopisný jav, ktorý spoznali už pri vyvodzovaní učiva o spodobovaní spoluhlások. Aktívne si tento pravopisný jav osvoja nasledujúcimi úlohami.

2
a) Žiaci prečítajú slová. Napíšu spoluhlásku, ktorú počujú pri výslovnosti znelej spoluhlásky v. Povedia, na ktorom mieste v slove sa spoluhláska v nachádza. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
Spoluhláska v sa nachádza na začiatku slov.
b) Zakrúžkujú v každom slove spoluhlásku, ktorá nasleduje hneď za spoluhláskou v, a zakrúžkované spoluhlásky pomenujú podľa znelosti. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.
Riešenie:
Sú to neznelé párové spoluhlásky.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

3
a) Žiaci prečítajú slová napísané v plôškach pri doplňovačke. Podčiarknu tie, v ktorých dochádza k spodobovaniu spoluhlásky v. Precvičujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.
b) Podčiarknuté slová vpíšu do krížovky. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
c) Vzniknuté slovo z tajničky doplnia do vety. Opytovaciu vetu prečítajú, odpovedia na ňu a diskutujú o tom, čo robia vo všedných dňoch.
Riešenie:
Čo najradšej robievaš vo všedný deň?
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

4
a) Žiaci prečítajú slová. Do plôšok pod slová so spoluhláskou v napíšu, ktorú samohlásku počujú pri jej výslovnosti. Povedia, na ktorom mieste v slove sa nachádza spoluhláska v. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
Spoluhláska v sa nachádza vnútri a na konci slov.
b) Povedia, ktorá hláska nasleduje za spoluhláskou v vo vnútri slova. Osvojujú si učivo.
Riešenie:
Za spoluhláskou v vnútri slov nasleduje spoluhláska.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

5
Žiaci vyfarbia plôšky so slovami podľa návodu uvedeného v zadaní úlohy. Precvičujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 45

6
Žiaci doplnia do slov chýbajúce spoluhlásky v, f alebo samohlásku u. Slová prečítajú. Precvičujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

7
a) Žiaci doplnia do slov nad textom chýbajúcu spoluhlásku v. Zdôvodnia pravopis. Utvrdzujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.
b) Do viet doplnia vhodné slová z úlohy za a). Vety prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
c) Podčiarknu v texte slová, v ktorých sa spoluhláska v nespodobuje. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
dávajte, veľmi, povedala, tvári, objavil, vonku, poletovali, zreval, veľmi, vyľakala.
d) Prečítajú vo vetách napísanú priamu reč.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

8
a) Žiaci vo vetách nahradia obrázky slovami. V daných slovách dochádza k spodobovaniu spoluhlások. Zdôvodnia pravopis doplnených slov. Aplikujú vedomosti. Správnosť riešenia si overia prečítaním viet.
b) Vety prepíšu do zošita. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Riešenie: Babka a dedko sa starajú o ovce. O plot sa opiera briezka. Na nej visí drevená búdka pre vtáčiky. Blízko tečie bystrinka, v ktorej plávajú drobné rybky. V malej záhradke rastú kvety. Okolo nich poletujú včely.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

9 PRAVOPISNÉ CVIČENIE
Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu v napísaných vetách v zošite podčiarknuť slová, ktoré sa spodobujú.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 46 – 47
Opakovanie: OTESTUJ SA!

Strany s týmto označením sú určené na opakovanie a zhrnutie prebratého učiva. Slúžia na diagnostikovanie stupňa zvládnutia osvojených vedomostí z daného učiva. Žiaci pracujú samostatne, je im poskytnutý dostatočný čas na vypracovanie úloh. Úlohy sú zostavené tak, aby prehlbovali čítanie s porozumením a priblížili im formu úloh, ktoré sa používajú pri celonárodných testovaniach T5 a T9. Zároveň ich na prácu s takýmto typom úloh pripravujú. Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Úlohy, ktoré žiaci nestihnú urobiť, nehodnotí. Žiaci používajú záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky, prípadne iné pomôcky.

Žiaci pracujú podľa pokynov. Po dokončení im správnosť riešenia jednotlivých úloh môže skontrolovať učiteľ/--ka alebo si test žiaci skontrolujú spoločne. Podľa pokynov uvedených pod testovými úlohami si ohodnotia jednotlivé odpovede, za každú správnu odpoveď si napíšu 1 bod. Body spočítajú a zapíšu výsledný počet získaných bodov.

Na konci testu je uvedená forma kontroly a sebahodnotenia vypracovania jednotlivých úloh. Bodka, Otáznik a Výkričník oboznámia žiakov, ako je potrebné postupovať pri sebahodnotení. Podľa počtu získaných bodov vyfarbia vrece (symbol vedomostí), ktoré drží Výkričník. Do závažia a do lístka, ktoré má v rukách Otáznik, napíšu číslo úlohy, ktorá je podľa nich najťažšia a najľahšia.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zvoliť rôzne formy vyhodnotenia testu. Môže poskytnúť žiakom kľúč správneho riešenia (vzorovo vyriešený test), výmena testu so spolužiakom a následná žiacka kontrola správnosti vypracovania testu alebo im test skontroluje individuálne.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 48

SLOVNÉ DRUHY

Ohybné a neohybné slovné druhy

Žiaci v treťom ročníku spoznávali ohybné slovné druhy (podstatné mená, prídavné mená, zámená, číslovky, slovesá). Naučili sa vyhľadávať a určovať ich v texte, pýtať sa na ne správnymi otázkami, správne ich používať v hovorenom aj písomnom prejave. Neohybné slovné druhy (príslovky, predložky, spojky, častice a citoslovcia) spoznali len informatívne. Vo štvrtom ročníku si žiaci prehĺbia a rozšíria vedomosti o ohybných slovných druhov, spoznajú neohybné slovné druhy a ich miesto a funkciu v jazykovom systéme.
V úvodnej časti učiva sa žiaci oboznámia s ohybnými a neohybnými slovnými druhmi.

Naša poznámka: V úvode tematického celku odporúčame zopakovať základné vedomosti o ohybných slovných druhoch. Využitím hier a úloh na interaktívnom CD PUSJ4 si žiaci pútavo a zábavne zopakujú poznatky osvojené v predchádzajúcom ročníku. Hravé aktivity podporujú motiváciu k učeniu a prepájajú teóriu s praktickým využitím.

1
a) Žiaci prečítajú dvojveršia vo farebných plôškach. Doplnia k nim správne názvy slovných druhov. Zoznamujú sa s učivom. Aplikujú svoje vedomosti o ohybných slovných druhoch. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
b) Zopakujú si, čo už vedia o ohybných slovných druhoch.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

2
Žiaci vyfarbia obrázok podľa pokynov v návode. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie.

3
a) Žiaci vyfarbia tvary tých istého slova, ktoré sú zároveň aj tým istým slovným druhom, rovnakou pastelkou. Skupiny slov prečítajú. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Skupiny slov pomenujú spoločným názvom slovného druhu. Do vety pod slovami dopíšu názvy ohybných slovných druhov a obidve vety prečítajú. Žiaci so ŠVVP môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 49

4
Žiaci napíšu k jednotlivým slovným druhom po štyri slová. Aplikujú vedomosti. Slová prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie.

5
a) Žiaci vyriešia krížovku. Slovo z tajničky doplnia do vety, vetu prečítajú. Oboznamujú sa s jazykovým pojmom skloňovanie. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
b) Napíšu pomenovania slovných druhov, ku ktorým patria slová v krížovke. Žiaci so ŠVVP prezentujú úlohu ústne.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka žiakom vysvetlí pojem skloňovanie, pri ktorých slovných druhoch sa používa, čo tento pojem označuje. Spoločne vedú rozhovor o danom jazykovom jave.

6
a) Žiaci prečítajú krátke básne o neohybných slovných druhoch. Povedia ich názvy. Oboznamujú sa s učivom.
b) V jednotlivých básňach prečítajú vyznačené slová (príklady neohybných slovných druhov) spolu s pomenovaniami neohybných slovných druhov (príslovky, predložky, spojky, častice, citoslovcia).
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka vysvetlí žiakom pojem neohybné slovné druhy. Spoločne diskutujú o tomto názve i o názvoch neohybných druhov, čo znamenajú, ako a kedy sa používajú.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 50

7
a) Žiaci prečítajú príslovky a otázky, ktorými sa na ne pýtame. Oboznamujú sa učivom.
b) Podľa farieb plôšok s otázkami vyfarbia príslovky, ktoré k nim patria. Vyriešenú úlohu prečítajú. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo sú príslovky. Oboznamujú sa s neohybným slovným druhom. Spoločne si nové informácie vysvetlia, povedia ich svojimi slovami, hovoria, čo si zapamätali a ako tomu porozumeli.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

8
Žiaci doplnia pred každé slovo vhodnú predložku z ponuky. Spojenia prečítajú. Oboznamujú sa učivom. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo sú predložky. Oboznamujú sa s ďalším neohybným slovným druhom. Spoločne si nové informácie vysvetlia, povedia ich svojimi slovami, hovoria, čo si zapamätali a ako tomu porozumeli.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

9
a) Žiaci vyhľadajú a vyfarbia dvojice slov, ktoré k seba významovo patria, rovnakou farbou. Oboznamujú sa učivom. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.
b) Dvojice slov vhodne dopíšu k spojkám a spojenia prečítajú.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo sú spojky. Oboznamujú sa s ďalším neohybným slovným druhom. Spoločne si nové informácie vysvetlia, povedia ich svojimi slovami, hovoria, čo si zapamätali a ako tomu porozumeli.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

10
a) Žiaci prečítajú vety so zvýraznenými slovami – časticami. Vysvetlia význam jednotlivých viet. Oboznamujú sa učivom.
b) Žiaci prečítajú vety bez častíc. Porozmýšľajú a povedia, ako a či sa význam viet zmenil, ak sa v nim nenachádzajú častice.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Vyhľadať a identifikovať častice vo vetách robí žiakom problém. Učiteľ/-ka môže žiakom v spojitosti s úlohou 10 vysvetliť, ako jednoduchšie nájsť častice vo vetách – častice sú tie slová, ktoré keď z vety vypustia, význam viet sa nezmení.

Žiaci prečítajú, čo sú častice. Oboznamujú sa s ďalším neohybným slovným druhom. Spoločne si nové informácie vysvetlia, povedia ich svojimi slovami, hovoria, čo si zapamätali a ako tomu porozumeli.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 51

11
Žiaci si prezrú obrázky. Dopíšu k nim vhodné citoslovcia z ponuky slov. Oboznamujú sa učivom. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo sú citoslovcia. Oboznamujú sa s posledným neohybným slovným druhom. Spoločne si nové informácie vysvetlia, povedia ich svojimi slovami, hovoria, čo si zapamätali a ako tomu porozumeli.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

12
a) Žiaci prečítajú text. Povedia, ku ktorým slovným druhom patria farebne zvýraznené slová. Osvojujú si učivo.
Riešenie:
predložka, spojka, príslovka, príslovka, spojka, predložka, spojka, citoslovce, spojka, častica, častica, citoslovce.
b) Zistia, že neohybné slovné druhy nemenia svoj tvar – neohýbajú sa, nedajú sa skloňovať alebo časovať.
c) Napíšu názvy slovných druhov z úlohy a) do vety. Vety prečítajú. Žiaci so ŠVVP môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

13
Žiaci v obrázku vyfarbia plôšky so slovami, ktoré patria k neohybným slovným druhom. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 52

OHYBNÉ SLOVNÉ DRUHY

PODSTATNÉ MENÁ (pozri Teoretickú časť MK s. 9 – 10)

Z výkonového štandardu: Žiak vie/dokáže rozdeliť slovné druhy na ohybné a neohybné, rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená, uplatniť pravopis v názvoch štátov a v pomenovaniach príslušníkov národov, určiť gramatické kategórie podstatných mien, určiť mužský, ženský a stredný rod podstatných mien, určiť jednotné a množné číslo podstatných mien. Žiak vie/dokáže vymenovať pádové otázky a ich latinské názvy, skloňovať podstatné mená podľa jednotlivých pádov, určiť a vytvoriť základný tvar podstatného mena a použiť tvary podstatných mien vo vetách a v texte.

Nová spolužiačka motivačný príbeh v úvode tematického celku **Podstatné mená**. Text je napísaný tak, aby si žiaci pomocou neho zopakovali vedomosti o všeobecných a vlastných podstatných menách. Sú v ňom zakomponované názvy štátov a pomenovania príslušníkov národov. Príbeh môže učiteľ/-ka využiť na rozhovor o spoznávaní susedných štátov, podporuje prosociálne cítenie žiakov. Rozvíja čítanie s porozumením a vyjadrovacie schopnosti. Čítajú ho žiaci.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

1
Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.
Možné odpovede:

- ***Dominika sa narodila v Poľsku.***
- ***Dominikin otec pracuje ako veľvyslanec, preto celá rodina veľa cestuje.***
- ***Dominika ovláda okrem slovenčiny aj poľský, maďarský a nemecký jazyk, a to vďaka tomu, že žila v krajinách, v ktorých sa týmito jazykmi rozpráva.***
- ***Slovo veľvyslanec pomenúva človeka, ktorý zastupuje našu krajinu v zahraničí.***
- ***Žiaci hovoria, ktoré jazyky sa učia, ktoré ovládajú.***

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci spoločne vyriešia Bodkinu úlohu. Vysvetlia pravopis všeobecného a vlastného podstatného mena otáznik a Otáznik. Môže si zopakovať aj učivo o písaní vlastných podstatných mien.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2
Žiaci si zopakujú, čo si osvojili o podstatných menách v treťom ročníku. Doplnia do viet správne informácie. Vety prečítajú. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 53

3
a) Žiaci vypíšu z úvodného textu osem podstatných mien podľa napísaných otázok v úlohe. Opakujú si učivo.
b) Dopíšu k napísaným slovám VŠ (všeobecné podstatné meno) alebo VL (vlastné podstatné meno). Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie.

4
a) Žiaci vyberú a doplnia do slov správne začiatočné písmená. Text prečítajú. Precvičujú a opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Žiaci pracujú s iným zdrojom ako je PU. V encyklopédiách alebo na internete vyhľadajú a napíšu ďalšie diela spisovateľky Kristy Bendovej. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže viesť so žiakmi rozhovor o známej spisovateľky pre deti a mládež. Žiaci hovoria názvy úryvkov, ktoré mali uvedené v čítankách. V skupinách alebo samostatne môžu pripraviť projekty o jej živote a tvorbe.

5
a) Žiaci doplnia do slov chýbajúce ri, rí, ry, rý alebo Ri, Ry. Text prečítajú. Fixujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Dokončia príbeh vlastnými slovami a porozprávajú ho spolužiakom. Vymyslia mu vhodný nadpis, ktorý napíšu do farebnej plôšky.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

6
a) Žiaci nájdu a označia v štvorsmerovke po päť vlastných a všeobecných podstatných mien. Utvrdzujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
b) Vypíšu a rozdelia označené podstatné mená do dvoch skupín podľa zadania v úlohe. Napísané slová prečítajú. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Riešenie:
všeobecné podstatné mená – pohorie, rieka, obec, štít, vrch;
vlastné podstatné mená – Kriváň, Myjava, Torysa, Bytča, Tatry.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 54
Názvy štátov. Pomenovania príslušníkov národov

1
a) Žiaci pracujú s úvodným textom na s. 52. Farebne zvýraznené podstatné mená vpíšu do tabuľky v úlohe podľa uvedeného vzoru. V napísaných slovách zakrúžkujú začiatočné písmená a zdôvonia pravopis. Osvojujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) Do posledného stĺpca tabuľky dopíšu pomenovania príslušníkov národov. Pomôžu si pomenovaniami príslušníčok, ktoré doplnili z motivačného textu. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo hovorí Bodka. Dozvedia sa pravidlo písania názvov štátov a pomenovania ich príslušníkov.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže diskutovať so žiakmi o národnostiach, ktoré žijú na Slovensku, o tom, ktoré zvyklosti, obyčaje máme spoločné, čo máme rozdielne.

2
a) Žiaci vylúštia krížovku. Slovo z tajničky doplnia do prvej vety. Vetu prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
b) Do druhej vety dopíšu názvy štátov, s ktorými susedí náš štát. Vetu prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu ukázať na mape štáty, ktoré susedia so Slovenskom. Uvedené informácie poznajú z hodín vlastivedy.

3
a) Žiaci prečítajú slová v plôškach, ktoré označujú slovo ďakujem v rôznych jazykoch. Porozmýšľajú a povedia, v ktorých jazykoch je slovo napísané.
b) Vyfarbia dvojice slov (slovo ďakujem v príslušnom jazyku a názov štátu, v ktorom sa používa), ktoré k sebe patria, rovnakou farbou. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 55

4
a) Žiaci vypracujú úlohu podľa uvedeného vzoru. Precvičujú si učivo. Vety prečítajú. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) V napísaných vetách si všimnú zvýraznené slová. Zakrúžkujú v nich začiatočné písmená.
KZ – čítanie, písanie.

Žiaci prečítajú, čo im vysvetľuje Výkričník. Učiteľ/-ka im vysvetlí a žiaci si uvedomia, že pravopis vlastných podstatných mien v názvoch štátov a v pomenovaniach príslušníkov národov sa líši od pravopisu príslovky (aj prídavných mien), i keď ide o podobné slová.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu hovoriť a zároveň písať na tabuľu (do zošitov) vlastné podstatné mená – názvy štátov a pomenovania ich príslušníkov a príslovky/prídavné mená utvorené od nich, napr. Nórsko – Nór/Nórka – nórsky atď.

5
Žiaci pracujú s doplnkovým informačným zdrojom (kniha alebo internet). Vyplnia tabuľku. Upevňujú si učivo. Spoločne si úlohu skontrolujú. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

6 PRAVOPISNÉ CVIČENIE
Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu v napísaných vetách v zošite podčiarknuť vlastné podstatné mená.

7 HRA Štáty Európy
Hra aktivizuje a podporuje spoluprácu medzi žiakmi. Žiaci pracujú podľa zadania v úlohe. Hrovým spôsobom aplikujú získané vedomosti o vlastných podstatných menách – pravopise názvov štátov a pomenovaní príslušníkov národov.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zadať úlohu vypracovať žiakom formou domácej úlohy.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 56
Gramatické kategórie podstatných mien

Žiaci si v tematickom celku osvoja rod, číslo a pád podstatných mien.

Vianočné stromčeky skončia v kompostárni – motivačný príbeh v úvode tematického celku **Gramatické kategórie podstatných mien.** V texte sa žiaci oboznamujú s pojmom kompostáreň a recykláciou vianočných stromčekov. V texte sú zakomponované a farebne zvýraznené tvary slova stromček, s ktorými budú pracovať v nasledujúcej úlohe. Príbeh môže učiteľ/-ka využiť na rozhovor o kladnom vzťahu k prírode, o ekológii, recyklácii, s ktorou súvisí motivačný obrázok. Text rozvíja čítanie s porozumením a vyjadrovacie schopnosti. Čítajú ho žiaci.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

1
Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.
Možné odpovede:

- ***Vianočný stromček zbavený ozdôb môžeme od 7. do 21. januára ukladať na stanovištia vedľa zberných nádob. Od 22. januára sa začne s ich odvozom. V rámci likvidácie môžeme stromček odniesť do zberného dvora alebo ho vložiť do drevenej ohrádky určenej na použité stromčeky. Odtiaľ stromček putuje do kompostárne.***
- ***Žiaci hovoria, aký mávajú doma vianočný stromček a čo s ním robia po sviatkoch.***
- ***Kompostáreň je miesto, kde sa uskladňuje a spracúva biologický odpad, aby sa mohol ďalej použiť v poľnohospodárstve.***
- ***Ekológia je náuka o šetrnom a rozumnom správaní sa k životnému prostrediu. Učí nás chrániť prírodu pre nás aj pre ďalšie – budúce generácie.***
- ***Vianoce a Štedrý deň sú názvy sviatkov. Sú to vlastné mená. Názvy sviatkov píšeme s veľkým začiatočným písmenom.***

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo hovorí Bodka – ako pravopisne správne písať slovo Vianoce a slovné spojenie vianočné sviatky. Učiteľ/-ka im môže povedať podobný príklad – Veľká noc – veľkonočné sviatky. Je dôležité, aby si žiaci zapamätali písanie týchto názvov, pretože ich budú v bežnom živote používať.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2
a) Žiaci prečítajú farebne zvýraznené slová v úvodnom texte – rôzne tvary slova stromček.
b) Rôzne tvary slova stromček správne dopíšu k otázkam. Jednotlivé otázky spolu s napísanými slovami Prečítajú. Oboznamujú sa s učivom pád podstatných mien. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú druhú informáciu pri Bodke. Učiteľ/-ka vysvetlí žiakom podstatu skloňovania, t. j. podstatné meno mení svoj tvar podľa pádov.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

3
a) Žiaci povedia uvedené podstatné mená rôznych tvaroch. Osvojujú si učivo.
b) Do zošita napíšu pozvánku na vianočný večierok. Použijú v nej slová z úlohy a) v rôznych tvaroch. Prečítajú pozvánku. Opakujú si slohové učivo z 3. ročníka. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Naša poznámka: Žiaci môžu hovoriť ďalšie podstatné mená a spoločne sa ich pokúsiť vyskloňovať podľa pádov uvedených v úlohe 2.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 57

4
a) Žiaci prečítajú napísané podstatné mená a zámená. Oboznamujú sa s učivom rod podstatných mien.
b) Vyfarbia podstatné mená rovnakou farbou ako zámená, ktorými na ne ukazujeme. Prečítajú dvojice slov – zámeno a podstatné meno. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo hovorí Bodka. Ukazovacie zámená si zapamätajú. Pomôžu im určovať rod podstatných mien.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka žiakov oboznámi s rodom podstatných mien – mužský, ženský a stredný rod. Spoločne o ňom diskutujú, môžu hovoriť rôzne podstatné mená (napr. vecí v triede, šatni, jedálni atď.) a určovať ich rod pomocou ukazovacích zámen, ktoré im poradila Bodka (ten peračník, kabát, zošit, žiak; tá tabuľa, krieda, lavica, Miška; to pravítko, lepidlo, umývadlo, dievča..). Učiteľ/-ka môže rozdať žiakom kartičky so slovami a žiaci vytvoria tri skupiny na základe rodu podstatných mien.

5
Žiaci vyhľadajú v úvodnom texte na str. 56 podstatné mená. Po dve podstatné mená napíšu k príslušným ukazovacím zámenám. Slová prečítajú. Oboznamujú sa s učivom. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

6
Žiaci si prezrú obrázky. Podľa počtu osôb/zvierat/vecí vyznačia červenou fajočkou obrázok, na ktorom je jeden objekt, modrou fajočkou viac objektov. Oboznamujú sa s učivom číslo podstatných mien.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú informáciu, ktorú im hovorí Bodka. Učia sa, ako určovať číslo podstatných mien.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu uviesť príklady na jednotné a množné číslo podstatných mien (jedna kniha – štyri knihy, jedno pravítko – tri pravítka, jeden zošit – dva zošity atď.).

7 PRAVOPISNÉ CVIČENIE
Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

8
Žiaci podčiarknu vo vetách v úlohe 7 podstatné mená. Alternáciou je úlohu 7 prepísať do zošitov a v prepísaných vetách podčiarknuť podstatné mená. Fixujú si jazykovú vedomosť. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 58
Rod podstatných mien

V úvode hodiny žiaci si prečítajú poučenie, ktoré im vysvetľuje a objasňuje Výkričník. So zámenami ten, tá, to sa už stretli a dozvedeli sa, že pomáhajú určiť rod podstatných mien. Teraz dostali informáciu, že pomocou zámen určujeme tri rody podstatných mien. Výkričník im zároveň navrhuje pomôcku, ktorú môžu používať pri zápise, aby nemuseli písať celé slová.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

1
a) Žiaci napíšu k obrázkom zvieracích rodiniek jednotlivé pomenovania. Zopakujú si vedomosti z hodín prvouky a prírodovedy.
b) Ku každému pomenovaniu napíšu zámeno podľa uvedeného vzoru v úlohe. Slová prečítajú. Osvojujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
c) Vymyslia a hovoria ďalšie zvieracie rodinky.
Možné riešenie:
kôň, kobyla, žriebätko; pes, sučka, šteniatko; kocúr, mačka, mačiatko; káčer, kačica, káčatko; gunár, hus, húsatko; cap, koza, kozliatko atď.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

2
Žiaci prečítajú slová v riadkoch. Prečiarknu slovo, ktoré do riadka nepatrí. Zdôvodnia svoje rozhodnutie. Precvičujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Riešenie:
1. riadok – nepatrí tam podstatné meno strýc, lebo je mužského rodu, ostatné slová sú ženského rodu;
2. riadok – nepatrí tam podstatné meno auto, lebo je stredného rodu, ostatné slová sú mužského rodu;
3. riadok – nepatrí tam podstatné meno morka, lebo je ženského rodu, ostatné slová sú stredného rodu.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

3
Žiaci vypracujú úlohu podľa pokynov v zadaní. Precvičujú si učivo. V tabuľke im vyfarbením vznikne slovo ROD. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 59

4
Žiaci napíšu po päť podstatných mien mužského, ženského a stredného rodu. Slová majú patriť k vybraným alebo k príbuzným slovám. Slová prečítajú. Fixujú si učivo a aplikujú vedomosti. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

5
a) Žiaci doplnia do slov chýbajúce spoluhlásky. Slová prečítajú a zdôvodnia ich pravopis. Opakujú a utvrdzujú si učivo o spodobovaní spoluhlások a aplikujú vedomosti. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) K podstatným menám napíšu ich rod. Pracujú podľa vzoru v úlohe. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie.

Žiaci prečítajú, čo im hovorí Bodka. Diskutujú o tom. Hovoria príklady podstatných mien podľa Bodkinho pokynu a doplnia ich rod (jedno srdce (to), jeden strom (ten), jeden otec (ten), jedna lavica (tá) atď.)
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka by mal/-a poskytnúť žiakom dostatočné množstvo príkladov na precvičovanie a určovania základného tvaru podstatného mena.

6
a) Žiaci napíšu podstatné mená v základnom tvare podľa vzoru uvedeného v úlohe. Prečítajú slová. Osvojujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) Podčiarknu podstatné mená v základnom tvare podľa návodu v zadaní úlohy. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie.

7
a) Žiaci prečítajú vtip. Vyhľadajú v ňom a podčiarknu podstatné mená. Fixujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Roztriedia a napíšu do zošita podčiarknuté podstatné mená podľa rodu do troch stĺpcov. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti alebo ju prezentujú ústne.
Riešenie:
mužský rod – pračlovek, lov, chlapec,
ženský rod – ruka, známka, história, strana, hanba,
stredný rod – vysvedčenie, dieťa.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

8
Žiaci pracujú s doplnkovým informačným zdrojom (kniha alebo internet). Vyberú a napíšu do zošita štyri ľubovoľné názvy obcí z úlohy 3
na s. 58. K názvom obcí napíšu pomenovania ich obyvateľov a obyvateliek. Riešenia prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne im úlohu skráti. Úlohu prezentujú ústne.
Možné riešenie: Pezinok – Pezinčan, Pezinčanka; Turzovka – Turzovčan, Turzovčanka, Štúrovo – Štúrovčan, Štúrovčanka; Čadca – Čadčan, Čadčianka atď.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

POUČKA

Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 60
Číslo podstatných mien

1
Žiaci si prezrú obrázky. Správne ich priradia k slovným spojeniam vo farebne vyznačených plôškach. Svoje riešenia prečítajú. Osvojujú si učivo – číslo podstatných mien. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo im hovorí Bodka. Osvoja si pojmy jednotné číslo – j. č. (singulár) a množné číslo – m. č. (plurál). Učia sa používať skratky pre číslo podstatných mien. Je na učiteľovi/učiteľke, či pri čísle podstatných mien bude používať ich slovenské alebo latinské označenia.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2
a) Žiaci spoja dvojice podstatných mien, ktoré k sebe patria (jednotné a množné číslo podstatných mien). Precvičujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Vyfarbia slová v plôškach podľa návodu v zadaní. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
c) Vymyslia a napíšu do zošita krátky príbeh o cestovateľovi. Použijú v ňom podstatné mená z úlohy. Príbeh prečítajú spolužiakom. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zadať žiakom vypracovať úlohu za c) formou domácej úlohy.

Žiaci prečítajú a odpovedajú na otázku, ktorú im dáva Otáznik. Ide o tzv. chyták, ktorý si žiaci často medzi sebou hovoria, lebo naň zvyknú dať odpoveď – človekovia. Správna odpoveď: Ľudia.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

3
Žiaci napíšu uvedené podstatné mená v jednotnom čísle. Dopíšu k nim rod. Vyriešenú úlohu prečítajú. Precvičujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

4
a) Žiaci prečítajú slovné spojenia. Prepíšu ich tak, aby slová v spojeniach dávali zmysel. Fixujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Riešenie:
rýchlovarná kanvica, plynová maska, zápalková krabička, obežná dráha, polárny medveď, nepremokavá látka.
b) V slovných spojeniach podčiarknu podstatné mená a povedia ich v množnom čísle. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 61

5
a) Žiaci prečítajú text. Farebne zvýraznené podstatné mená roztriedia a napíšu do dvoch stĺpcov podľa ich čísla. Dopíšu k nim rod. Vyriešenú úlohu prečítajú. Upevňujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) Porozmýšľajú a povedia, aké predsavzatia si dávajú do nového roka.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú Výkričníkove poučenie a vysvetlenie o správnom písaní a rozdielnom význame sviatku Nový rok a slovného spojenia nový rok. Osvoja si tento poznatok.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

6
Žiaci pracujú vo dvojiciach. Spoločne si pomáhajú, navzájom sa radia, kooperujú. Aplikujú vedomosti. Pracujú s obrázkom.
a) Žiaci pomenujú desať podstatných mien z obrázka. Napíšu ich do zošita. K slovám dopíšu ich rod a číslo.
b) Každé napísané podstatné meno povedia v základnom tvare.
Možné riešenie:
stromy (strom) – m. r., m. č.; stánok (stánok) – m. r, j. č.; deti (dieťa) – s. r., m. č.;
lavičky (lavička) – ž. r., m. č.; dom (dom) – m. r., j. č.; pes (pes) – m. r., j. č.; srdiečko (srdiečko) – s. r., j. č.;
dievčatá (dievča) – s. r., m. č.; medovníky (medovník) – m. r., m. č.; snehuliak (snehuliak) – m .r., j. č.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

7
Žiaci napíšu do zošita opis obrázka z úlohy 6. Zopakujú si učivo 2. ročníka Opis ilustrácie. Opis prečítajú spolužiakom. Aplikujú vedomosti. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zadať žiakom vypracovať úlohu formou domácej úlohy.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 62
Pád podstatných mien

1
Žiaci si prezrú vety a otázky. Vo vetách vnímajú rôzne tvary slova kamarát (v prvom stĺpci) a slova dom (v druhom stĺpci). Spájajú vety s farebne zvýraznenými slovami s príslušnou otázkou, ktorou sa na ne pýtame. Oboznamujú sa s učivom. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka vysvetlí žiakom pojem pád podstatných mien. Diskutuje s nimi o podstatných menách kamarát a dom, ako menia svoje tvary vo vetách. Zopakuje im, že uvedený jazykový jav sa nazýva skloňovanie.

Žiaci prečítajú, čo im hovorí Výkričník. Spoločne si prezrú tabuľku s pádmi, ich označenia a pádové otázky. Oboznamujú sa s postupom, ako správne určiť pád podstatného mena – pýtať sa na podstatné meno (pýtať sa pádovou otázkou a zvyškom vety). Dozvedia sa, ako postupovať pri určovaní pádu podstatného mena v prípade, že sa viaže s predložkou. Názvy pádov, ich označenie a k nim prislúchajúce pádové otázky sa naučia naspamäť.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Odporúčame, aby sa žiaci pýtali na podstatné mená celou pádovou otázkou, nielen jej jednou časťou. Vyhnú sa chybám, ktoré často robia pri určovaní napr. N a A (Mama kúpila kvety. – kvety – koho/čo kúpila mama? A, nie N, ako často, podľa tvaru slova, určujú).

2
a) Žiaci vpíšu do tabuľky chýbajúce údaje podľa napísaného vzoru. Do tabuľky k jednotlivým pádom doplnia tvary slova tabuľa v jednotnom a množnom čísle z ponuky. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Správne doplnenú tabuľku – vyskloňované podstatné meno v jednotnom aj v množnom čísle prečítajú. Skontrolujú si správnosť svojho riešenia.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

3
Žiaci ústne vyskloňujú podstatné meno škola v jednotnom aj v množnom čísle.
Riešenie:

N Kto? Čo?	***škola***	***školy***
G Koho? Čoho?	***školy***	***škôl***
D Komu? Čomu?	***škole***	***školám***
A Koho? Čo?	***školu***	***školy***
L O kom? O čom?	***o škole***	***o školách***
I S kým? S čím?	***so školou***	***so školami***

KZ – rozprávanie, počúvanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 63
Nominatív Kto? Čo?

V úvodnej expozičnej časti vyučovacej hodiny žiaci prečítajú jazykový poznatok, ktorý im sprostredkúva Bodka. Spoločne si ho vysvetlia. Povedia si príklady na podstatné mená v základnom tvare (Danka, Miško, pero, zošit, sýkorka, žaba atď.).
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže žiakom rozdať kartičky so slovami, na ktorých budú napísané podstatné mená v rôznych pádoch. Žiaci vyčlenia kartičky so slovami, ktoré sú v základnom tvare – v nominatíve jednotného čísla. Je dôležité, aby učiteľ/-ka zdôraznil/-a, že základný tvar podstatného mena je v len vtedy, keď je podstatné meno v jednotnom čísle.

1
a) Žiaci napíšu k slovám na vyznačené linajky podstatné mená v ich základnom tvare. Podľa uvedeného vzoru k nim dopíšu rod. Osvojujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) Žiaci sa pýtajú na napísané podstatné mená otázkami Kto? Čo?, čím si kontrolujú správnosť riešenia.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

2
a) Žiaci podčiarknu tvary podstatných mien, ne ktoré sa pýtame otázkami Kto? Čo? Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Vyfarbia podčiarknuté podstatné mená podľa uvedeného návodu v zadaní úlohy. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie.

3
a) Žiaci doplnia do slov chýbajúce i, í alebo y, ý. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Podstatné mená v nominatíve podčiarknu. Povedia ich rod a číslo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
rybačka – ž. r., j. č., pichliače – m. r., m. č.; zmija – ž. r., j. č.; Vilma – ž. r., j. č.; Korytnica – ž. r., j. č.; myšlienky – ž. r., m. č.; jazykoveda – ž. r., j. č.; sídliská – s. r., m. č.; Boris – m. r., j. č.; Kriváň – m. r., j. č.; zima – ž. r., j. č.; hriva – ž. r., j. č.; vidlička – ž. r., j. č.; korytnačky – ž. r., m. č.; syr – m. r., j. č.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

4
a) Žiaci prečítajú text. Určia, či je text vecný alebo umelecký (text je vecný). Prerozprávajú jeho obsah. Aplikujú jazykové a slohové vedomosti.
b) V texte vyhľadajú a podčiarknu podstatné mená, ktoré sú v nominatíve. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
c) Podčiarknuté podstatné mená prepíšu do zošita. Napíšu k nim ich rod a číslo. Pracujú podľa uvedeného vzoru. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
d) Povedia aspoň piatimi vetami o vianočných zvykoch, ktoré dodržiavajú doma.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

POUČKA

Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 64
Genitív Koho? Čoho?

Žiaci prečítajú predložky, ktoré sa viažu s genitívom podstatných mien.

Naša poznámka: Žiaci môžu uviesť príklady podstatných mien s jednotlivými predložkami (z lega, zo školy, bez tašky, za Janka, u zubárky, od slnka, do vlaku, spod stola, spomedzi lavíc). Na príklady podstatných mien sa pýtajú celou otázkou spolu s predložkou, napr. z lega – z koho/z čoho; bez tašky – bez koho/bez čoho, za Janka – za koho/za čoho atď.

1
a) Žiaci sa na každé podstatné meno v úlohe opýtajú otázkami Koho? Čoho?, pričom otázku začínajú predložkou, ktorá je uvedená pri každom podstatnom mene. Osvojujú si učivo.
b) Podstatné mená povedia v genitíve množného čísla a použijú ich vo vetách. Vety povedia.
Riešenie:
z miest, bez kníh, spod skríň, od priateľov, do prístavov, u bratov.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú poučenie, na ktoré ich upozorňuje Výkričník. Žiaci si osvoja tento jazykový poznatok.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu podstatné mená z úlohy 1 b) a vytvorené vety napísať do zošita. Skontrolujú si, či správne napísali koncovku -ov pri podstatných menách mužského rodu.

2
Žiaci napíšu k otázkam podstatné mená v genitíve spolu s predložkou. Pracujú podľa vzoru uvedeného v úlohe. Vyriešenú úlohu prečítajú. Precvičujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

3
a) Žiaci určia a napíšu do tabuľky rod podstatných mien. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) Podstatné mená napíšu v genitíve jednotného a množného čísla. Riešenie prečítajú. Precvičujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

4
a) Žiaci napíšu podstatné mená v zátvorkách v genitíve. Prečítajú riešenie a skontrolujú správnosť napísaných prípon -ov v mužskom rode. Fixujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Doplnené podstatné mená prepíšu do zošita a dopíšu k nim ich rod a číslo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Riešenie:
rodičov – m. r, m. č.; záľub – ž. r., m. č.; krúžkov – m. r., m. č.; otca – m. r., j. č.; brata – m. r., j. č.; Šale – ž. r., j. č.; darčekov – m. r., m. č.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Je dôležité, aby učiteľ/-ka fixoval/-a u žiakov pravopis prípony -ov pri podstatných menách mužského rodu v množnom čísle, pretože pri výslovnosti dochádza k spodobovaniu. Predíde sa tak chybám v diktátoch a pravopisných cvičeniach.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

POUČKA

Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 65
Datív Komu? Čomu?

Naša poznámka: Žiaci si pri určovaní datívu podstatných mien môžu pridať k pádovej otázke slovo „dám“ – komu/čomu dám.

Žiaci prečítajú predložky, ktoré sa viažu s datívom podstatných mien.

Naša poznámka: Žiaci môžu uviesť príklady podstatných mien s jednotlivými predložkami (k plotu, ku skrini, kvôli úspechu, napriek dažďu, proti vetru). Na príklady podstatných mien sa pýtajú celou otázkou spolu s predložkou, napr. ku skrini – ku komu/ku čomu, proti vetru – proti komu/proti čomu atď.

1
a) Žiaci napíšu k otázkam správne podstatné mená s predložkou z ponuky slov. Otázky s napísanými slovnými spojeniami prečítajú. Osvojujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.
b) Podstatné mená napíšu v datíve množného čísla. Napísané slová použijú vo vetách, ktoré povedia. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne im úlohu skráti alebo ju prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

2
Žiaci doplnia do viet vhodné podstatné mená v datíve. Vety prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie.

Žiaci prečítajú poučenie Výkričníka. Hovoria príklady podstatných mien v datíve, ktoré sa končia mäkkým -i. Snažia sa osvojiť si a zapamätať toto pravopisné pravidlo.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

3
a) Žiaci vpíšu do krížovky podstatné mená v datíve jednotného alebo množného čísla (číslo je uvedené pri slove v zátvorke). Vzniknuté slovo v tajničke prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
b) Vymyslia a napíšu do zošita inzerát, v ktorom použijú slová z úlohy za a). Aplikujú vedomosti zo slohu. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
Možné riešenie:
Darujem chovateľovi akváriových rybiek exotické rybky mečovky.
Kontakt: Emil Riečny, 0091 222 333. Volať po 18.00 hod.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

4
Žiaci vymyslia a napíšu do zošita krátky príbeh. Použijú v ňom slová z úlohy 1. Vytvoria k nemu osnovu a prerozprávajú podľa nej obsah príbehu. Aplikujú slohové učivo a fixujú si jazykovú vedomosť. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu v napísanom príbehu podčiarknuť podstatné mená v nominatíve, genitíve a datíve. Môžu určiť ich rod a číslo.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

5
Žiaci napíšu do zošita vety podľa zadania v úlohe. Vety prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti alebo ju prezentujú ústne.
Možné riešenie:
Zatelefonujem Katke a spýtam sa jej na domáce úlohy. Napíšem list mojej babičke. Pomôžem dedkovi s opravou mlynčeka na kávu. Miške darujem na meniny knihu. Zasmejem sa mamičke za super vtip, ktorý mi povedala. Nerozumiem Paľovi, prečo sa mu nechce ísť von. Verím mojim kamarátom, že mi v núdzi pomôžu.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu v napísaných vetách vyhľadať a podčiarknuť podstatné mená v datíve.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 66
Akuzatív Koho? Čo?

Naša poznámka: Žiaci si pri určovaní akuzatívu podstatných mien môžu pridať k pádovej otázke slovo „vidím“ – koho/čo vidím.

Žiaci prečítajú predložky, ktoré sa viažu s akuzatívom podstatných mien.

Naša poznámka: Žiaci môžu uviesť príklady podstatných mien s jednotlivými predložkami (veriť v pravdu, ísť o spravodlivosť, vydať sa za Ivana, zájsť po vnuka, uvariť pre deti, prejsť cez cestu, postaviť sa pred Zitu, povyšovať sa nad kamaráta, skryť sa pod lavicu, prechádzať sa popod okná, predierať sa pomedzi kríky). Na príklady podstatných mien sa pýtajú celou otázkou spolu s predložkou, napr. pred Zitu – pred koho/pred čo; popod okná – popod koho/popod čo atď.

1
a) Žiaci prečítajú vety. Postupne čítajú otázky v úlohe a odpovedajú na ne podstatnými menami z viet. Podstatné meno (odpoveď) napíšu. Osvojujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) Pod skupiny otázok dopíšu názov pádu, v ktorom sú napísané podstatné mená.
Riešenie:
Nominatív, akuzatív.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

2
Žiaci doplnia do viet vhodné podstatné mená v akuzatíve. Pomôžu si pádovými otázkami v zátvorkách. Vyriešenú úlohu prečítajú. Precvičujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú Bodkinu radu. Spoločne hovoria príklady pre tento pravopisný jav (V stanici zastal vlak. – Kto/čo zastal v stanici? – vlak – N; Rušňovodič zastavil vlak. – Koho/čo zastavil rušňovodič? – vlak – A).
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

3
a) Žiaci pozorujú obrázok. Tvoria vety, opisujú obrázok. Precvičujú a upevňujú si učivo.
b) Do zošita napíšu o obrázku päť viet. Prečítajú vety. Podčiarknu v nich podstatné mená podľa pokynov napísaných v zadaní. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 67
Lokál (O) kom? (O) čom?

Naša poznámka: Žiaci si pri určovaní lokálu podstatných mien môžu pridať k pádovej otázke slovo „hovorím“ – o kom/o čom hovorím.

Žiaci prečítajú predložky, ktoré sa viažu s lokálom podstatných mien.

Žiaci prečítajú, na čo ich upozorňuje Bodka. Je dôležité, aby im učiteľ/-ka zdôraznila, že lokál je jediný pád, ktorý sa vždy viaže s predložkou.
KZ – čítanie, rozprávanie. počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu uviesť príklady podstatných mien s jednotlivými predložkami (hovoriť o mame, rásť na lúke, upratať po deťoch, sedieť pri vatre, miešať v pohári, plávať vo vode.). Na príklady podstatných mien sa pýtajú celou otázkou spolu s predložkou, napr. na lúke – na kom/ na čom, v pohári – v kom/v čom atď.

1
a) Žiaci prečítajú pozdravy detí v rôznych jazykoch. Doplnia do viet názvy štátov, v ktorých jednotlivé deti žijú. Osvojujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
Riešenie:
Jiří žije v Česku. Heidi žije v Nemecku. Stanislaw žije v Poľsku. Csaba žije v Maďarsku. Thomas žije vo Veľkej Británii. Anička žije na Slovensku.
b) Povedia názov pádu, v ktorom sú napísané názvy štátov.
Riešenie:
Názvy štátov sú v lokáli.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie. počúvanie.

2
a) Žiaci doplnia do viet slová zložené zo slabík. Slová doplnia do viet spolu so správnymi predložkami z ponuky, ktoré sa viažu s lokálom podstatných mien. Vety prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Podčiarknu vo vetách podstatné mená podľa zadania v úlohe. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú poučenie Výkričníka. Hovoria príklady podstatných mien v lokáli, ktoré sa končia mäkkým -i. Snažia si osvojiť a zapamätať si toto pravopisné pravidlo.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

3
a) Žiaci doplnia do slov chýbajúce i, í alebo y, ý. Vety prečítajú. Utvrdzujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Môžu používať aj záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Podčiarknu podstatné mená prepíšu do zošita. Napíšu k nim ich rod, číslo a pád. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Riešenie:
Silvester – m. r, j. č., N; sýkorkám – ž. r., m. č., D; semienka – s. r., m. č., A; myš – ž. r., j. č., N; do skrýše – ž. r., j. č., G; Milka – ž. r., j. č., N; o vydrách – ž. r., m. č., L; rybár – m. r, j. č., N; udicu – ž. r., j. č., A; susedovi – m. r., j. č., D; Richardovi – m. r., j. č., D; hríby – m. r., m. č., N; v rizote – s. r., j. č, L; Vilovi – m. r., j. č., D; počítač – m. r., j. č., A
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Odporúčame, aby si žiaci vždy písali podstatné mená spolu s predložkou, ktorá sa k nim viaže. Uľahčuje im to určovanie pádu podstatných mien.

4 HRA Cestovatelia
Hra aktivizuje a podporuje spoluprácu medzi žiakmi. Žiaci pracujú podľa zadania v úlohe. Hrovým spôsobom aplikujú získané vedomosti o predponách.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci si môžu podklady pre túto aktivitu pripraviť aj vopred, napríklad doma alebo v ŠKD.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 68
Inštrumentál Kým? Čím?

Žiaci prečítajú predložky, ktoré sa viažu s inštrumentálom podstatných mien.

Naša poznámka: Žiaci môžu uviesť príklady podstatných mien s jednotlivými predložkami (cestovať so sestrou, ísť s otcom, rásť za domom, preletieť nad strechami, nájsť pod pohovkou, stáť pred dverami, rásť medzi obilím.). Na príklady podstatných mien sa pýtajú celou otázkou spolu s predložkou, napr. s otcom – s kým/s čím, medzi obilím – medzi kým/medzi čím atď.

1
a) Žiaci prečítajú otázky. Odpovedia na ne celými vetami. Osvojujú si učivo.
b) Pomenujú obrázky vo vetách podstatnými menami. Pomenovania obrázkov napíšu do viet v správnom tvare. Vety prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie.

Žiaci prečítajú poučenia – pravopisné javy, ktoré im ponúka a vysvetľuje Výkričník. Na uvedené javy hovoria príklady podstatných mien. Osvojujú si učivo.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka so žiakmi vedie rozhovor o týchto troch pravopisných javoch v našom materinskom jazyku. Je dobré, aby si ich žiaci zapamätali a vedeli ich správne používať. Učiteľ/-ka k aktívnemu osvojeniu si učiva môže využiť rôzne interaktívne hry a úlohy z výučbového CD PUSJ4.

2
a) Žiaci nájdu a označia v štvorsmerovke desať slov uvedených v ponuke. Z neoznačených písmen utvoria slovo a doplnia ho do vety. Vetu prečítajú. Dozvedia sa názov posledného pádu v slovenskom jazyku. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
Inštrumentál.
b) Žiaci napíšu slová z ponuky v inštrumentáli jednotného a množného čísla. Na správny zápis podstatných mien v inštrumentáli množného čísla – príponu -mi/-ami ich upozornil Výkričník. Osvojujú si toto pravopisné pravidlo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
Riešenie: s krokodílom – s krokodílmi, s vázou – s vázami, s gitarou – s gitarami, s chodcom – s chodcami, s kolenom – s kolenami, s lanom – s lanami, s učiteľom – s učiteľmi, s bubnom – s bubnami, s nosom – s nosmi, s telefónom – s telefónmi.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

3
a) Žiaci doplnia do slovných spojení správnu predložku s alebo so. Precvičujú a fixujú si učivo – inštrumentál sa viaže s predložkami s/so. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) Slovné spojenia prečítajú. Zakrúžkujú predložky, ktoré sa spodobujú. Svoje tvrdenia zdôvodnia. Opakujú si učivo o spodobovaní spoluhlások. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

4 HRA Opustený ostrov
Hra aktivizuje a podporuje spoluprácu medzi žiakmi. Žiaci pracujú podľa zadania v úlohe. Hrovým spôsobom aplikujú získané vedomosti o predponách.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 69
PRECVIČ SI PRAVOPIS

Strana 69 môže slúžiť na samostatnú prácu, ma diagnostickú funkciu pre učiteľov i žiakov. Úlohy majú aplikačný charakter. Učiteľ/-ka môže zadať žiakom vypracovať jednotlivé úlohy postupne, môžu ich vypracovať ako domácu úlohu, ako pravopisné rozcvičky v úvodnej či v záverečnej etape vyučovacej hodiny. Môže zvoliť aj inú formu práce podľa uváženia, napr. prácu vo dvojiciach alebo v skupinách.
Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a alebo pridal/-a čas. Žiaci môžu používať záložku na obálke PU, príp. Gramatické okienko na zadnej vnútornej strane obálky.
KZ – čítanie, písanie.

PRAVOPISNÉ CVIČENIE
Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu v prepísaných vetách podčiarknuť podstatné mená. Nad ne môžu napísať označenie pádu, v ktorom sú podstatné mená.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 70
Opakovanie: Podstatné mená

Úlohy na s. 70 – 71 sú určené na opakovanie a systematizáciu osvojených vedomostí z učiva o podstatných menách. Zároveň môžu slúžiť aj na diagnostikovanie stupňa osvojených vedomostí žiakmi. Pri opakovaní učiva odporúčame pracovať aj s Bodkiným doplnkovým zošitom a s interaktívnymi úlohami a hrami v offline prostredí CD PU SJ4. Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Úlohy, ktoré žiaci nestihnú urobiť, nehodnotí. Žiaci používajú záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky, prípadne iné pomôcky.

Naša poznámka: Žiaci môžu úlohy 1 až 8 vypracovať formou samostatnej práce alebo spoločne.

1
Žiaci prečítajú slová v riadkoch. Označia slovo, ktoré nepatrí medzi ostatné slová. Svoje riešenie zdôvodnia.
Riešenie:
slovo šiltovka je ženského rodu, ostatné podstatné mená sú mužského rodu,
slovo kreslo je stredného rodu, ostatné sú podstatné mená sú ženského rodu,
slovo piatok je mužského rodu, ostatné podstatné mená sú stredného rodu,
slovo koža je v jednotnom čísle, ostatné podstatné mená sú v množnom čísle,
slovo diár je v jednotnom čísle, ostatné podstatné mená sú v množnom čísle.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

2
a) Žiaci vyfarbia v úlohe plôšky s podstatnými menami podľa návodu v zadaní úlohy.
b) Do zošita napíšu podstatné mená ženského rodu v základnom tvare. Slová prečítajú.
Riešenie: teta, škola, kniha, ruža, lyžica, jahoda, rieka.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

3
Žiaci napíšu podstatné mená v množnom čísle. Riešenie prečítajú.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

4
Žiaci nájdu a podčiarknu v ponuke slov podstatné mená mužského rodu. Podčiarknuté slová doplnia správne do viet. Vyriešenú úlohu prečítajú.
Riešenie:
Rybáriky, vrabce, stehlíky, kohúty, orly.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

5
Žiaci doplnia do viet podstatné mená v zátvorkách v správnom tvare (v správnom páde). Vety prečítajú.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

6
a) Žiaci napíšu do tabuľky v správnom poradí označenie pádov, dopíšu k nim ich pádové otázky.
b) Vyskloňujú a napíšu do tabuľky podstatné meno súťaž v jednotnom čísle a podstatné meno prsteň v množnom čísle. Vyskloňované podstatné mená prečítajú.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

7
a) Žiaci prečítajú vety. Vypíšu z nich podstatné mená v uvedených tvaroch. Ak sa podstatné meno viaže s predložkou, napíšu ho spolu s predložkou.
b) K podstatným menám napíšu ich gramatické kategórie (rod, číslo a pád). Riešenie si spoločne skontrolujú. Upevňujú a fixujú si učivo.
KZ – čítanie, písanie.

8
Žiaci vpíšu do krížovky podstatné mená podľa zadania a vylúštia tajničku. Vzniknuté slovo z tajničky doplnia do vety. Vetu prečítajú a odpovedia na otázku.
Riešenie:
Ktoré gramatické kategórie určujeme pri podstatných menách? Pri podstatných menách určujeme rod, číslo a pád.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

9 PRAVOPISNÉ CVIČENIE
Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu v prepísaných vetách podčiarknuť podstatné mená.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 72 – 73
Opakovanie: OTESTUJ SA!

Strany s týmto označením sú určené na opakovanie a zhrnutie prebratého učiva. Slúžia na diagnostikovanie stupňa zvládnutia osvojených vedomostí z daného učiva. Žiaci pracujú samostatne, je im poskytnutý dostatočný čas na vypracovanie úloh. Úlohy sú zostavené tak, aby prehlbovali čítanie s porozumením a priblížili im formu úloh, ktoré sa používajú pri celonárodných testovaniach T5 a T9. Zároveň ich na prácu s takýmto typom úloh pripravujú. Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Úlohy, ktoré žiaci nestihnú urobiť, nehodnotí. Žiaci používajú záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky, prípadne iné pomôcky.

Žiaci pracujú podľa pokynov. Po dokončení im správnosť riešenia jednotlivých úloh môže skontrolovať učiteľ/--ka alebo si test žiaci skontrolujú spoločne. Podľa pokynov uvedených pod testovými úlohami si ohodnotia jednotlivé odpovede, za každú správnu odpoveď si napíšu 1 bod. Body spočítajú a zapíšu výsledný počet získaných bodov.

Na konci testu je uvedená forma kontroly a sebahodnotenia vypracovania jednotlivých úloh. Bodka, Otáznik a Výkričník oboznámia žiakov, ako je potrebné postupovať pri sebahodnotení. Podľa počtu získaných bodov vyfarbia vrece (symbol vedomostí), ktoré drží Výkričník. Do závažia a do lístka, ktoré má v rukách Otáznik, napíšu číslo úlohy, ktorá je podľa nich najťažšia a najľahšia.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zvoliť rôzne formy vyhodnotenia testu. Môže poskytnúť žiakom kľúč správneho riešenia (vzorovo vyriešený test), výmena testu so spolužiakom a následná žiacka kontrola správnosti vypracovania testu alebo im test skontroluje individuálne.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 74

OPAKOVANIE UČIVA 1. POLROKA (jazyková časť)

Žiaci si úlohami na stranách 74 a 75 zopakujú tvorenie slov predponami, priamu reč, vybrané slová, spodobovanie spoluhlások, podstatné mená, gramatické kategórie podstatných mien. Aplikujú získané a osvojené jazykové vedomosti. Pri opakovaní učiva odporúčame pracovať aj s Bodkiným doplnkovým zošitom a s interaktívnymi úlohami a hrami v offline prostredí CD PU SJ4.
Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Žiaci používajú záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky, prípadne iné pomôcky.

V úlohách sa uplatňujú všetky komunikačné zručnosti – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

1
Žiaci prečítajú úvodný text a doplnia do slov chýbajúce písmená.

2
Žiaci podčiarknu v úlohe slová, v ktorých pri výslovnosti nastáva spodobovanie spoluhlások.

3
Žiaci pracujú s úvodným textom. Prečítajú tvrdenia, ktoré sa viažu k textu a podľa pravdivosti/nepravdivosti vyfarbia príslušné písmeno P alebo N.

4
a) Žiaci pripíšu k častiam slov vi, ví alebo vy, vý a utvoria slová. Vytvorené slová môžu prepísať do zošita.
b) Podčiarknu slová s predponami.

5
Žiaci prečítajú vety v úlohe. Podčiarknu priamu reč a uvádzaciu vetu podľa pokynov v zadaní úlohy.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

6
a) Žiaci doplnia do názvov obcí chýbajúce i, í alebo y, ý.
b) Správne vpíšu do tabuliek názvy obcí. Ako pomôcka im slúžia vpísané i, í a y, ý v tabuľkách.

7
Žiaci vyskloňujú do zošita podstatné mená lavica a počítač v jednotnom aj v množnom čísle.
Riešenie:

N lavica	***lavice***	***N počítač***	***počítače***
G z lavice	***z lavíc***	***G od počítača***	***od počítačov***
D lavici	***laviciam***	***D počítaču***	***počítačom***
A lavicu	***lavice***	***A počítač***	***počítače***
L o lavici	***o laviciach***	***L o počítači***	***o počítačoch***
I s lavicou	***s lavicami***	***I s počítačom***	***s počítačmi***

8
a) Žiaci doplnia do viet podstatné mená (v zátvorkách) v správnom tvare.
b) Napíšu doplnené podstatné mená do zošita a určia ich gramatické kategórie.
Riešenie:
lyžovačku – ž. r., j. č., A; cesta – ž. r., j. č., N; v aute – s. r., j. č., L; s bratom – m. r., j. č., I; s otcom – m. r, j. č., I; jazdy – ž. r., j. č., G; hudbu – ž. r., j. č., A; lyžiarov – m. r., m. č. A; na svah – m. r., j. č., A

9
a) Žiaci doplnia do názvov rozprávok predložky z, zo alebo s, so. Fixujú si vedomosť, že predložky z/zo sa viažu len s genitívom, predložky s/so s inštrumentálom.
b) Vyberú si a prečítajú kapitolu alebo rozprávku z niektorej z uvedených kníh. Porozprávajú jej obsah.

10 PRAVOPISNÉ CVIČENIE
Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.

11 HRA Jazyková hra
Hra aktivizuje a podporuje spoluprácu medzi žiakmi. Žiaci pracujú podľa zadania v úlohe. Hrovým spôsobom aplikujú získané vedomosti o predponách.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 76

SLOHOVÁ ČASŤ

OPAKOVANIE UČIVA TRETIEHO ROČNÍKA

Žiaci si v úvodných hodinách zopakujú slohové učivo tretieho ročníka (členenie textu na časti, reprodukcia prečítaného textu, písanie pozvánky, oznamu, správy, vizitky, reklamy, opis predmetu, zostavenie receptu a písanie listu).

Jablková štrúdľa – motivačný príbeh v úvode tematického celku **Opakovanie učiva tretieho ročníka**. Text oboznámi čitateľov so štvrtáčkou Martinkou a jej mamičkou, ktorá je vychýrená cukrárka. V texte sú na zopakovanie zakomponované slohové pojmy z predchádzajúceho ročníka. Sú farebne zvýraznené, žiaci ich v texte ľahšie nájdu a lepšie sa im s nimi pracuje. Prostredníctvom riešenia jednotlivých úloh na s. 76 a 77 žiaci aplikujú získané vedomosti zo slohu. Príbeh môže učiteľ/-ka využiť na rozhovor o práci dospelých, ich zamestnaniach, o záľubách ľudí, ktoré sa neskôr stali ich profesiou.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Je vhodné pracovať aj s ilustráciou, ktorá dopĺňa a konkretizuje obsah čítaného textu a tiež motivuje. Učiteľ/-ka s ňou môže pracovať aj pred čítaním príbehu.

1
Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.
Možné odpovede:

- ***Orechové rožky priniesla spolužiakom Martinka. Mala narodeniny.***
- ***Martinka vyrozprávala spolužiakom mamin príbeh – ako sa mama stala cukrárkou.***
- ***Pozvánku do súťaže poslal otec. Vedel, že mama veľmi rada pečie. Oznam o súťaži Zlatá vareška uvidel v televízii.***
- ***Mamina vyhrala Súťaž s jablkovou štrúdľou.***
- ***Žiaci hovoria svoje obľúbené koláče a zákusky. Diskutujú o ich príprave a surovinách.***
- ***Slovné spojenie – najlepšou reklamou sú spokojní zákazníci – znamená, že zákazníci sú spokojní s poskytovanými službami, radi sa do zariadenia (cukrárne) vracajú a odporučia svojim známym, aby aj oni cukráreň navštívili.***

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2
a) Žiaci si všimnú členenie úvodného textu na tri časti (úvod, jadro a záver textu). Vyfarbia krúžky pri jednotlivých častiach textu podľa zadania v úlohe. Opakujú si učivo.
b) Očíslujú časti osnovy podľa časovej postupnosti. Riešenie prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
c) Podľa očíslovanej osnovy porozprávajú motivačný (úvodný) text.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 77

3
Žiaci vymyslia a napíšu pozvánku do súťaže Zlatá vareška. Vyriešenú úlohu Prečítajú. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

4
a) Žiaci vymyslia a napíšu krátky oznam, v ktorom informujú o otvorení cukrárne Martinkinej mamy. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
b) Žiaci upravia a napíšu oznam z úlohy a) ako správu. Obe vyriešené úlohy prečítajú. Vysvetlia rozdiel medzi oznamom a správou. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.
c) V správe podčiarknu slovesá s koncovkou –li. Opakujú si pravopisný jav z učiva o slovesách.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

5
Žiaci vyrobia z výkresu vizitku cukrárne Martinkinej mamy. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie.

6
Žiaci vymyslia reklamu na Jablkovú cukráreň. Napíšu k nej reklamný text, nakreslia alebo nalepia k nej obrázok. Opakovanie učiva. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Hotové reklamy môžu žiaci vystaviť v triednej galérii.

7
a) Žiaci pomenujú predmety na obrázkoch (naberačka, metlička na miešanie, vykrajovačky, zdobiace vrecko, vareška, kuchárska čiapka a zástera, valček na cesto, silikónový štetec na natieranie polevy).
b) Vyberú si jeden predmet a napíšu jeho opis do zošita. Opis prečítajú. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa. Úlohu prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

8
Žiaci pracujú s inými zdrojmi ako PU. V kuchárskej knihe alebo na internete vyhľadajú recept na prípravu svojho obľúbeného jedla. Recept napíšu ho do zošita a prečítajú spolužiakom. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa. Úlohu prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

9
Žiaci napíšu do zošita list kamarátovi/kamarátke o tom, čo robili počas letných prázdnin. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa. Úlohu prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 78

VECNÝ A UMELECKÝ TEXT

Z výkonového štandardu: Žiak vie/dokáže vysvetliť pojem vecný a umelecký text, prakticky rozoznať vecný a umelecký text, vysvetliť pojem kľúčové slová, identifikovať kľúčové slová vo vecnom a umeleckom texte, porozprávať prostredníctvom kľúčových slov krátky príbeh.

Naša poznámka: Žiaci sa oboznámia a postupne si osvoja prácu s vecným a umeleckým textom. Východiskovým textom sú dva motivačné príbehy o Vlkolínci – Pamiatková rezervácia Vlkolínec (vecný text) a Čarovný Vlkolínec (umelecký text). V oboch textoch sú farebne zvýraznené kľúčové slová. Žiaci prostredníctvom čítania textov s rovnakou témou – Vlkolínec – spoznávajú spoločné a odlišnosti znaky vecného a umeleckého textu.

1

Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.

Možné odpovede:

- ***Vlkolínec obklopuje pohorie Veľká Fatra.***
- ***Vlkolínec je známy svojou architektúrou. Jeho história spadá do roku 1461. Je to pamiatková rezervácia. Sú tam zachované zrubové domčeky. Územie je zapísané do zoznamu UNESCO.***
- ***Slovo rázovitý znamená typický, svojrázny, svojský, typický, majúci osobitný ráz. Slovo nevdojak znamená mimovoľne, nechtiac, nevedomky. Slovo želiar znamenal chudobný človek, poddaný.***
- ***Prvá zmienka o Vlkolínci sa viaže k roku 1461.***
- ***Vlkolínec dostal meno podľa vlkov žijúcich v jeho okolí.***
- ***Vlkolínec bol zapísaný do zoznamu UNESCO v roku 1993.***
- ***Žiaci diskutujú o textoch, hovoria, ktorý text sa im viac páčil, zdôvodňujú svoje tvrdenia.***

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 79

2
Žiaci prečítajú v oboch textoch vyznačené slová, slovné spojenia a čísla. Prepíšu ich. Osvojujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie.

Žiaci prečítajú, čo im hovorí Bodka. Spoločne diskutujú o kľúčových slovách v úlohe 2, o ich význame pre texty i o tom, prečo sa práve takto volajú. Zapamätajú si pojem kľúčové slová a jeho význam.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

3
a) Žiaci prečítajú texty poučiek, ktoré ich informujú o vecnom a umeleckom texte. Nájdu v nich kľúčové slová a podčiarknu ich. Osvojujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Doplnia podčiarknuté kľúčové slová do pojmových máp. Prečítajú riešenie. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
c) Obidva úvodné texty prečítajú ešte raz. Na základe získaných informácií z úlohy za a) povedia, ktorý text je vecný a ktorý je umelecký. Zdôvodnia svoje rozhodnutie.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

4
Žiaci vytvoria a napíšu osnovy k jednotlivým úvodným textom. Pomôžu si vyznačenými kľúčovými slovami. Napísané osnovy prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 80

5
a) Žiaci si prezrú obrázok škrečka a prečítajú kľúčové slová pri obrázku.
b) Žiaci napíšu krátky vecný text o škrečkovi. Použijú v ňom kľúčové slová z úlohy a). Vyriešenú úlohu prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

6
a) Žiaci si prezrú obrázok škrečka. Prečítajú kľúčové slová pri obrázku.
b) Napíšu krátky umelecký text o škrečkovi. Použijú v ňom kľúčové slová z úlohy a). Vytvorený text prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
c) Žiaci vyhľadajú a podčiarknu v napísanom texte prirovnania a zdrobneniny. Opakujú si vedomosti z literatúry. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 81

7
Žiaci pracujú vo dvojiciach. Spoločne si pomáhajú, navzájom sa radia, kooperujú.
a) Z učebnice vlastivedy si vyberú vecný text a z čítanky umelecký text. Napíšu ich názvy.
b) Vo vybratých textoch nájdu kľúčové slová. Napíšu ich. Upevňujú si učivo.
c) Ku každému textu vytvoria a napíšu osnovu. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
d) Porozprávajú podľa napísaných osnov obsah vecného aj umeleckého textu.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

8
a) Žiaci pracujú s internetom. Napíšu do vyhľadávača názov obce, v ktorej žijú. Vyberú o obci päť kľúčových slov a napíšu ich. Precvičujú si, upevňujú a aplikujú slohové vedomosti. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) Napíšu o svojej obci vecný text. Použijú v ňom kľúčové slová. Hotovú úlohu prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu úlohu vypracovať formou domácej úlohy.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 82

REPRODUKCIA ROZPRÁVANIA

Z výkonového štandardu: Žiak vie/dokáže zreprodukovať ústne a písomne kratší prečítaný text, dodržať časovú postupnosť deja, napísať dejovú postupnosť rozprávania, písomne priradiť správne nadpisy k dejovej osnove.

Úvodný text Kráľovskí agenti žiakom priblíži príbeh súrodencov Betky a Cyrila, ktorí spolu s rodičmi trávia dovolenku v Londýne. Motivačný príbeh slúži ako didaktický podklad na osvojenie si slohového učiva – reprodukcia rozprávania. Text rozvíja čítanie s porozumením a vyjadrovacie schopnosti. Čítajú ho žiaci.
KZ – čítanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 83

1

Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.

Možné odpovede:

- ***Kniha dostala názov Kráľovskí agenti preto, lebo hlavní hrdinovia – súrodenci Betka a Cyril pátrajú po záhadách kráľovských rodín. Agent je pátrač, tajný policajt, špión, ktorého úlohou je niečo zistiť, vypátrať, vyriešiť.***
- ***Súrodenci sa volali Betka a Cyril.***
- ***Gobelín je nástenný tkaný alebo vyšívaný obraz. V gobelínu zmizla veverička a objavila sa na ňom kráľovná.***
- ***Atmosféra v hoteli bola tajomná, čudesná, akoby sa niečo zvláštne ukrývalo za jeho múrmi. Príčinou mohli byť zvláštne okolnosti a udalosti, ktoré sa v hoteli diali.***
- ***Buckinghamský palác sa nachádza v Londýne. Sídli v ňom kráľovná Alžbeta s rodinou.***

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2

a) Žiaci si prezrú body osnovy, ktoré patria k úvodnému textu. Očíslujú ich podľa časovej postupnosti. Očíslované body osnovy prepíšu v správnom poradí do farebných plôšok v úvodnom texte. Osvojujú si učivo.
Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.
b) Prečítajú v úvodnom texte časti, ktoré patria do úvodu, jadra a záveru príbehu.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo im hovorí Bodka. Spočítaním bodov osnovy k jednotlivým častiam textu sa presvedčia o tom, že jadro má najviac bodov. Spoločne si vysvetlia pojem reprodukcia, reprodukovať.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

3

a) Žiaci si prezrú osnovu, ktorá je zostavená z nakreslených obrázkov (obrázková osnova). Podľa obrázkovej osnovy porozprávajú prečítaný príbeh. Precvičujú si učivo.
b) Porozmýšľajú a povedia, prečo je dôležité dodržať časovú postupnosť pri rozprávaní, teda porozprávať príbeh tak, ako sa odohral.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 84

4
Žiaci pracujú vo dvojiciach. Spoločne si pomáhajú, navzájom sa radia, kooperujú.
a) Žiaci rozšifrujú a napíšu mená troch detských detektívnych postáv z knihy Traja pátrači. Pri poslednom mene majú uvedenú pomôcku – názov jednej z planét slnečnej sústavy.
Riešenie:
Peter, Bob, Jupiter.
b) Žiaci ku každému uvedenému písmenu napíšu slovo, ktoré sa ním začína. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
c) Dopíšu slová podľa pokynov v úlohe. Aplikujú jazykové vedomosti. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
d) Vytvoria a napíšu dve vety o deťoch z úvodného textu. V každej vete použijú aspoň päť slov. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
e) Žiaci vymyslia a napíšu dve hádanky o agentoch alebo detektívoch. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti. Úlohu prezentujú ústne.
f) Napíšu báseň o detektívoch alebo agentoch. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti. Úlohu prezentujú ústne.
g) Žiaci ešte raz prečítajú príbeh Kráľovskí agenti a do zošita napíšu jeho pokračovanie. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti. Úlohu prezentujú ústne.
Všetky vyriešené úlohy prečítajú spolužiakom.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže viesť so žiakmi rozhovor na tému detektívna literatúra. Spoločne môžu navštíviť školskú alebo obecnú knižnicu a vypožičať si detektívnu literatúru pre deti a mládež.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 85

6
Žiaci vypracujú úlohu podľa pokynov v zadaní. Vypracovanú úlohu prezentujú pred spolužiakmi. Fixujú si slohové učivo a aplikujú osvojené vedomosti. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu môžu prezentovať ústne.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu úlohu 6 vypracovať formou domácej úlohy.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 86

OPAKOVANIE UČIVA 1. POLROKA (slohová časť)

Žiaci si vypracovaním úloh na stranách 86 až 88 zopakujú slohové učivo 1. polroku. Aplikujú získané vedomosti a poznatky. Pri opakovaní učiva odporúčame pracovať aj s Bodkiným doplnkovým zošitom a s interaktívnymi úlohami a hrami v offline prostredí CD PU SJ4.

Pri riešení úloh sa uplatňujú komunikačné zručnosti – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

1

a) Žiaci prečítajú text a vymyslia mu vhodný nadpis. Nadpis napíšu do vyznačenej plôšky.
b) Napíšu pod nadpis charakter textu (vecný text).
c) V texte nájdu kľúčové slová a napíšu ich. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
d) Obsah textu prerozprávajú vlastnými slovami.

2

Žiaci pracujú s doplnkovým informačným zdrojom (kniha alebo internet). Vyhľadajú a napíšu mená dvoch známych huslistov alebo huslistiek. Napíšu k nim názvy štátov, z ktorých pochádzajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.

Naša poznámka: Žiaci môžu úlohu 2 vypracovať formou domácej úlohy. Môžu vytvoriť krátku prezentáciu (napr. aj na hodine informatiky) alebo spracovať úlohu 2 ako plagát s obrázkom, ktorý prezentujú v škole spolužiakom. Hotové práce môžu vystaviť v triednej galérii.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 87

3

a) Žiaci prečítajú text. Vymyslia mu vhodný nadpis a napíšu ho do vyznačenej plôšky.
b) Vyfarbia krúžky podľa zadania v úlohe pri jednotlivých odsekoch (úvod, jadro a záver textu). Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
c) Napíšu pod nadpis charakter textu (umelecký text).

4

a) Žiaci napíšu osnovu umeleckého textu z úlohy 3. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.
b) Napíšu pomocou osnovy krátky obsah textu. Vytvorený text prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 88

a) Žiaci doplnia do umeleckého textu vhodné slová tak, aby vytvárajú zmysluplný obsah. Uplatnia tvorivé písanie, čítajú a píšu s porozumením. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) Podčiarknu a prečítajú v umeleckom texte priamu reč.
c) Dokončia príbeh. Napíšu na vyznačené linajky aspoň osem viet. Celý text – text s doplnenými slovami a pokračovanie príbehu prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

PRACOVNÁ UČEBNICA 2. ČASŤ

JAZYKOVÁ ČASŤ

Strana 2
PRÍDAVNÉ MENÁ (pozri Teoretickú časť MK s. 9 – 10)

Z výkonového štandardu: Žiak vie/dokáže určiť rod, číslo a pád prídavných mien, určiť základný tvar prídavného mena a zhodu podstatného mena a prídavného mena v rode, čísle a páde.

Zvierací kamarát – motivačný príbeh v úvode tematického celku **Prídavné mená**, v ktorom žiaci spoznajú štvrtáčku Alenku a jej psíka Maxíka. V texte sú zakomponované prídavné mená. Sú farebne zvýraznené, žiaci ich v texte ľahšie nájdu a lepšie sa im s nimi pracuje. Príbeh môže učiteľ/-ka využiť na diskusiu o vzťahu detí a dospelých k zvieratám, o zodpovednosti a starostlivosti o ne. V texte sa vhodne uplatňuje slohový postup – opis. Umelecký text rozvíja u žiakov prosociálne zručnosti. Čítajú ho žiaci.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

1
Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.
Možné odpovede:
- ***Alenka má psíka z útulku. Ošetrovatelia ho našli opusteného a hladného na ulici.***
- ***Maxík je hravý, veselý, prítulný a občas aj huncútsky. Má tú najlepšiu povahu na svete.***
- ***Dať bezpečný domov znamená dobre a s láskou sa starať o Maxíka.***
- ***Adopcia zvieraťa je dlhodobá záležitosť. Ide o zodpovedné rozhodnutie, ktoré je založené na obetavosti a pozornosti každého člena rodiny.***

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2
Žiaci si zopakujú, čo si osvojili o prídavných menách v treťom ročníku. Doplnia do viet správne informácie. Vety prečítajú. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

3
Žiaci vypíšu z úvodného textu farebne zvýraznené prídavné mená. Píšu ich k správnym otázkam. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie.

4
Žiaci vyfarbia rovnakou farbou tvary toho istého prídavného mena. Skupiny rovnako vyfarbených slov prečítajú. Učiteľ/-ka upozorní žiakov, že prídavné mená môžu mať rôzne tvary. Oboznamujú sa s učivom – skloňovaním prídavných mien. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

5
Žiaci z písmen uvedeného slova utvoria šesť prídavných mien. Písmená v slovách sa môžu opakovať. Napísané prídavné mená prečítajú. Precvičujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Možné riešenie:
premyslený, presilený, myslený, slepý, lesný, silný...
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu k vytvoreným prídavným menám pridávať podstatné mená a tvoriť slovné spojenia. Napríklad: priemyselný park, presilený sval, myslený bod, slepý tvor, lesný živočích, silný vietor a pod.

6
Žiaci pracujú vo dvojiciach. Spoločne si pomáhajú, navzájom sa radia, kooperujú. Aplikujú vedomosti o prídavných menách.
a) Vyhľadajú a vyznačia v štvorsmerovke dvanásť prídavných mien. Napíšu ich k obrázkom znázorňujúcim podstatné mená (jahoda, slnko, most). Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Napísanie počtu nájdených slov im môže skrátiť.
b) Vymyslia a napíšu do zošita dve hádanky. V hádankách použijú slová z úlohy a). Napísané hádanky prezentujú pred spolužiakmi.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

7
a) Žiaci napíšu na červené linajky šesť prídavných mien, ktoré patria medzi vybrané slová. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu skráti. Žiaci môžu používať aj záložku na obálke PU 4-1 alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) K napísaným prídavným menám napíšu na zelené linajky vhodné podstatné mená v jednotnom čísle. Dvojice slov prečítajú. Precvičujú si učivo.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

8
Žiaci napíšu štyri prirovnania, ktoré budú obsahovať prídavné mená. Aplikujú vedomosti. Vypracovanú úlohu prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

9
a) Žiaci si prezrú obrázok slnečnice. Uplatnia vedomosti zo slohového učiva tretieho ročníka – opis predmetu. V opise použijú prídavné mená. Vytvorený opis prečítajú.
b) V napísanom texte opisu podčiarknu prídavné mená. Opakujú si učivo.
Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti alebo ju žiaci prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zadať žiakom vypracovať úlohu formou domácej úlohy.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 4
Zhoda prídavného mena s podstatným menom

Naša poznámka: Žiaci si v učive o prídavných menách rozšíria vedomosti o pojem zhoda prídavného mena s podstatným menom v rode, čísle a páde. Aplikujú poznatky, ktoré si osvojili o podstatných menách v prvom polroku. Pred vyvodením učiva odporúčame zopakovať so žiakmi vedomosti o podstatných menách (gramatické kategórie – rod, číslo, pád). Ako vhodný materiál poslúžia aj interaktívne úlohy a hry v offline prostredí PU SJ4.

1
a) Žiaci určia a napíšu rod podstatných mien.
b) Spoja a vytvoria dvojice slov podľa významu. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
c) Slovné spojenia prečítajú. Porozmýšľajú a povedia, či sa vo vytvorených slovných spojeniach zhodujú podstatné mená a prídavné mená v rode. Osvojujú si učivo.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

2
a) Žiaci doplnia do slov chýbajúce i, í alebo y, ý.
b) Napíšu červenú fajočku k podstatným menám v jednotnom čísle a modrú fajočku k podstatným menám v množnom čísle. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.
c) Žiaci dopíšu pred podstatné mená vhodné prídavné mená. Žiakom so ŠVVP môže učiteľ/-ka viac úlohu primerane skrátiť.
d) Prečítajú vytvorené slovné spojenia. Porozmýšľajú a povedia, či sa prídavné mená a podstatné mená zhodujú v čísle. Osvojujú si učivo.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú a odpovedajú na otázku, ktorú im dáva Otáznik. Pomocou vyriešených úloh 1 a 2 prídu na riešenie. Odpoveď: Podľa podstatného mena.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

3
Žiaci napíšu do zošita krátku báseň. Použijú v nej slovné spojenia z úloh 1 a 2. Dvojice slovných spojení sa rýmujú (napr. veverička – lastovička, býk – zvyk a pod.). Báseň prečítajú. Aplikujú učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

4
a) Žiaci prečítajú vety. Vo vetách podčiarknu tvary slovného spojenia nová kniha.
b) Podčiarknuté slovné spojenia dopíšu k správnym pádovým otázkam. Precvičujú si učivo o zhode prídavného mena s podstatným menom. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka v spoločnej diskusii vysvetlí žiakom pojem zhoda prídavného mena s podstatným menom. Spoločne si uvedú príklady na preberaný jav.

5
Žiaci napíšu prídavné mená v zátvorkách v správnom tvare. Vety prečítajú. Precvičujú a fixujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

POUČKA

Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 5
Gramatické kategórie prídavných mien
Rod prídavných mien

1
a) Žiaci spoja prídavné mená s podstatnými menami a vytvoria významové dvojice. Dvojice slov prečítajú.
b) Podľa farby drahokamov na obrázkoch vysvetlia, akú farbu označujú prídavné mená rubínová, zafírové, smaragdový (význam prídavných mien).
Riešenie:
rubínová – červená; zafírové – modré; smaragdový – zelený.
c) Určia a povedia rod prídavných mien. Osvojujú si učivo.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka vysvetlí žiakom podstatu gramatickej kategórie rod prídavných mien. Odporúčame prácu s kartičkami, pomocou ktorých žiaci vytvárajú dvojice slov – slovné spojenia (prídavné meno s podstatným menom) a tak si systematicky osvojujú nové učivo (napr. pekná pesnička, veselý žiak, športové auto, zlomená pastelka, rozkvitnutý strom, malé dieťa a pod.).

2
a) Žiaci vytvárajú – spájajú slovné spojenia (prídavné meno a podstatné meno) podľa významu.
b) Roztriedia a napíšu utvorené slovné spojenia podľa rodu. Vyriešenú úlohu prečítajú. Precvičujú si učivo.
Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

3
a) Žiaci prečítajú slovné spojenia. Napíšu ich v nominatíve jednotného čísla.
b) V napísaných slovných spojeniach zakrúžkujú prídavné mená. Určia a napíšu, v akom sú rode. Precvičujú si učivo.
Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie.

Žiaci prečítajú, na čo im hovorí Bodka. Spoločne si vysvetlia pojem základný tvar prídavného mena.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže žiakom rozdať slovníky, v ktorých budú vyhľadávať prídavné mená v základom tvare. Overia si skutočnosť, že základný tvar prídavných mien, ktorý sa používa v slovníkoch, je uvedený v N j. č. mužského rodu.

4
Žiaci napíšu do zošita krátku správu. Použijú v nej slovné spojenia z úlohy 3. Aplikujú slohové učivo Správa. Napísanú správu prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže dať žiakom vypracovať úlohu formou domácej úlohy. Po jej vyriešení môžu spoločne diskutovať o tom, ako sa zachovať a čo robiť pri nájdení spadnutého vtáčieho hniezda s mláďatkami.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

5
a) Žiaci vyhľadajú a podčiarknu vo vetách prídavné mená.
b) Určia a napíšu nad podčiarknuté prídavné mená ich rod podľa uvedeného vzoru. Upevňujú si učivo.
Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 6
Číslo prídavných mien

Naša poznámka: Žiaci si v učive Číslo prídavných mien zopakujú pojmy jednotné číslo a množné číslo, ktoré poznajú z učiva o podstatných menách. Je na rozhodnutí učiteľa/učiteľky, či naučí žiakov používať aj latinské označenie – singulár, plurál.

1
a) Žiaci prečítajú dvojice slovných spojení, všímajú si farebne zvýraznené prídavné mená.
b) Určia a napíšu číslo zvýraznených prídavných mien. Pomáhajú si podstatnými menami. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
KZ – čítanie, písanie.

Výkričník upozorní žiakov na tri slovné spojenia, v ktorých je tvar prídavného mena vždy rovnaký, no líšia sa rodom alebo číslom. Učiteľ/-ka vysvetlí žiakom uvedený gramatický jav. Spoločne diskutujú a uvádzajú ďalšie príklady takýchto slovných spojení.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2
a) Žiaci podčiarknu v napísaných slovných spojeniach prídavné mená. Určia a povedia ich rod a číslo.
b) Slovné spojenia napíšu v množnom čísle. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

3
a) Žiaci doplnia do slov chýbajúce spoluhlásky a pomenujú ich podľa znelosti. Zdôvodnia ich pravopis. Opakujú si učivo o spodobovaní spoluhlások. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
b) Spoja dvojice slov podľa významu. Slovné spojenia napíšu a podčiarknu v nich prídavné mená.
c) Žiaci vypracujú úlohu podľa uvedeného vzoru. Dopíšu rod a číslo prídavných mien. Upevňujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy. V prípade potreby úlohu skráti.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

4
a) Žiaci si prezrú obrázok ježibaby. Opíšu jej vonkajší vzhľad, napíšu jej vnútorné vlastnosti. Aplikujú slohové vedomosti o opise osoby. Hotový opis prečítajú.
b) V opise podčiarknu prídavné mená. Určia a povedia ich rod a číslo. Upevňujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti alebo ju žiaci prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 7
Pád prídavných mien

1
a) Žiaci prečítajú slovné spojenia v obrázkoch čajových papierikov. Podčiarknu v nich prídavné mená. Určia a povedia ich číslo.
b) Spoja dvojice slovných spojení so správnymi pádovými otázkami napísanými na šálkach. Obrázky čajových papierikov s dvojicami slovných spojení vyfarbia podľa farby šálok. Oboznamujú sa s učivo.
Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, na čo im hovorí Bodka. S podobnou informáciou sa stretli v učive o inštrumentáli podstatných mien. Je dobré, aby si zapamätajú túto vedomosť.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka diskutuje so žiakmi o zhode pádu prídavného mena s podstatným menom. Na precvičenie učiva môže využiť rôzne didaktické hry a kartičky.

2
a) Žiaci pomenujú obrázky podstatnými menami.
b) Dopíšu ku každému prídavnému menu vhodné podstatné meno z úlohy a) v správnom tvare. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
c) Určia a napíšu pád prídavných mien. Vyriešenú úlohu prečítajú. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Žiaci môžu používať záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
Riešenie:
(s) práškovým cukrom – I, umyté čerešne – N (A), (do) polohrubej múky – G, (k) čerstvým vajciam – D, (vo) vyhriatej rúre – L, (na) vychladnutý koláč – A.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

3
Žiaci pracujú s doplnkovým informačným zdrojom (kniha alebo internet). Vyhľadajú a napíšu do zošita recept na čerešňový koláč. Použijú v ňom slovné spojenia z úlohy 2. Vyriešenú úlohu prezentujú pred spolužiakmi. Precvičujú si učivo a opakujú slohové učivo Recept. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu úlohu vypracovať formou domácej úlohy.

4
a) Žiaci napíšu slovné spojenia v zátvorkách v správnom tvare.
b) V napísaných spojeniach podčiarknu prídavné mená. Určia a napíšu ich pád.
Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy. Žiaci môžu používať záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
c) Vymyslia a napíšu do zošita pokračovanie príbehu. Podčiarknu v ňom prídavné mená. Precvičujú si učivo.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 8
Opakovanie: Prídavné mená

Úlohy na s. 8 – 9 sú určené na opakovanie a systematizáciu osvojených vedomostí z učiva o prídavných menách. Zároveň môžu slúžiť aj na diagnostikovanie stupňa osvojených vedomostí žiakmi. Pri opakovaní učiva odporúčame pracovať aj s Bodkiným doplnkovým zošitom a s interaktívnymi úlohami a hrami v offline prostredí CD PU SJ4. Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Úlohy, ktoré žiaci nestihnú urobiť, nehodnotí. Žiaci používajú záložku na obálke PU, prípadne iné pomôcky.

Naša poznámka: Žiaci môžu úlohy 1 až 9 vypracovať formou samostatnej práce alebo spoločne.

1
Žiaci doplnia do viet vhodné prídavné mená v správnom tvare. Vety prečítajú.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

2
Žiaci vylúštia krížovku. Použijú slová s opačným významom. Opakujú si učivo z 3. ročníka. Vzniknuté slovo z tajničky doplnia do vety. Vetu prečítajú a vysvetlia. Opakujú si učivo o zhode prídavného mena s podstatným menom.
Riešenie:
zlý, hladný, obutý, denný, aktívny.
Riešenie tajničky: zhoda.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci si spoločne vysvetlia význam slov pasívny – aktívny. Môžu si pomôcť KSSJ alebo internetom.

3
Žiaci pracujú s internetom. Na uvedenej internetovej adrese vyhľadajú a napíšu k uvedeným prídavným menám po dve prídavné mená s podobným významom. Pri hľadaní použijú základný tvar prídavných mien, ktorý už ovládajú – N j. č. mužského rodu. Opakujú a fixujú si vedomosti o základnom tvare prídavných mien.
KZ – čítanie, písanie.

4
a) Žiaci nájdu a označia v štvorsmerovke deväť prídavných mien. Správne ich dopíšu pred uvedené podstatné mená. Slovné spojenia prečítajú.
b) Povedia názov série kníh, z ktorej sú slovné spojenia.
Riešenie:
Harry Potter.
c) Určia a napíšu rod prídavných mien.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

5
Žiaci napíšu mená troch hlavných postáv z úlohy 4 b). Ku každej postave dopíšu po dve vlastnosti, ktoré ju vystihujú. Opakujú si slohové učivo Opis osoby.
KZ – čítanie, písanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

6
a) Žiaci napíšu k prídavným menám vhodné podstatné mená podľa uvedeného čísla.
b) Určia a povedia rod prídavných mien.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

7
a) Žiaci vymyslia a napíšu šesť slovných spojení prídavného mena s podstatným menom, ktoré sa začínajú rovnakým písmenom. Pomôžu si uvedeným vzorom.
b) Napísané slovné spojenia povedia v množnom čísle.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

8
Žiaci z obrázkov vytvoria a napíšu slovné spojenia v uvedenom páde podľa daného vzoru.
Riešenie:
(z) modrej slivky, hnedý orech, (o) žltej hruške, zelené hrozno, oranžovému pomaranču.
KZ – čítanie, písanie.

9
a) Žiaci prečítajú vety. Podčiarknu v nich prídavné mená.
b) Vypíšu podčiarknuté dvojice slov do zošita. Určia a napíšu gramatické kategórie prídavných mien podľa vzoru v zadaní úlohy.
Riešenie:
(vo) veľkom hrnci – m. r., j. č., L, slivkové knedle – ž. r., m. č., A, (do) modrej misy – ž. r., j. č., G, práškovým cukrom – m. r., j. č., I, malým vnúčatám – s. r., m. č., D
KZ – čítanie, písanie.

10 HRA Stupienky
Hra aktivizuje a podporuje spoluprácu medzi žiakmi. Žiaci pracujú podľa zadania v úlohe. Hrovým spôsobom aplikujú získané vedomosti o prídavných menách a hravou formou sa zoznamujú s pravidelným stupňovaním prídavných mien.
Riešenie:
Starý – starší – najstarší; nový – novší – najnovší.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci pomocou predchádzajúcej hry Stupienky vyriešia otázku – úlohu, ktorú im dáva Otáznik. Zoznamujú sa s nepravidelným stupňovaním prídavných mien.
Riešenie:
dobrý – lepší – najlepší; zlý – horší – najhorší; pekný – krajší – najkrajší.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

11 PRAVOPISNÉ CVIČENIE
Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu v napísaných vetách v zošite podčiarknuť prídavné mená.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strany 10 – 11
Opakovanie: OTESTUJ SA!

Strany s týmto označením sú určené na opakovanie a zhrnutie prebratého učiva. Slúžia na diagnostikovanie stupňa zvládnutia osvojených vedomostí z daného učiva. Žiaci pracujú samostatne, je im poskytnutý dostatočný čas na vypracovanie úloh. Úlohy sú zostavené tak, aby prehlbovali čítanie s porozumením a priblížili im formu úloh, ktoré sa používajú pri celonárodných testovaniach T5 a T9. Zároveň ich na prácu s takýmto typom úloh pripravujú. Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Úlohy, ktoré žiaci nestihnú urobiť, nehodnotí. Žiaci používajú záložku na obálke PU, prípadne iné pomôcky.

Žiaci pracujú podľa pokynov. Po dokončení im správnosť riešenia jednotlivých úloh môže skontrolovať učiteľ/--ka alebo si test žiaci skontrolujú spoločne. Podľa pokynov uvedených pod testovými úlohami si ohodnotia jednotlivé odpovede, za každú správnu odpoveď si napíšu 1 bod. Body spočítajú a zapíšu výsledný počet získaných bodov.

Na konci testu je uvedená forma kontroly a sebahodnotenia vypracovania jednotlivých úloh. Bodka, Otáznik a Výkričník oboznámia žiakov, ako je potrebné postupovať pri sebahodnotení. Podľa počtu získaných bodov vyfarbia vrece (symbol vedomostí), ktoré drží Výkričník. Do závažia a do lístka, ktoré má v rukách Otáznik, napíšu číslo úlohy, ktorá je podľa nich najťažšia a najľahšia.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zvoliť rôzne formy vyhodnotenia testu. Môže poskytnúť žiakom kľúč správneho riešenia (vzorovo vyriešený test), výmena testu so spolužiakom a následná žiacka kontrola správnosti vypracovania testu alebo im test skontroluje individuálne.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 12
ZÁMENÁ (pozri Teoretickú časť MK s. 10 – 11)

Z výkonového štandardu: Žiak vie/dokáže identifikovať zámená v texte, rozoznať druhy zámen (osobné základné a osobné privlastňovacie), používať zámená v ústnej aj písomnej komunikácii.

Talenty v našej triede – motivačný príbeh v úvode tematického celku **Zámená.** V texte sú zakomponované zámená. Sú farebne zvýraznené, žiaci ich v texte ľahšie nájdu a lepšie sa im s nimi pracuje. Príbeh môže učiteľ/-ka využiť na rozhovor o záľubách žiakov, o tom, ako trávia voľný čas, čomu sa venujú, v čom vynikajú. Zároveň hovoria, čo si cenia na svojich spolužiakov, pozitívne hodnotia ich silné stránky. Text rozvíja čítanie s porozumením a vyjadrovacie schopnosti, vzájomnú úctu a toleranciu žiakov voči sebe. Čítajú ho žiaci.
KZ – čítanie, počúvanie, rozprávanie.

1
Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.
Možné odpovede:
- ***Talent je nadanie, vrodená vlastnosť, ktorá sa húževnatosťou – usilovnosťou, pracovitosťou môže prejaviť ako originálna schopnosť jedinca na výnimočné výkony.***
- ***Štvrtáci z príbehu sú talentovaní vo futbale, maľovaní, kreslení, tancovaní, šachu.***
- ***Žiaci spoločne diskutujú na tému talenty.***
- ***Žiaci porozprávajú o svojom talente, nadaní, o tom, ako ho rozvíjajú, čo robia, aby ho nepremárnili.***

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2
Žiaci si zopakujú čo si osvojili o zámenách v treťom ročníku. Doplnia do vety správne informácie. Vetu prečítajú. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

3
Žiaci vypíšu z úvodného textu po tri farebne zvýraznené zámená. Napíšu ich podľa farieb (modrá a zelená) na príslušné farebné linajky. Vyriešenú úlohu prečítajú. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú po vypracovaní úlohy 3 informáciu od Výkričníka. Spoznajú skupinu zámen – osobné zámená, ktoré sa delia na základné a privlastňovacie.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

4
a) Žiaci nahradia slová v zátvorkách vhodnými zámenami. Osvojujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.
b) Porozmýšľajú a povedia, do ktorej skupiny patria napísané zámená.
Riešenie:
ona, on – osobné základné zámená, jej, jeho – osobné privlastňovacie zámená.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka vedie so žiakmi rozhovor o vypísaných zámenách a informácii v bubline. Žiaci môžu v motivačnom texte vyhľadať ďalšie zámená a určiť ich druh alebo môžu podľa úlohy 4 vytvoriť podobné vety, v ktorých nahradia podstatné mená vhodnými zámenami.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 13
Osobné základné zámená

1
a) Žiaci spoja zámená podľa uvedeného vzoru. Dvojice zámen prečítajú. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Žiaci môžu používať záložku na obálke PU 4-1 alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Pomenujú jednotlivé skupiny zámen v modrých aj v zelených plôškach.
Riešenie:
vy, ona, on, ja, oni/ony, ty ono, my – osobné základné zámená;
jeho, tvoj, váš, náš, môj, jeho, ich/ich, jej – osobné privlastňovacie zámená.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Odporúčame, aby žiaci pri určovaní druhov zámen používali dvojslovné pomenovanie, a to osobné základné zámená (ja, tebe, vám...) a osobné privlastňovacie zámená (moja, vašou, ich...), pretože aj zvratné zámená sa delia na základné a privlastňovacie.

2
a) Žiaci si prezrú obrázky postáv detí. Dopíšu do bublín pri každej postave správne osobné základné zámeno ja a ty. Osvojujú si učivo.
b) Prečítajú vety. Vo vetách si všímajú farebne zvýraznené zámená. Tvary osobného základného zámena ja podčiarknu, tvary osobného základného zámena ty zakrúžkujú.
c) Vypíšu správne označené zámená do plôšok pri postavách. Vyriešenú úlohu prečítajú.
Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy. Žiaci si môžu pomôcť Jazykovým okienkom na 3. strane obálky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
Riešenie:
ja – mi, mňa, mnou, mne, ma; ty – tebe, ťa, ti, tebe, tebou.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

3
Žiaci pracujú vo dvojiciach. Spoločne si pomáhajú, navzájom sa radia, kooperujú. Vymyslia rozhovor dvoch chlapcov. Napíšu ho formou SMS správ. Použijú v nich osobné základné zámená z úlohy 2. Precvičujú si učivo. Vyriešenú úlohu prečítajú.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 14

4
Žiaci si prezrú obrázky postáv detí. Prečítajú tvary osobných základných zámen my a vy. Oboznamujú sa s učivom.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka vedie so žiakmi diskusiu o napísaných osobných základných zámenách. Žiaci môžu tvoriť vety s danými zámenami. Napríklad: My sme dobrí kamaráti. Nám sa dobre darí vo futbale. Od nás sa môžete veľa naučiť. S nami sa nebudete nudiť. Vy krásne spievate. Vám patrí môj obdiv. Videla som vás vystupovať na triednej besiedke. S vami sa rada podelím o radosť zo spievania.

5
Žiaci doplnia do listu chýbajúce tvary osobných základných zámen my a vy. Pomôžu si úlohou 4. List prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú informáciu od Výkričníka, ktorý im pripomína správne písanie zámena vy a jeho tvarov v listoch a na pohľadniciach. Správne písanie tvarov osobných základných zámen ty a vy poznajú z 2. ročníka zo slohového učiva List a Pohľadnica.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

6
Žiaci vyfarbia plôšky s tvarmi osobných základných zámen on, ono namodro a tvary osobného základného zámena ona načerveno. Oboznamujú sa s učivom. Vyriešenú úlohu prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Žiaci môžu použiť Jazykové okienko na 3. strane obálky alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu vymyslieť a povedať vety, v ktorých použijú uvedené zámená. Napríklad: On je už veľký. Pôjdem k nemu na oslavu narodenín. Jemu sa páči bedminton. Videla som ho na súťaži. Ono je ešte len malé chlapča. Rozväzuje sa mu jazýček. Je s ním zábava. Jeho nepoznám. Často o ňom rozpráva. Ona je najlepšia mama. S ňou a nikdy nestratím. K nej sa často túlim. Vidím ju stále sa usmievať. Jej sa to páči. S ňou pôjdem aj na kraj sveta.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 15

7
Žiaci nahradia zvýraznené slová v zátvorkách tvarmi osobných základných zámen. Pomôžu si úlohou 6. Precvičujú si učivo. Vyriešenú úlohu prečítajú. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Riešenie:
on, ona, ňom, ono, ňu, jej, ho, ním.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

8
Žiaci utvoria podľa uvedeného kľúča tvary osobných základných zámen oni alebo ony a doplnia ich do viet. Vyriešenú úlohu prečítajú. Oboznamujú sa s tvarmi týchto osobných základných zámen. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti. Žiaci môžu použiť Jazykové okienko na 3. strane obálky alebo iné pomôcky.
Riešenie:
oni, ich, nimi, ich, nich, im.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú Bodkinu informáciu v bubline. Dozvedia sa, že aj zámená menia svoj tvar – skloňujú sa podľa gramatických kategórií.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

9
a) Žiaci prečítajú vety. Podčiarknu v nich osobné základné zámená. Upevňujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Žiaci môžu používať Jazykové okienko na 3. strane obálky alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Povedia mená troch hlavných postáv, ktoré sú opísané v texte.
Riešenie:
Harry Potter, Ron Weasley, Hermiona Grangerová.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

10
a) Žiaci pracujú s doplnkovým informačným zdrojom (kniha alebo internet). Napíšu opis jednej z troch postáv z úlohy 9. Opíšu jej vonkajší vzhľad a vnútorné povahové vlastnosti. Aplikujú slohové učivo Opis osoby. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu prezentujú ústne.
b) V napísanom opise podčiarknu osobné základné zámená a prečítajú vyriešenú úlohu. Žiaci so ŠVVP môžu používať Jazykové okienko na 3. strane obálky alebo iné pomôcky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže žiakom zadať túto úlohu vypracovať formou domácej úlohy.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 16
Osobné privlastňovacie zámená

1
a) Žiaci prečítajú dvojice viet. Do jedných z dvojíc viet doplnia a napíšu chýbajúce zámená podľa uvedeného vzoru. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Žiaci si môžu pomôcť záložkou na obálke PU.
b) Žiaci povedia, čo vyjadrujú doplnené zámená a ako ich nazývame. Oboznamujú sa s učivom.
Riešenie:
Sú to osobné privlastňovacie zámená, ktoré vyjadrujú, že niekomu/niečomu niekto/niečo patrí.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka diskutuje so žiakmi o osobných privlastňovacích zámenách, ako ich správne odlíšiť od osobných základných zámen (napríklad aj pomocou otázok Čí? Čia? Čie?).

2
a) Žiaci pomenujú obrázky a nahradia osobné zámená privlastňovacími zámenami. Utvoria a napíšu slovné spojenia podľa uvedeného vzoru. Vyriešenú úlohu prečítajú. Osvojujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Riešenie:
môj telefón, tvoj sveter, jeho kopačky, jej nohavice, jeho rukavice, náš meter, vaše žuvačky, ich mikrofón.
b) Vymyslia a napíšu krátku báseň. Použijú v nej slovné spojenia z úlohy a). Báseň prečítajú. Žiaci so ŠVVP vymyslia a napíšu len jednu strofu, prípadne báseň odprezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

3
a) Žiaci spoja správne dvojice slov. Slovné spojenia prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
b) Vymyslia a napíšu do zošita krátky príbeh o dovolenke. Použijú v ňom slovné spojenia z úlohy a). Príbeh prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu môžu prezentovať aj ústne.
Možné riešenie:
<u>Moji rodičia</u>, ja a sestra sme cestovali do zahraničia. Bola to <u>moja</u> prvá <u>dovolenka</u> pri mori. <u>Naše lietadlo</u> sa rýchlo vznieslo k oblakom. Po prílete sme dlho čakali na <u>našu batožinu</u>. Neskôr nás <u>náš sprievodca</u> odprevadil do hotela. Hotel, v ktorom sme sa ubytovali, vyzeral ako <u>môj hotel</u>, o ktorom som často snívala. Každý deň po raňajkách mali <u>naši animátori</u> pre nás pripravený skvelý program. <u>Moje ležadlo</u> bolo blízko mora. Prežili sme fantastickú dovolenku.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

4
Žiaci správne doplnia do viet pomiešané osobné privlastňovacie zámená. Vety so správnymi zámenami prepíšu. Vyriešenú úlohu prečítajú. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

5
Žiaci napíšu osobné privlastňovacie zámená v zátvorkách v správnom tvare. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy a overí pochopenie zadania u žiakov.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo im hovorí Bodka. S uvedeným javom sa stretli v úlohe 5. Môžu tvoriť a hovoriť vety, v ktorých použijú privlastňovacie zámená jeho, jej, ich a tak si potvrdiť Bodkinu informáciu.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

6
Žiaci vymyslia a napíšu pozvánku na talentovú súťaž. Pri písaní použijú osobné privlastňovacie zámená. V úlohe aplikujú slohové učivo Pozvánka. Vyriešenú úlohu prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Riešenie odprezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

7
a) Žiaci doplnia do ľudových piesní chýbajúce osobné zámená. Určia a povedia druh každého doplneného zámena. Upevňujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti. Žiaci môžu používať záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky alebo iné pomôcky.
b) Zakrúžkujú v texte slovo so slabikotvornou spoluhláskou.
Riešenie:
nakŕmili.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

8
Žiaci prečítajú dvojice viet. V každej dvojici viet zakrúžkujú modrou pastelkou osobné základné zámeno, zelenou pastelkou osobné privlastňovacie zámeno. Zistia, že zámená jeho, jej, ich môžu plniť funkciu osobných základných, ale aj osobných privlastňovacích zámen. Vyriešenú úlohu prečítajú. Fixujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy. Žiaci môžu používať záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky alebo iné pomôcky.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Je dôležité, aby učiteľ/-ka vysvetlila žiakom rozdiel medzi oboma druhmi zámen, s ktorým sa stretli v úlohe 8. Ako pomôcku na rozlíšenie môžu použiť otázky Čí? Čia? Čie? Ak sa dá niektorou z otázok opýtať na zámeno, ide o osobné privlastňovacie zámeno (Poznám jej auto. Čie auto poznám? Jej.). Ak sa nedá otázka použiť, ide o osobné privlastňovacie zámeno (Poviem to len jej.)

9
Žiaci doplnia do slov chýbajúce časti slov z ponuky (zámená) a vytvoria slová. Vyriešenú úlohu prečítajú.
Riešenie:
omyl, pichliač, poklona, donáška, motyka.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu v rámci opakovania pomenovať slovné druhy vytvorených slov – podstatných mien, určiť ich rod a číslo (omyl – m. r., j. č.; pichliač – m. r., j. č.; poklona – ž. r., j. č.; donáška – ž. r., j.; motyka – ž. r., j. č.).

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 18
Opakovanie: Zámená

Úlohy na s. 18 – 19 sú určené na opakovanie a systematizáciu osvojených vedomostí z učiva o zámenách. Zároveň môžu slúžiť aj na diagnostikovanie stupňa osvojených vedomostí žiakmi. Pri opakovaní učiva odporúčame pracovať aj s Bodkiným doplnkovým zošitom a s interaktívnymi úlohami a hrami v offline prostredí CD PU SJ4. Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Úlohy, ktoré žiaci nestihnú urobiť, nehodnotí. Žiaci používajú záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky, prípadne iné pomôcky.

Naša poznámka: Žiaci môžu úlohy 1 až 10 vypracovať formou samostatnej práce alebo spoločne.

1
Žiaci vylúštia krížovku. Slovo z tajničky doplnia do vety pod krížovkou. Vetu prečítajú a zopakujú si nadobudnuté poznatky o zámenách.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

2
Žiaci vyfarbia plôšky so zámenami podľa návodu uvedeného v zadaní úlohy.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže napísať zámená z úlohy na kartičky. Žiaci po vyriešení úlohy v PU roztriedia kartičky so zámenami do dvoch skupín podľa ich druhu. Skontrolujú si tým svoje riešenie v PU.

3
a) Žiaci nájdu a označia v názvoch obcí a vrchov ukryté tvary zámen. Označené zámená napíšu.
b) Modrou pastelkou zakrúžkujú osobné základné zámená a zelenou pastelkou osobné privlastňovacie zámená.
c) Názvy obcí a vrchov správne prepíšu a zdôvodnia pravopis začiatočných písmen napísaných zemepisných názvov.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

4
Žiaci vyhľadajú v čítanke a napíšu tri nadpisy, ktoré obsahujú osobné základné alebo privlastňovacie zámená. Vyriešenú úlohu prečítajú.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

5
a) Žiaci prečítajú ľudové príslovia. Vysvetlia ich význam.
Možné odpovede:
Kto druhému jemu kope, sám do nej spadne. – nečestnosť býva potrestaná, obráti sa proti jeho tvorcovi;
Kto ako robí, tak sa mu vodí. – život máme vo svojich rukách;
Príde ti to teraz tvrdo, ale potom bude hrdo. – neboj sa riešiť aj ťažké úlohy, neskôr budeš na seba hrdý;
Kto do teba kameňom, ty do neho chlebom. – tvrdý úder nevracaj rovnako tvrdo;
Nevysmievaj neboráka, nevieš, čo ťa zajtra čaká. – nesmej sa z nešťastia iného, zajtra sa to môže stať tebe;
Ako ty mne, tak ja tebe. – ako sa niekto správa ku mne, tak sa ja správam k nemu.
b) Žiaci vyhľadajú a zakrúžkujú v prísloviach osobné základné zámená. Nájdené zámená prečítajú.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

6
a) Žiaci prečítajú zámená zľava doprava a sprava doľava. Napíšu ich tak, ako ich prečítali odzadu. Vysvetlia význam vzniknutých slov.
b) Použijú zámená a napísané slová vo vetách. Vety povedia.
Možné riešenie:
Prišlo mu na um mnoho nápadov. Do kina pôjdem ja aj moja kamarátka. On je len štvrták, no angličtinu ovláda skvele. Nepovedala mi, kto im to prezradil. Ich vystúpenie bolo smiešne, stále bolo počuť chi.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú a odpovedajú na otázku, ktorú im dáva Otáznik. Odpoveď: ono, jej.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

7
a) Žiaci dokončia vety a prečítajú ich.
b) Vymyslia a napíšu ďalšie dve vety o sebe. Použijú v nich ľubovoľné osobné základné alebo privlastňovacie zámená. Vyriešenú úlohu prečítajú.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

8
Žiaci si pripravia otázky a urobia interview s niekým so svojho okolia, kto je pre nich vzorom. Použijú v ňom osobné základné a privlastňovacie zámená. Rozhovor napíšu do zošita a prečítajú spolužiakom.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu pred prečítaním svojho interview porozprávať, prečo si vybrali práve tohto človeka na rozhovor, prečo a v čom je pre nich vzorom. Spoločne môžu diskutovať a navrhnúť ďalších ľudí z rôznych oblastí života, ktorí by mohli byť vzorom pre ostatných.

9 PRAVOPISNÉ CVIČENIE
Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

10
a) b) Žiaci v texte úlohy 9 podčiarknu osobné základné a privlastňovacie zámená a prepíšu ich správne do tabuliek.
KZ – čítanie, písanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 20 – 21
Opakovanie: OTESTUJ SA!

Strany s týmto označením sú určené na opakovanie a zhrnutie prebratého učiva. Slúžia na diagnostikovanie stupňa zvládnutia osvojených vedomostí z daného učiva. Žiaci pracujú samostatne, je im poskytnutý dostatočný čas na vypracovanie úloh. Úlohy sú zostavené tak, aby prehlbovali čítanie s porozumením a priblížili im formu úloh, ktoré sa používajú pri celonárodných testovaniach T5 a T9. Zároveň ich na prácu s takýmto typom úloh pripravujú. Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Úlohy, ktoré žiaci nestihnú urobiť, nehodnotí. Žiaci používajú záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky, prípadne iné pomôcky.

Žiaci pracujú podľa pokynov. Po dokončení im správnosť riešenia jednotlivých úloh môže skontrolovať učiteľ/--ka alebo si test žiaci skontrolujú spoločne. Podľa pokynov uvedených pod testovými úlohami si ohodnotia jednotlivé odpovede, za každú správnu odpoveď si napíšu 1 bod. Body spočítajú a zapíšu výsledný počet získaných bodov.

Na konci testu je uvedená forma kontroly a sebahodnotenia vypracovania jednotlivých úloh. Bodka, Otáznik a Výkričník oboznámia žiakov, ako je potrebné postupovať pri sebahodnotení. Podľa počtu získaných bodov vyfarbia vrece (symbol vedomostí), ktoré drží Výkričník. Do závažia a do lístka, ktoré má v rukách Otáznik, napíšu číslo úlohy, ktorá je podľa nich najťažšia a najľahšia.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zvoliť rôzne formy vyhodnotenia testu. Môže poskytnúť žiakom kľúč správneho riešenia (vzorovo vyriešený test), výmena testu so spolužiakom a následná žiacka kontrola správnosti vypracovania testu alebo im test skontroluje individuálne.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 22
ČÍSLOVKY (pozri Teoretickú časť MK s. 11 – 12)

Z výkonového štandardu: Žiak vie/dokáže identifikovať základné a radové číslovky v texte, správne skloňovať číslovky, uplatniť pravopis čísloviek.

Dobrodružstvo poznávania vesmíru – motivačný príbeh v úvode tematického celku **Číslovky**, ktorý priblíži žiakom začiatky dobývania vesmíru ľuďmi. Žiaci pri čítaní textu vnímajú zakomponované číslovky. Text má vecný charakter s faktickými údajmi a informáciami. Rozvíja čítanie s porozumením a vyjadrovacie schopnosti, motivuje k zvedavosti. Zároveň pripravuje žiakov na aktívne učenie sa. Text čítajú žiaci.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

1
Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.
Možné odpovede:
- ***Prvá umelá družica vypustená do vesmíru sa volala Sputnik.***
- ***Dátum 12. apríl 1961 bol prelomový tým, že sa v kozmickej lodi Vostok 1 dostal do vesmíru prvý človek Jurij Gagarin.***
- ***Človek pristál prvýkrát na Mesiaci v roku 1969.***
- ***Kozmická loď sa volala Apollo 11.***
- ***Bol to astronaut Neil Armstrong.***
- ***Ivan Bella je náš prvý slovenský kozmonaut.***

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2
Žiaci si zopakujú, čo si osvojili o číslovkách v treťom ročníku. Doplnia do viet správne informácie. Vety prečítajú. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

3
Žiaci vyhľadajú v úvodnom texte číslovky. Číslovky, ktoré označujú počet, zakrúžkujú, číslovky označujúce poradie podčiarknu. Vyriešenú úlohu prečítajú. Oboznamujú sa s učivom. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka diskutuje so žiakmi o označených číslovkách. Žiaci pozorujú rozdiel medzi číslovkami označujúcimi počet//množstvo a poradie.

4
Žiaci doplnia do ľudových prísloví chýbajúce číslovky z ponuky. Príslovia prečítajú a vysvetlia ich význam. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka žiakov upozorní na zmenu tvaru (skloňovanie) niektorých doplňaných číslovíek. Žiaci môžu určiť, či doplnené číslovky označujú počet alebo poradie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

POUČKA

Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 23
Základné číslovky

1
Žiaci zapíšu číslovky slovom. Prečítajú vyriešenú úlohu. Osvojujú si učivo o základných číslovkách. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo im dá napísať len niektoré čísla.
KZ – čítanie, písanie.

2
Žiaci vylúštia krížovku. Vzniknuté slovo v tajničke doplnia do vety. Vetu prečítajú. Zistia, ako sa nazývajú číslovky, ktoré pomenúvajú počet. Pojem základné číslovky si osvoja. Oboznamujú sa s učivom.
Riešenie:
zlomok, osemnásť, kilometer, podiel, tridsať, dvadsaťdva, súčin, rovnaké.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

3
a) Žiaci prečítajú čísla v zátvorkách spolu s názvami druhov kníh. Základné číslovky v zátvorkách zapíšu slovom. Osvojujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) Vypočítajú a zapíšu súčet všetkých kníh v školskej knižnici.
KZ – čítanie, písanie.

4
Žiaci doplnia chýbajúce základné číslovky do názvov rozprávok. Číslovky zapíšu slovom. Prečítajú vyriešenú úlohu. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
Tri prasiatka, O dvanástich mesiačikoch, Snehulienka a sedem trpaslíkov, Alibaba a štyridsať zbojníkov, Rozprávky tisíc a jednej noci.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže diskutovať so žiakmi o čítaní, o tom, čo radi čítajú, ktorých autorov kníh poznajú, koho by chceli pozvať do školy na besedu.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 24

5
a) Žiaci prečítajú text. Podčiarknu vo vetách tvary základnej číslovky jeden. Osvojujú si učivo (skloňovanie základných čísloviek).
b) Do uvedenej tabuľky správne doplnia podčiarknuté číslovky. Vyriešenú úlohu prečítajú.
Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo im hovorí Výkričník. Spoločne si vysvetlia uvedené informácie. Osvoja si vedomosť – základný tvar číslovky jeden. Ústne si môžu precvičiť skloňovanie ďalších čísloviek.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

6
a) Žiaci prečítajú slovné spojenia. Všímajú si tvary základnej číslovky dva v spojení s podstatným menom. Osvojujú si učivo.
b) Určia a napíšu rod podstatného mena v jednotlivých slovných spojeniach. Vyriešenú úlohu prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

7
Žiaci dopíšu do viet chýbajúce informácie podľa riešenia v úlohe 6. Úloha má charakter objavnej jazykovej vedomosti, kedy žiaci sami dospeli k správnemu záveru. Aplikujú osvojenú vedomosť. Vyriešenú úlohu prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

8
a) Žiaci napíšu k podstatným menám správny tvar základnej číslovky dva. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu skráti o jeden stĺpec. Žiaci môžu používať Jazykové okienko na 3. strane obálky alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Vymyslia a povedia krátky vtipný príbeh o remeselníkoch. Použijú v ňom slovné spojenia z úlohy a).
Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti alebo ju prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

9
Žiaci prečítajú základné číslovky. Všímajú si pravopis jednotlivých základných čísloviek v základnom tvare. Precvičujú a fixujú si učivo.
KZ – čítanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo im hovorí Výkričník. Oboznamujú sa s dvomi možnosťami zápisu pri skloňovaní základných čísloviek.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže pripraviť kartičky s číslicami, z ktorých žiaci vytvárajú dvojciferné čísla. Vytvorené čísla ústne vyskloňujú ako slovné spojenie s podstatným menom. Použijú obe možnosti skloňovania.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

10
a) Žiaci napíšu základné číslovky slovom. Fixujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Dopíšu ku každej číslovke vhodné podstatné meno.
c) Vzniknuté slovné spojenia použijú vo vetách. Šesť viet napíšu do zošita. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo im dá napísať len tri vety.
Možné riešenie:
V divadle bolo osemdesiatpäť detí. Môj strýko má dvadsaťdeväť rokov. V našom paneláku je deväťdesiatdva bytov. Nasporila som si štyridsaťsedem eur. V mise bolo štyridsaťštyri koláčov. V parku vysadili päťdesiatjeden stromov.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

11
a) Žiaci si prezrú obrázok a napíšu krátky opis. Vo vetách použijú základné číslovky, ktoré podčiarknu. Aplikujú osvojené jazykové vedomosti aj slohové učivo Opis. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne ju odprezentujú ústne.
b) Porozprávajú o domácich veľkonočných zvykoch a rodinných tradíciách.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

12
Žiaci prečítajú a vyriešia matematickú hádanku. Číslovky v odpovedi zapíšu číslom aj slovom. Utvrdzujú si učivo. Vyriešenú úlohu prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
Marek má 20 – dvadsať eur, Krištof má 30 – tridsať eur a Oliver má 10 – desať eur.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

13 HRA Koľko?
Hra aktivizuje a podporuje spoluprácu medzi žiakmi. Žiaci pracujú podľa zadania v úlohe. Hrovým spôsobom aplikujú získané vedomosti o číslovkách.
Riešenie:
46 – štyridsaťšesť, 24– dvadsaťštyri, 8 – osem, 100 – sto, 8 – osem, 12 – dvanásť, 31 – tridsaťjeden, 28 – dvadsaťosem, 30 – tridsať, 62 – šesťdesiatdva.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 26
Radové číslovky

1
a) Žiaci prečítajú text. Podčiarknu v ňom číslovky, ktoré pomenúvajú poradie. Osvojujú si učivo o radových číslovkách.
b) Vyfarbia kraslice podľa opisu v texte.
c) Pod kraslice napíšu ich poradie číslom aj slovom.
Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
KZ – čítanie, písanie.

2
Žiaci vylúštia krížovku. Slovo z tajničky doplnia do vety. Vetu prečítajú. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka vedie so žiakmi rozhovor o radových číslovkách. Žiaci ich poznajú od prvého ročníka z predmetu matematika. V jazykovom učive si vedomosti o nich systematizujú, učia sa ich správne zapisovať slovom.

3
Žiaci prečítajú radové číslovky. Všimnú si a osvojujú si ich pravopis.
KZ – čítanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, o čom ich informuje Výkričník. Spoločne si túto jazykovú vedomosť vysvetlia a snažia sa osvojiť si ju.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže rozdať žiakom kartičky, na ktorých sú napísané radové a základné číslovky. Žiaci ich správne prečítajú. K číslovkám môžu priradiť vhodné podstatné mená a utvoriť slovné spojenia (osem lôpt, ôsma kapitola...). Slovné spojenia môžu použiť vo vetách.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

4
a) Žiaci rozdelia zvislými čiarami radové číslovky na slabiky. Precvičujú si učivo a opakujú učivo o delení slov na slabiky.
b) Pod krátke slabiky napíšu bodku, pod dlhé slabiky podčiarkovník. Opakujú si poznatky z 2. ročníka o slabike.
Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie, prípadne úlohu primerane skráti. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Žiaci si zopakujú učivo o rytmickom krátení, s ktorým sa oboznámili v 2. ročníku. Učivo o rytmickom krátení je aplikované pre osvojenie si správneho pravopisu písania radových číslovíek.

5
Žiaci prečítajú vety. Pomocou úlohy 4 rozhodnú, ktoré z slová z dvojíc zvýraznených slov patria podľa významu do viet. Nesprávne slová prečiarknu, vety prečítajú a zdôvodnia svoje rozhodnutie. Úloha má charakter objavnej jazykovej vedomosti, kedy žiaci sami dospeli k správnemu záveru. Aplikujú osvojenú vedomosť. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú informáciu, ktorú im hovorí Výkričník. Oboznámia sa s pravidlom, ktoré budú používať vo vyšších ročníkoch.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

6
a) Žiaci doplnia do radových číslovíek chýbajúce y alebo ý. Slovné spojenia prečítajú. Fixujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu môže učiteľ/-ka skrátiť o posledný stĺpec.
b) Použijú slovné spojenia vo vetách. Šesť viet napíšu do zošita. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo im dá napísať len tri vety.
Možné riešenie:
August je <u>ôsmy mesiac</u> v kalendárnom roku. V našom meste sa uskutočnil <u>tridsiaty piaty ročník</u> cyklistickej súťaže. Z dvoch <u>štvrtých tried</u> sa ozýval spev. Na <u>prvých stranách</u> časopisu je vždy reklama. Moja sestra dostala k <u>dvanástym narodeninám</u> bicykel. Dedko zasadil v našom sade už <u>dvadsiaty siedmy</u> ovocný strom.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

7
a) Žiaci prepíšu radové číslovky spolu s podstatným menom podľa vzoru uvedeného v úlohe. Utvrdzujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
b) Napíšu do zošita správu o športovom podujatí. Použijú v nej slovné spojenia z úlohy a). Aplikujú slohové učivo Správa. Správu prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Žiaci môžu úlohu prezentovať aj ústne.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zadať žiakom vypracovať úlohu b) formou domácej úlohy.

8 HRA Matematická hádanka
Hra aktivizuje a podporuje spoluprácu medzi žiakmi. Žiaci pracujú podľa zadania v úlohe. Hrovým spôsobom aplikujú získané vedomosti o číslovkách.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Riešenie:
9, 15, 21 (súčet 45).
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 28
Opakovanie: Číslovky

Úlohy na s. 28 – 29 sú určené na opakovanie a systematizáciu osvojených vedomostí z učiva o číslovkách. Zároveň môžu slúžiť aj na diagnostikovanie stupňa osvojených vedomostí žiakmi. Pri opakovaní učiva odporúčame pracovať aj s Bodkiným doplnkovým zošitom a s interaktívnymi úlohami a hrami v offline prostredí CD PU SJ4. Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Úlohy, ktoré žiaci nestihnú urobiť, nehodnotí. Žiaci používajú záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky, prípadne iné pomôcky.

Naša poznámka: Žiaci môžu úlohy 1 až 9 vypracovať formou samostatnej práce alebo spoločne.

1
Žiaci nahradia čísla slovami tak, aby vznikli názvy obcí. Utvorené názvy obcí prepíšu do zošita a prečítajú.
Riešenie:
Strihovce, Čiližská Radvaň, Banská Bystrica, Kysucké Nové Mesto, Kostoľany pri Dunaji, Brestovany nad Laborcom.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

2
a) Žiaci prečítajú otázky. Odpovedia na ne číslovkami. Číslovky zapíšu číslom.
b) Zakrúžkujú základné číslovky.
c) Vyberú si jedného z chlapcov a napíšu do zošita jeho opis. Aplikujú slohové vedomosti. Opis osoby prečítajú.
Možné riešenie:
Jožko má štíhlu postavu, hnedé vlasy s neposlušnou ofinou, ktorá mu siaha až po okuliare s čiernym rámom. Oblieka sa športovo. Dnes má oblečené má žlto-modré tričko s červeným bleskom a dlhým rukávom, krátke čierne nohavice a obuté bielo-modré tenisky. Páči sa mi jeho milý úsmev a šibalský pohľad. Jožko má rád šport. Reprezentuje školu vo futbale. Je výborný kamarát, rád poradí a pomôže spolužiakom s úlohami.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

3
a) Žiaci prečítajú text. V texte podčiarknu základné aj radové číslovky.
b) Podčiarknuté číslovky prepíšu podľa druhu do správnej tabuľky.
KZ – čítanie, písanie.

4
a) Žiaci pracujú s doplnkovým informačným zdrojom (kniha alebo internet). Priradia k názvom športov správny počet hráčov, ktorí ho hrajú v jednom družstve.
b) Vyberú si jeden šport a napíšu o ňom do zošita krátky vecný text. Aplikujú slohové vedomosti. V texte použijú číslovky. Vytvorený text prečítajú.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zadať žiakom vypracovať úlohu c) formou domácej úlohy.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

5
a) Žiaci doplnia do viet číslovky v zátvorkách v správnom tvare. Napíšu ich slovom. Vyriešenú úlohu prečítajú.
b) Vo vetách podčiarknu radové číslovky. Opakujú a fixujú si učivo.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

6
Žiaci prečítajú vety. Vypočítajú, koľko známok má Matúš, Lukáš a Jonáš. Výsledky výpočtov zapíšu číslom aj slovom. Riešenie prečítajú.
Riešenie:
Matúš má 97 – deväťdesiatsedem známok. Lukáš má 61 – šesťdesiatjeden známok.
Jonáš má 71 – sedemdesiatjeden známok.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

7
a) Žiaci napíšu svoje rodné meno a k nemu dátum svojich menín. Píšu podľa uvedeného vzoru.
b) Napíšu meno pani učiteľky/pána učiteľa, spolužiaka a spolužiačky. Zistia dátum ich menín a dopíšu ho k menu. Použijú radové číslovky, ktoré zapíšu číslom.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

8 PRAVOPISNÉ CVIČENIE
Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

9
a) Žiaci podčiarknu úlohe 8 základné aj radové číslovky.
b) Podčiarknuté číslovky roztriedia podľa druhu do dvoch stĺpcov. Úlohu vypracujú do zošita.
Riešenie:
radové číslovky – šestnásteho, pätnáste, o trinástej, dvadsiateho;
základné číslovky – štyridsaťjeden, traja, deväť, sedem.
KZ – čítanie, písanie.

10 HRA Štvorce
Hra aktivizuje a podporuje spoluprácu medzi žiakmi. Žiaci pracujú podľa zadania v úlohe. Hrovým spôsobom aplikujú získané vedomosti. Vymyslia ďalšie hlavolamy, ktoré dajú vyriešiť spolužiakom.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Posledný zadanie úlohy môžu žiaci vypracovať na domácu úlohu.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 30 – 31
Opakovanie: OTESTUJ SA!

Strany s týmto označením sú určené na opakovanie a zhrnutie prebratého učiva. Slúžia na diagnostikovanie stupňa zvládnutia osvojených vedomostí z daného učiva. Žiaci pracujú samostatne, je im poskytnutý dostatočný čas na vypracovanie úloh. Úlohy sú zostavené tak, aby prehlbovali čítanie s porozumením a priblížili im formu úloh, ktoré sa používajú pri celonárodných testovaniach T5 a T9. Zároveň ich na prácu s takýmto typom úloh pripravujú. Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Úlohy, ktoré žiaci nestihnú urobiť, nehodnotí. Žiaci používajú záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky, prípadne iné pomôcky.

Žiaci pracujú podľa pokynov. Po dokončení im správnosť riešenia jednotlivých úloh môže skontrolovať učiteľ/--ka alebo si test žiaci skontrolujú spoločne. Podľa pokynov uvedených pod testovými úlohami si ohodnotia jednotlivé odpovede, za každú správnu odpoveď si napíšu 1 bod. Body spočítajú a zapíšu výsledný počet získaných bodov.

Na konci testu je uvedená forma kontroly a sebahodnotenia vypracovania jednotlivých úloh. Bodka, Otáznik a Výkričník oboznámia žiakov, ako je potrebné postupovať pri sebahodnotení. Podľa počtu získaných bodov vyfarbia vrece (symbol vedomostí), ktoré drží Výkričník. Do závažia a do lístka, ktoré má v rukách Otáznik, napíšu číslo úlohy, ktorá je podľa nich najťažšia a najľahšia.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zvoliť rôzne formy vyhodnotenia testu. Môže poskytnúť žiakom kľúč správneho riešenia (vzorovo vyriešený test), výmena testu so spolužiakom a následná žiacka kontrola správnosti vypracovania testu alebo im test skontroluje individuálne.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 32
SLOVESÁ (pozri Teoretickú časť MK s. 12 – 13)

Z výkonového štandardu: Žiak vie/dokáže určiť v texte základný tvar slovesa – neurčitok, určiť gramatické kategórie slovies (osobu, číslo a čas), vie správne časovať slovesá a sloveso byť vo všetkých slovesných časoch.

Meranie času – motivačný príbeh v úvode tematického celku **Slovesá**, v ktorom sa žiaci v krátkosti oboznámia s históriou hodín a meraním času. V texte sú farebne zvýraznené slovesá, žiaci ich ľahšie nájdu a lepšie sa im s nimi pracuje. Príbeh môže učiteľ/-ka využiť na rozhovor o používaní hodín, kde a prečo je meranie času dôležité, kde všade sú hodiny umiestnené, aké druhy hodín poznajú a pod. Úvodný text má literárny charakter, rozvíja čítanie s porozumením, motivuje k zvedavosti. Zároveň pripravuje žiakov na aktívne učenie sa a napomáha pochopiť nové jazykové učivo, ako aj jeho zmysluplnosť a praktické uplatnenie.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

1
Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.
Možné odpovede:
- ***Boli to slnečné, presýpacie, vodné a sviečkové hodiny. Pri určovaní času im pomáhali aj vesmírne telesá.***
- ***Kyvadlo je tyč s kotúčom, ktorej kývavý pohyb reguluje pohyb hodín. Kyvadlový princíp rozvinul Holanďan Christiaan Huygens.***
- ***Patent je dokument, ktorý zaručuje ochranu vynálezu alebo vedeckého objavu jeho autorovi (majiteľovi), je to právne chránený vynález. Vynálezca si svoj jedinečný vynález dáva patentovať – požiada o jeho ochranu, patentový úrad udelí jeho vynálezu licenciu.***
- ***Poznať čas je potrebné napr. aby sme niečo nezmeškali... (žiaci hovoria svoje príklady)***
- ***Nástenné hodiny, kukučkové, náramkové, digitálne, budík... (žiaci hovoria svoje príklady)***
- ***Napr. páčia sa mi moderné náramkové hodinky prepojené s mobilom. (žiaci hovoria svoje príklady)***

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2
Žiaci si zopakujú čo si osvojili o slovesách v treťom ročníku. Doplnia do vety správne informácie. Vetu prečítajú. Opakujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže v tejto fáze vyučovacej hodiny použiť rôzne aktivity a hry v offline prostredí CD, ktorými si žiaci zopakujú identifikáciu/vyhľadávanie slovies.

3
a) Žiaci vypíšu z úvodného textu sedem slovies. Na každé napísané sloveso sa opýtajú správnou otázkou (Čo robí? Čo robili?....). Opakujú si učivo.
b) Ku každému slovesu napíšu jeho dva rôzne tvary. Pomôžu si uvedeným vzorom. Vyriešenú úlohu prečítajú. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 33
Neurčitok

1
a) Žiaci prečítajú slovesá v obrázku tabule. Vyfarbia spoluhlásku, ktorou sa končí každé napísané sloveso (mäkkú spoluhlásku ť). Oboznamujú sa s učivom.
b) K slovesám dopíšu vhodné podstatné mená. Prečítajú vyriešenú úlohu. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
c) Porozmýšľajú a povedia, či sa dá určiť, povedať, kto vykonáva uvedené činnosti (nedá sa určiť osoba).
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo im hovorí Bodka. Spoznajú základný tvar slovies – neurčitok a kde sa používa. Diskutujú o neurčitku, snažia sa osvojiť si tento pojem a jeho podstatu.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže pre žiakov pripraviť kartičky so slovesami, medzi ktorými budú aj slovesá v neurčitku. Žiaci kartičky so slovesami roztriedia a vytvoria dve skupiny slovies (slovesá v neurčitku a slovesá v inom tvare).

2
a) Žiaci prečítajú vety. Povedia, či sú všetky slová vo vetách v správnom tvare. Precvičujú si učivo.
b) Vyhľadajú a podčiarknu v každej vete sloveso. Povedia, v akom je tvare (v neurčitku).
c) Podčiarknuté slovesá dajú do správneho tvaru a vety napíšu. Vyriešenú úlohu prečítajú.
Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

3
a) Žiaci vyfarbia modrou pastelkou plôšky so slovesami v neurčitku. Fixujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
b) Nevyfarbené slovesá prepíšu do zošita a napíšu ich v neurčitku. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo im dá napísať len šesť slov.
c) Napísané neurčitky slovies očíslujú v abecednom poradí. Zopakujú si abecedné usporiadanie slov podľa druhého...n-tého písmena. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
1. manévrovať, 2. manipulovať, 3. mapovať, 4. maškrtiť, 5. merať, 6. mieriť, 7. miešať, 8. mihotať, 9. mlčať, 10. môcť
KZ – čítanie, písanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 34
Gramatické kategórie slovies
Slovesná osoba a číslo

Naša poznámka: V úvodnej časti učiva odporúčame zamerať pozornosť žiakov na informáciu, ktorú im sprostredkúva Bodka v bubline. Žiaci majú gramatickú kategóriu číslo osvojenú z učiva o podstatných a prídavných menách. Nová je kategória osoby, pri ktorej si budú pomáhať osobnými základnými zámenami, ktoré už tiež poznajú. Dôležité je upozorniť ich na to, že zámená majú len pomocnú funkciu. Učiteľ/-ka môže použiť na vzbudenie motivácie hry a aktivity v offline prostredí CD k PU SJ4 alebo kartičkovú hru.

1
a) Žiaci pozorujú, ako sa mení tvar slovesa kráčať v súvislosti s gramatickými kategóriami osoby a čísla. Vyčasované sloveso prečítajú. Oboznamujú sa s učivom.
b) Prečítajú názvy gramatických kategórií v záhlaví tabuľky, ktoré zmenili tvar slovesa kráčať.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu vyčasované sloveso z úlohy 1 prepísať do zošita.

2
a) Žiaci prečítajú text. Vo vetách podčiarknu tvary slovesa bývať, ktoré správne doplnia do tabuľky. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
b) Prečítajú vyčasované sloveso bývať.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

3
a) Žiaci napíšu ku každému slovesu sloveso s podobným významom v rovnakom tvare. Precvičujú si učivo a zároveň si opakujú učivo Slová s podobným významom.
b) Určia a dopíšu k napísaným slovesám gramatickú kategóriu osoby a čísla podľa uvedeného vzoru. Vyriešenú úlohu prečítajú.
Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti. Žiaci môžu používať záložku na obálke PU alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

4
Žiaci nájdu dvojice slovies a vyfarbia ich rovnakou farbou. Slovesá sa zhodujú v osobe a čísle. Precvičujú si učivo. Vyriešenú úlohu prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

5
Žiaci pracujú s doplnkovým informačným zdrojom (kniha alebo internet). Napíšu do zošita kuchársky recept na prípravu palaciniek. Použijú v ňom slovesá z úlohy 4. Aplikujú učivo a opakujú si slohové učivo Recept. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Riešenie odprezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 35

6
Žiaci vpíšu do krížovky slovesá podľa zadania. Vylúštené slovo z tajničky doplnia do vety. Vetu prečítajú a odpovedia na otázku. Spoločne vedú rozhovor a fixujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
pílime, hryzie, prezývate, žmýkajú, výskam, sypeš, rýľujeme, bývajú, mykáš.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

7
a) Žiaci prečítajú dvojice viet. Všimnú si farebne zvýraznené slovesá. Povedia, čím sa líšia. Oboznamujú sa s učivom.
Riešenie:
Slovesá sa odlišujú slovami (zámenami) sa/si.
b) Jednotlivé vety spoja s ich správnym významom (so správnym vysvetlením významov viet). Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
c) Porozmýšľajú a povedia ďalšie dvojice podobných slovies. Použijú ich vo vetách, ktoré povedia.
Možné riešenie:
Katka <u>spieva</u> na koncerte. (spieva pre obecenstvo); Katka <u>si spieva</u> a je jej veselo. (spieva si pre seba)
Danka <u>češe</u> malú sestru. (češe vlasy niekomu inému); Danka <u>si češe</u> vlasy. (češe vlasy sebe)
Miška <u>oblieka</u> bábiku. (oblieka hračku); Miška <u>si oblieka</u> kabát. (oblieka seba)
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú informáciu, ktorú im hovorí Bodka. Diskutujú o nej, vyhľadávajú v textoch príklady na takéto slovesá. Snažia sa osvojiť si a zapamätať si tento dôležitý pokyn.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

8
a) Žiaci vyhľadajú a podčiarknu v texte slovesá. Utvrdzujú si učivo.
b) Vypíšu podčiarknuté slovesá. Určia a napíšu ich gramatické kategórie (osoba, číslo) a neurčitok podľa uvedeného vzoru. Vyriešenú úlohu prečítajú.
Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti. Žiaci môžu používať záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky alebo iné pomôcky. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

9
a) Žiaci doplnia do viet vhodné slovesá z ponuky. Vety prečítajú a vysvetlia ich význam. Aplikujú vedomosti. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy a overí pochopenie zadania u žiakov. Úlohu im môže skrátiť napríklad o spodný riadok. Žiaci môžu používať záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.
Možné riešenie:
Pomaly ďalej zájdeš. – sústredené, premyslené riešenie je oveľa lepšie ako unáhlené;
Poznám ťa ako svoje topánky. – poznám ťa veľmi dobre, viem o tebe takmer všetko;
V bruchu mu muzikanti vyhrávajú. – je hladný;
Čelom múr neprerazíte. – zbytočnou námahou nepresadíte svoje názory, potreby;
Trpezlivosť ruže prináša. – všetko má svoj čas, trpezlivosťou sa dopracuješ k vytúženému cieľu, niektoré procesy sa nedajú urýchliť;
Máme na to! – treba veriť vo svoje schopnosti, nevzdávať sa pri prekonávaní prekážok.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

b) Žiaci určia a povedia osobu a číslo slovies.

Riešenie:

zájdeš – 2. os., j. č., poznám – 1. os., j. č., vyhrávajú – 3. os., m. č., neprerazíte – 2. os., m. č., prináša – 3. os., j. č., máme – 1. os., m. č..

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 36
Slovesný čas

1
a) Žiaci prečítajú texty SMS v obrázkoch a farebné slová na časovej osi pod nimi. Porozmýšľajú a povedia, kedy sa dej zvýraznených slovies v SMS (budem pozerať, pozerám, pozeral som) odohráva. Žiaci sa pripravujú na aktívne osvojovanie si učiva.
b) Napíšu zvýraznené slovesá do vyznačených obdĺžnikov pod farebné slová na časovej osi. Vyriešenú úlohu prečítajú.
Riešenie:
budem pozerať – budúcnosť, pozerám – prítomnosť, pozeral som – minulosť.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú informáciu, ktorú im hovorí Bodka. Diskutujú a oboznamujú sa so slovesným časom.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže použiť na aktivizáciu žiakov na vyučovacej hodine kartičky so slovesami v rôznych slovesných časoch. Žiaci roztriedia slovesá na kartičkách podľa slovesného času do troch skupín (píšem, písal som, budem písať, počítam, budem počítať, počítal som...).

2
a) Žiaci doplnia do slovies chýbajúce i, í alebo y, ý. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
b) Vyfarbia plôšky so slovesami podľa návodu uvedeného v zadaní úlohy. Osvojujú si učivo. Vyriešenú úlohu prečítajú. Precvičujú si učivo.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

3
a) Žiaci prečítajú slovesá v tabuľkách. Podľa nich napíšu do sivých plôšok názvy slovesných časov. Precvičujú si učivo.
Riešenie:
prítomný čas, minulý čas, budúci čas.
b) Ku každému slovesnému času dopíšu ďalšie dve slovesá. Vyriešenú úlohu prečítajú.
Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať. Žiaci môžu používať záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu slovesá napísať v rôznych osobách.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 37

4
a) Žiaci prečítajú text a vypíšu z neho zvýraznené slovesá.
b) Určia a napíšu gramatické kategórie slovies podľa uvedeného vzoru. Precvičujú si učivo. Vyriešenú úlohu prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa. Žiaci môžu používať záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

5
Žiaci prečítajú tvrdenia. Vyfarbia písmeno P (pravda), ak je tvrdenie pravdivé, písmeno N (nepravda), ak je tvrdenie nepravdivé. Svoje riešenie zdôvodnia. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
1. P, 2. P, 3. N, 4. N, 5. N, 6. P.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

6
a) Žiaci doplnia do viet vhodné slovesá z ponuky. Vety prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu skráti o poslednú vetu.
b) Podčiarknu vo vetách slovesá podľa návodu uvedeného v zadaní úlohy. Utvrdzujú si učivo. Žiaci so ŠVVP môžu používať záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky alebo iné pomôcky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

7
Žiaci napíšu tri slovesá v neurčitku, ktoré súvisia s prácou hasiča. Dopíšu k nim všetky slovesné časy v 1. osobe jednotného čísla podľa uvedeného vzoru. Vyriešenú úlohu prečítajú. Fixujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo im dá napísať len dve slovesá.
Možné riešenie:
zachraňovať – zachraňujem, zachraňoval som, budem zachraňovať;
odstraňovať – odstraňujem, odstraňoval som, budem odstraňovať;
zasahovať – zasahujem, zasahoval som, budem zasahovať.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 38
Sloveso byť

Naša poznámka: Žiaci poznajú sloveso byť (existovať, jestvovať, žiť) z jazykového učiva o vybraných slovách, majú osvojený jeho pravopis. V učive o slovesách spoznajú sloveso byť ako slovný druh, osvoja si jeho správne časovanie vo všetkých slovesných časoch (minulom, prítomnom aj budúcom čase).

1
a) Žiaci prečítajú tvary slovesa byť v prítomnom, minulom aj budúcom čase nad tabuľkami. Správne ich doplnia do tabuliek podľa slovesnej osoby a čísla. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
b) Žiaci prečítajú v doplnených tabuľkách, ako sa časuje sloveso byť v prítomnom, minulom a budúcom čase.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci si pri časovaní môžu pomôcť dopísaním osobných základných zámen alebo si zámená môžu hovoriť (ja som, ty si, on/ona/ono je, my sme, vy ste, oni/ony sú).

Žiaci prečítajú otázku, ktorú im dáva Otáznik. Všimnú si, že v oboch vetách sa nachádza rovnaký tvar slovesa – je. Majú zistiť, aký je ich základný tvar – neurčitok. Odpoveď: V prvej vete (Lacko je štvrták.) ide o základný tvar slovesa byť, v druhej vete (Lacko je polievku.) ide o základný tvar slovesa jesť.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2
a) Žiaci prečítajú vety a podčiarknu v nich tvary slovesa byť. Pomáhajú si úlohou 1. Precvičujú si učivo.
b) Prepíšu podčiarknuté slovesá. Určia a napíšu ich gramatické kategórie (osoba, číslo a čas).
Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa. Žiaci môžu používať záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.
c) Vysvetlia význam poslednej vety.
Možné riešenie:
Janka je do roboty ako včela. – Janka je veľmi pracovitá/usilovná.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci spoločne vyriešia Bodkinu úlohu. Vysvetlia význam ľudových pranostík.
Možné riešenie:
Ak je v apríli krásne, čisto, bude máj nepríjemný isto. – ak je v apríli sucho, málo prší a je veľa slnečných dní, bude daždivý a zablatený máj;
Začiatkom apríla opiľuj suché konáre, budú dobré lekváre. – v apríli sa postaraj o ovocné stromy v záhrade, v lete budeš mať bohatú úrodu ovocia.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 39
Prítomný čas

1
a) Žiaci vpíšu do krížovky slovesá podľa zadania v úlohe. Vylúštia tajničku a vylúštené slovo doplnia do vety. Vetu prečítajú a odpovedia na otázku. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
Čo vyjadruje PRÍTOMNÝ čas slovies? – Prítomný čas slovies vyjadruje dej alebo činnosť, ktorý/ktorá sa odohráva práve teraz, v prítomnosti.
b) Žiaci napíšu do zošita päť viet, ktoré na seba nadväzujú. Použijú v nich slovesá z úlohy a). Vety prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo im dá napísať len tri vety.
Možné riešenie:
Jurko s Miškom pília drevo. Ja z neho vyrezávam malé misky a lyžice. Potrebujete aj klince? U nás všetci radi majstrujú z dreva. Iba ty radšej opravuješ pokazené veci.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

2
Žiaci vyčasujú sloveso plávať v prítomnom čase. Vyriešenú úlohu prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú otázku, ktorú im dáva Otáznik. Odpoveď: Pláva v problémoch znamená, že si narobil veľa problémov, ktoré teraz nezvláda riešiť.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

3
a) Žiaci vymyslia a dopíšu do viet vhodné slovesá v prítomnom čase. Vety prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy a overí pochopenie zadania u žiakov. Úlohu im môže skrátiť napríklad o spodný riadok. Žiaci môžu používať záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.
b) Určia a povedia osobu a číslo slovies.
Možné riešenie:
športujem – 1. os., j. č., pozerajú – 3. os., m. č., štrikuje – 3. os., j. č., čítaš – 2. os., j. č., počúvame – 1. os., m. č., rozprávate – 2. os., m. č.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

4
Žiaci dajú neurčitky v zátvorkách do uvedenej osoby v prítomnom čase a dopíšu pokračovanie každej vety. Vety prečítajú. Fixujú si učivo. Žiaci so ŠVVP napíšu len tri vety alebo napíšu len správne tvary slovies a vety povedia ústne.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

5
Žiaci pracujú s doplnkovým informačným zdrojom (kniha alebo internet). Vyhľadajú návod na výrobu modelu presýpacích hodín. Povedia ho. Aplikujú slohové učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Riešenie odprezentujú ústne.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu vypracovať úlohu 5 písomne formou domácej úlohy.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

POUČKA

Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 40
Minulý čas

1
Žiaci hovoria, čo už dnes urobili. Oboznamujú sa s učivom.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2
a) Žiaci nájdu a označia v štvorsmerovke desať slovies. Označené slovesá napíšu a prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu môže skrátiť tak, že dá žiakom prepísať len šesť slov.
b) Z neoznačených písmen utvoria slovo a doplnia ho do vety. Otázku prečítajú a odpovedia na ňu.
Riešenie:
Čo vyjadruje MINULÝ čas slovies? – Minulý čas slovies vyjadruje dej alebo činnosť, ktorý/ktorá sa už udial/-a, stal/-a, odohral/-a.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

3
a) Žiaci pozorujú časovanie slovesa plávať v minulom čase. Precvičujú si učivo.
b) Porovnajú časovanie slovesa plávať v minulom a v prítomnom čase. Povedia, v čom sa časovania líšia.
Riešenie:
Slovesá sa líšia tým, že k slovesám v 1. a 2. osobe minulého času pridávame tvary prítomného času slovesa byť (som, si, sme, ste, sú). Slovesá v minulom čase majú koncovky -l/-la/-lo/-li a vyjadrujú, že dej sa už udial, odohral.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci si pri časovaní slovies môžu pomáhať dopísaním/hovorením osobných základných zámen (ja, ty, on/ona/ono, my, vy, oni/ony).

Žiaci prečítajú, čo im hovorí Bodka. Informáciu poznajú z 3. ročníka. Zopakujú si ju a zapamätajú.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

4
a) Žiaci napíšu slovesá v minulom čase podľa zadania. Vyriešenú úlohu prečítajú. Precvičujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) Napíšu do zošita správu, v ktorej použijú slovesá z úlohy a). Precvičujú si a aplikujú slohové učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Riešenie odprezentujú ústne.
Možné riešenie:
Dňa 10. novembra nám pripravili deviataci prekvapenie. Pozvali nás na Deň vedy do chemického laboratória. Navštívili sme ich a pozorovali, ako pracujú. Ukázali nám zaujímavé pokusy. Ja som im na pamiatku daroval obrázok chemických molekúl. Michal zo 4. B im zarecitoval báseň o vynálezcoch. Deviataci sa nášmu záujmu veľmi tešili. Autor: Kamil Uhlík, 4. A.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

5
Žiaci vyčasujú sloveso snívať v minulom čase. Vyriešenú úlohu prečítajú. Upevňujú si učivo. Žiaci so ŠVVP môžu používať Jazykové okienko na 3. strane obálky alebo iné pomôcky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 41
Budúci čas

1
Žiaci hovoria, čo budú robiť poobede. Oboznamujú sa s učivom.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2
a) Žiaci prečítajú časovanie slovies skákať a skočiť v budúcom čase. Oboznamujú sa s učivom.
b) Všimnú si a diskutujú o tom, v čom sa líšia časovania oboch slovies.
Riešenie:
Vyčasované sloveso skákať sa skladá z tvarov budúceho času slovesa byť a neurčitku, tvary vyčasovaného sloveso skočiť vyzerajú ako tvary prítomného času.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

3
a) Žiaci napíšu slovesá v budúcom čase podľa zadania. Precvičujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) Podčiarknu slovesá, ktoré majú zložený slovesný tvar (tvar slovesa byť v budúcom čase a neurčitok).
c) Napíšu do zošita oznam, v ktorom použijú slovesá z úlohy a). Vyriešenú úlohu prečítajú. Aplikujú slohové učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Riešenie odprezentujú ústne.
Možné riešenie:
V piatok 15. apríla o 14.00 hod. sa uskutočnia vo veľkej telocvični školské preteky v troch športových disciplínach. Budeme pretekať v behu na 100 metrov, v hode loptičkou na cieľ a v skoku do výšky. Stačí, ak sa zapojíš aspoň do jednej športovej disciplíny. Diváci sa budú pozerať a budú ťa povzbudzovať.
Príď, istotne vyhráš!
Prípravný výbor 4. C triedy
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú informáciu, ktorú im hovorí Bodka. Overia si ňou riešenie v úlohe 2. Povedia, ako jej rozumejú, a osvoja si ju.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

4
a) Žiaci napíšu slovesá v zátvorkách v 3. osobe jednotného čísla budúceho času. Precvičujú si učivo. Vyriešenú úlohu prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy a overí pochopenie zadania u žiakov. Úlohu im môže skrátiť napríklad o posledné tri vety.
b) V napísaných slovesách zakrúžkujú predpony.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

5
Žiaci vyčasujú slovesá prikrývať a prikryť sa v budúcom čase v jednotnom aj v množnom čísle. Úlohu napíšu do zošita. Vyriešenú úlohu prečítajú. Utvrdzujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
Riešenie: (ja) budem sa prikrývať, (ty) budeš sa prikrývať, (on, ona, ono) bude sa prikrývať,
(my) budeme sa prikrývať, (vy) budete sa prikrývať, (oni/ony) budú sa prikrývať,
(ja) prikryjem sa, (ty) prikryješ sa, (on, ona, ono) prikryje sa,
(my) prikryjeme sa, (vy) prikryjete sa, (oni, ony) prikryjú sa.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 42
Opakovanie: Slovesá

Úlohy na s. 42 – 43 sú určené na opakovanie a systematizáciu osvojených vedomostí z učiva o slovesách. Zároveň môžu slúžiť aj na diagnostikovanie stupňa osvojených vedomostí žiakmi. Pri opakovaní učiva odporúčame pracovať aj s Bodkiným doplnkovým zošitom a s interaktívnymi úlohami a hrami v offline prostredí CD PU SJ4. Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Úlohy, ktoré žiaci nestihnú urobiť, nehodnotí. Žiaci používajú záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky, prípadne iné pomôcky.

Naša poznámka: Žiaci môžu úlohy 1 až 7 vypracovať formou samostatnej práce alebo spoločne.

1
a) Žiaci utvoria z podstatných mien neurčitky slovies podľa uvedeného vzoru.
b) Napíšu ďalšie dve podstatné mená označujúce šport a utvoria z nich neurčitky.
c) Žiaci pracujú s doplnkovým informačným zdrojom (kniha alebo internet). Vyhľadajú o jednom z uvedených športov päť informácií a napíšu ich do zošita. Text má vecný charakter. Vyriešenú úlohu prečítajú.
Možné riešenie:
Šerm (šermovať) je technika boja s mečom proti jednému alebo viacerým protivníkom (súperom). Jeho história siaha do staroveku. Prvenstvo v šerme patrí Európe. V súčasnosti sa udržiava tradícia šermu z historického, ale aj zo športového hľadiska. Šerm patrí medzi bojové umenia. Športový šerm je aj olympijská disciplína.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

2
a) Žiaci doplnia do viet sloveso byť v správnom tvare. Vety prečítajú.
Riešenie:
som, boli, je, budeš, sme boli, budete.
b) Vypíšu z viet tvary slovesa byť. Určia a napíšu ich gramatické kategórie.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

3
Žiaci napíšu slovesá, ktoré patria medzi vybrané alebo príbuzné slová, v správnom tvare.
Možné riešenie:
umývam, budete rýľovať, žmýkali, bude zamykať, bývali sme, sypeš.
KZ – čítanie, písanie.

4
Žiaci vyfarbia obrázok podľa zadania v úlohe.
KZ – čítanie, písanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

5
a) Žiaci prečítajú vety. Pomenujú a očíslujú slovné druhy podľa uvedeného návodu.
b) Žiaci doplnia slovesá z textu do krížovky. Určia a napíšu ich gramatické kategórie.
c) Prečítajú vzniknuté slovo v tajničke. Povedia o ňom tri informácie.
Riešenie:
Slovesá patria medzi ohybné slovné druhy, časujeme ich. Vyjadrujú, čo osoby, zvieratá a veci robia. Majú gramatickú kategóriu osoby, čísla, času.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

6
a) Žiaci napíšu o sebe po tri vety v troch slovesných časoch (v minulom, prítomnom a budúcom čase) o tom, čo zažili, zažívajú a budú zažívať. Vytvorené vety prečítajú.
b) Žiaci podčiarknu v napísaných vetách slovesá.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

7
Žiaci vyčasujú do zošita sloveso rásť v prítomnom, minulom a budúcom čase v jednotnom aj v množnom čísle.
Riešenie:
(ja) rastiem, (ty) rastieš, (on, ona, ono) rastie,
(my) rastieme, (vy) rastiete, (oni, ony) rastú;
(ja) rástol som, (ty) rástol si, (on, ona, ono) rástol, rástla, rástlo,
(my) rástli sme, (vy) rástli ste, (oni, ony) rástli;
(ja) budem rásť, (ty) budeš rásť, (on, ona, ono) bude rásť,
(my) budeme rásť, (vy) budete rásť, (oni, ony) budú rásť.
KZ – čítanie, písanie.

8 PRAVOPISNÉ CVIČENIE
Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu v napísaných vetách podčiarknuť slovesá a určiť ich gramatické kategórie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 44 – 45
Opakovanie: OTESTUJ SA!

Strany s týmto označením sú určené na opakovanie a zhrnutie prebratého učiva. Slúžia na diagnostikovanie stupňa zvládnutia osvojených vedomostí z daného učiva. Žiaci pracujú samostatne, je im poskytnutý dostatočný čas na vypracovanie úloh. Úlohy sú zostavené tak, aby prehlbovali čítanie s porozumením a priblížili im formu úloh, ktoré sa používajú pri celonárodných testovaniach T5 a T9. Zároveň ich na prácu s takýmto typom úloh pripravujú. Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Úlohy, ktoré žiaci nestihnú urobiť, nehodnotí. Žiaci používajú záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky, prípadne iné pomôcky.

Žiaci pracujú podľa pokynov. Po dokončení im správnosť riešenia jednotlivých úloh môže skontrolovať učiteľ/--ka alebo si test žiaci skontrolujú spoločne. Podľa pokynov uvedených pod testovými úlohami si ohodnotia jednotlivé odpovede, za každú správnu odpoveď si napíšu 1 bod. Body spočítajú a zapíšu výsledný počet získaných bodov.

Na konci testu je uvedená forma kontroly a sebahodnotenia vypracovania jednotlivých úloh. Bodka, Otáznik a Výkričník oboznámia žiakov, ako je potrebné postupovať pri sebahodnotení. Podľa počtu získaných bodov vyfarbia vrece (symbol vedomostí), ktoré drží Výkričník. Do závažia a do lístka, ktoré má v rukách Otáznik, napíšu číslo úlohy, ktorá je podľa nich najťažšia a najľahšia.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zvoliť rôzne formy vyhodnotenia testu. Môže poskytnúť žiakom kľúč správneho riešenia (vzorovo vyriešený test), výmena testu so spolužiakom a následná žiacka kontrola správnosti vypracovania testu alebo im test skontroluje individuálne.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 46
Opakovanie: OHYBNÉ SLOVNÉ DRUHY

Úlohy na s. 46 – 47 sú určené na opakovanie a systematizáciu osvojených vedomostí z učiva o ohybných slovných druhoch. Zároveň môžu slúžiť aj na diagnostikovanie stupňa osvojených vedomostí žiakmi. Dôležitú úlohu zohráva aj samotná spätná väzba, ktorou žiak dostáva informáciu o osvojených vedomostiach daného jazykového učiva. Pri opakovaní učiva odporúčame pracovať aj s Bodkiným doplnkovým zošitom a s interaktívnymi úlohami a hrami v offline prostredí CD PU SJ4. Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Úlohy, ktoré žiaci nestihnú urobiť, nehodnotí. Žiaci používajú záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky, prípadne iné pomôcky.

1
a) Žiaci prečítajú ľudové príslovie a porekadlo a vysvetlia ich význam.
Možné riešenie:
Kto druhému jamu kope, sám do nej spadne. (príslovie) – nečestné konanie sa každému raz vráti;
Ide to z teba ako z chlpatej deky. (porekadlo) – slabo si sa naučil, nevieš to poriadne, tápeš.
b) Určia a označia, ktorá z viet je príslovie a ktorá porekadlo.
c) Žiaci vypíšu z príslovia a z porekadla ku každému slovnému druhu jedno slovo.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

2
a) Žiaci prečítajú ľudovú pranostiku a vysvetlia jej význam.
Riešenie:
Májový dážď padá – zlato padá. – ak v máji veľa prší, bude bohatá úroda.
b) Žiaci vyhľadajú a podčiarknu v pranostike podstatné meno v mužskom rode.
Riešenie:
dážď.
c) Do tabuľky dopíšu pádové otázky a vyskloňujú podstatné meno dážď v jednotnom aj v množnom čísle.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

3
a) Žiaci prečítajú ľudové príslovie a vysvetlia jeho význam.
Možné riešenie:
Dobrá studňa v suchu vodu dáva, dobrý priateľ v núdzi sa poznáva. – spoľahlivý kamarát sa ukáže vtedy, keď potrebuješ pomoc.
b) Žiaci vypíšu z vety podstatné mená. Určia a napíšu k nim ich gramatické kategórie.
Riešenie:
studňa – ž. r., j. č., N; (v) suchu – s. r., j. č., L; vodu – ž. r., j. č., A; priateľ – m. r., j. č., N;
(v) núdzi – ž. r., j. č., L.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo im hovorí Bodka. Pripomína im, ktoré gramatické kategórie určujú pri podstatných menách.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

4
a) Žiaci doplnia do ľudových porekadiel chýbajúce prídavné mená z ponuky. Vysvetlia význam porekadiel.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Možné riešenie:
Narodiť sa pod šťastnou hviezdou. – mať v živote šťastie;
Pod lampou býva najväčšia tma. – na ostražitosť sa zabúda práve na tom najdôležitejšom mieste;
Bojovať proti veterným mlynom. – je zbytočné snažiť sa zmeniť to, čo sa zmeniť nedá;
V zdravom tele zdravý duch. – treba sa starať o svoje telo a potom bude zdravá aj myseľ.
b) Žiaci vypíšu z porekadiel doplnené prídavné mená spolu s podstatnými menami a určia a napíšu gramatické kategórie prídavných mien.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

5
a) Žiaci prečítajú vety a vysvetlia ich význam.
Možné riešenie:
Akoby mu z oka vypadol. – veľmi sa na neho podobá;
Môj dom, môj hrad. – doma sa každý cíti najlepšie, je to jeho útočisko;
Chráni ho ako oko v hlave. – chráni ho ako najcennejšiu vec, aby sa mu nič nestalo;
Behá mi mráz po chrbte. – od strachu alebo dojatia/šťastia mám zvláštny pocit;
Je ich ako maku. – je ich veľmi veľa;
Ide to s vami z kopca. – zhoršuje sa to.
b) Žiaci vyhľadajú a zakrúžkujú vo vetách modrou pastelkou osobné základné zámená, zelenou pastelkou osobné privlastňovacie zámená.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

6
a) Žiaci prečítajú ľudové príslovia a porekadlá a vysvetlia ich význam.
Možné riešenie:
Čo jeden hlupák skazí, to sto múdrych nenapraví. – keď niekto niečo pokazí, ťažko sa to napráva aj viacerým ľuďom;
Bol ako piate koleso na voze. – zavadzal, bol zbytočný;
Prvá vina odpustená, druhá hrešená, tretia bitá. – bol nepoučiteľný;
Zabil dve muchy jednou ranou. – vyriešil dve veci naraz;
Aj kôň za tisíc dukátov sa potkne. – aj skúsený človek môže pochybiť;
Bola v siedmom nebi. – bola veľmi spokojná, šťastná, cítila sa veľmi dobre.
b) Žiaci podčiarknu vo vetách číslovky. Napíšu ich podľa druhu do príslušnej tabuľky.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

7
a) Žiaci prečítajú ľudovú múdrosť a vysvetlia jej význam.
Možné riešenie:
Myslel si, že mu padnú pečené holuby do úst. – bez vlastného pričinenia čakal dobrý výsledok.
b) Žiaci vypíšu z vety slovesá. Určia a napíšu ich gramatické kategórie.
c) Vytvoria a dopíšu k napísaným slovesám ich neurčitky.
Riešenie:
myslieť si, padnúť.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo im hovorí Bodka. Pripomína im, ktoré gramatické kategórie určujú pri slovesách.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

8
a) Žiaci utvoria zo slov štyri ľudové porekadlá. Vysvetlia ich význam.
Možné riešenie:
Má kamenné srdce. – je málo citlivý, neempatický;
Človek hlúpy neustúpi. – s hlupákom je ťažko diskutovať;
Má obidve ruky ľavé. – nevie nič poriadne urobiť;
Lož má krátke nohy. – na klamstvo sa skôr či neskôr príde.
b) Žiaci určia a napíšu gramatické kategórie všetkých slov prvého porekadla.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Riešenie:
má – sloveso, 3. os., j. č., prít. č.; kamenné – prídavné meno, s. r., j. č., A;
srdce – podstatné meno, s. r., j. č., A.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

9 PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 48 – 49
Opakovanie: OTESTUJ SA!

Strany s týmto označením sú určené na opakovanie a zhrnutie prebratého učiva. Slúžia na diagnostikovanie stupňa zvládnutia osvojených vedomostí z daného učiva. Žiaci pracujú samostatne, je im poskytnutý dostatočný čas na vypracovanie úloh. Úlohy sú zostavené tak, aby prehlbovali čítanie s porozumením a priblížili im formu úloh, ktoré sa používajú pri celonárodných testovaniach T5 a T9. Zároveň ich na prácu s takýmto typom úloh pripravujú. Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Úlohy, ktoré žiaci nestihnú urobiť, nehodnotí. Žiaci používajú záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky, prípadne iné pomôcky.

Žiaci pracujú podľa pokynov. Po dokončení im správnosť riešenia jednotlivých úloh môže skontrolovať učiteľ/--ka alebo si test žiaci skontrolujú spoločne. Podľa pokynov uvedených pod testovými úlohami si ohodnotia jednotlivé odpovede, za každú správnu odpoveď si napíšu 1 bod. Body spočítajú a zapíšu výsledný počet získaných bodov.

Na konci testu je uvedená forma kontroly a sebahodnotenia vypracovania jednotlivých úloh. Bodka, Otáznik a Výkričník oboznámia žiakov, ako je potrebné postupovať pri sebahodnotení. Podľa počtu získaných bodov vyfarbia vrece (symbol vedomostí), ktoré drží Výkričník. Do závažia a do lístka, ktoré má v rukách Otáznik, napíšu číslo úlohy, ktorá je podľa nich najťažšia a najľahšia.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zvoliť rôzne formy vyhodnotenia testu. Môže poskytnúť žiakom kľúč správneho riešenia (vzorovo vyriešený test), výmena testu so spolužiakom a následná žiacka kontrola správnosti vypracovania testu alebo im test skontroluje individuálne.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 50

NEOHYBNÉ SLOVNÉ DRUHY

Z výkonového štandardu: Žiak vie/dokáže charakterizovať a vymenovať neohybné slovné druhy (príslovky, predložky, spojky, častice, citoslovcia), určiť funkciu neohybných slovných druhov vo vete, identifikovať neohybné slovné druhy v texte.

Naša poznámka: Žiaci sa s pomenovaniami neohybných slovných druhov (príslovky, predložky, spojky, častice a citoslovcia) stretli v 3. ročníku. V 1. časti PU SJ4 si pomenovania zopakovali a informatívne sa oboznámili s funkciou neohybných slovných druhov. V tejto časti si vedomosti o neohybných slovných druhoch rozšíria a začnú si ich systematizovať.

Príslovky (pozri Teoretickú časť MK s. 13)

Z výkonového štandardu: Žiak vie/dokáže vyhľadať príslovky v texte na základe otázok Kde? Kedy? Ako?

Školská záhrada – motivačný príbeh v úvode tematického celku **Príslovky**. V texte sú zakomponované príslovky. Sú farebne zvýraznené, žiaci ich v texte ľahšie nájdu a lepšie sa im s nimi pracuje. Príbeh môže učiteľ/-ka využiť na rozhovor so žiakmi o práci záhradkárov a poľnohospodárov. Môžu sa porozprávať o globálnych zmenách – sucho, prudké búrky, požiare... Aký to má vplyv na úrodu a ako to vplýva na náš život. Motivačný text rozvíja čítanie s porozumením, slovnú zásobu, detskú predstavivosť, vyjadrovacie schopnosti, environmentálne cítenie. Podporuje u žiakov vzájomnú spoluprácu. Čítajú ho žiaci.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

1
Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.
Možné odpovede:
- ***Pán školník vyhradil miesto pre záhradku za hlavnou budovou školy, vzadu vpravo medzi vysokými topoľmi a hustými smrekmi.***
- ***Štvrtáci sa rozhodli v školskej záhrade pestovať reďkovku, mrkvu a hrášok.***
- ***Žiaci začali pracovať v záhrade dnes doobeda a skončili poobede.***
- ***Priložiť ruku k dielu znamená pomôcť druhému pri práci, zapojiť sa do spoločnej práce.***
- ***Zeleninovú záhradu treba pravidelne polievať, okopávať sadeničky, plieť burinu.***

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2
a) Žiaci prečítajú v úvodnom texte farebne zvýraznené slová a farebne odlíšené otázky. Slová (príslovky) z textu napíšu k správnym otázkam. Oboznamujú sa s učivom. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) Žiaci si vyberú z každej skupiny jednu príslovku, ktorú použijú v dvoch rôznych vetách. Vety povedia. Zistia, či použité príslovky menia svoj tvar.
Možné riešenie:
Jožko stál celkom vzadu. Bola som vzadu na dvore. Ráno idem k zubárovi. Včera ráno som zmeškala autobus. Ohník veselo praská. Mišo si veselo pospevuje. – príslovky nemenia svoj tvar.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo im hovorí Bodka. Osvoja si pojem príslovky a otázky, ktorými sa na ne pýtame. Pripravujú na aktívne osvojovanie si učiva.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

3

Žiaci vyfarbia plôšky s príslovkami podľa farby jednotlivých otázok, ktorými sa na ne pýtame. Vypracovanú úlohu prečítajú. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.

KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

4
a) Žiaci pozorujú obrázok. Opíšu cestu, ktorou sa myš dostane k syru. Použijú príslovky miesta: hore, dole, vľavo, vpravo. Osvojujú si učivo.
b) Žiaci povedia otázku, ktorou sa pýtali na uvedené príslovky.
Riešenie:
Kde?/Kam?
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci sami prídu na jazykovú vedomosť, že príslovky, na ktoré sa pýtali otázkami Kde?/Kam?, vyjadrujú/označujú miesto. Môžu ďalej pracovať s obrázkom a tvoriť otázky s použitím prísloviek, napr.: Povedz, aký obrázok je hore nad obrázkom mačky.

Žiaci prečítajú informácie, ktoré im sprostredkúva Výkričník. Spoločne diskutujú o uvedených pravopisných javoch. Príslovky použijú vo vetách, ktoré môžu napísať na tabuľu a následne prepísať do zošitov.
Možné riešenie:
Auto prichádzalo sprava. Zhora z vysokého kopca sa rútila lavína. Zdola vyskočila mačka. Jej oči svietili nazeleno. Obloha sa sfarbila na modro. Viem dobre po slovensky.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

5
a) Žiaci pozorujú časy na jednotlivých hodinkách. Vyfarbia rovnakou farbou krúžky pri hodinkách (digitálnych aj ručičkových), ktoré ukazujú rovnaký čas. Osvojujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) Prečítajú príslovky označujúce časti dňa (ráno, napoludnie, poobede, večer). Príslovky spoja s časom na digitálnych hodinkách. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
c) Žiaci povedia, ktorou otázkou sa pýtame na uvedené príslovky.
Riešenie:
Kedy?
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci sami prídu na jazykovú vedomosť, že príslovky, na ktoré sa pýtame otázkou Kedy?, vyjadrujú/označujú čas.

6
Žiaci utvoria z prídavných mien príslovky podľa uvedeného vzoru. Pomôžu si otázkami Aký? Ako? Vyriešenú úlohu prečítajú. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy a overí pochopenie zadania u žiakov. Úlohu môže skrátiť napríklad o posledný stĺpec.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže oboznámiť žiakov, že príslovky, na ktoré sa pýtame otázkou Ako?, vyjadrujú/označujú spôsob.

7
Žiaci doplnia do viet vhodné príslovky z úlohy 6. Vety prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 52

8

a) Žiaci doplnia do krížovky príslovky a vylúštia tajničku. Slovo z tajničky dopíšu do ľudového príslovia. Príslovie prečítajú a vysvetlia jeho význam. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.

Možné riešenie:

Pomaly ďalej zájdeš. – nie vždy sa vyplatí robiť všetko príliš rýchlo, niekedy je lepšie pracovať pomalšie, rozvážne, aby sme sa nepomýlili.

b) Ku každej príslovke v tajničke povedia otázku, ktorou sa na ňu pýtame.

Riešenie:

presne – Ako?, ticho – Ako?, doma – Kde?, dozajtra – Kedy?/Dokedy?, dole – Kde?, navždy – Kedy?/Dokedy?

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci spoločne vyriešia Bodkinu úlohu. Vysvetlia význam slovných spojení.

Možné riešenie:

tvárit' sa kyslo – mračiť sa, hnevať sa; byť z niečoho namäkko – byť veľmi dojatý, rozcítený.

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

9

a) Žiaci spoja dvojice slov, ktoré k sebe významovo patria. Slovné spojenia napíšu a podčiarknu v nich príslovky. Vyriešenú úlohu prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.

b) Povedia, s ktorými slovnými druhmi sa viažu príslovky v napísaných slovných spojeniach.

Riešenie:

Príslovky v prvom stĺpci sa viažu s prídavnými menami, v druhom stĺpci so slovesami.

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu ďalej pracovať s vytvorenými slovnými spojeniami, môžu vysvetliť ich význam a použiť ich vo vetách.

10

a) Žiaci prečítajú text. Zakrúžkujú v ňom príslovky. Fixujú si učivo.

b) Zakrúžkované príslovky roztriedia do troch stĺpcov podľa otázok, ktorými sa na ne pýtame. Prečítajú vyriešenú úlohu.

Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.

KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

POUČKA

Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže využiť rôzne hrové aktivity, ktoré podporujú osvojenie a zapamätanie si jazykového učiva (interaktívne offline prostredie CD PU SJ4 alebo jazykové hry).

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 53
Opakovanie: Príslovky

Úlohy na s. 53 sú určené na opakovanie a systematizáciu osvojených vedomostí z učiva o príslovkách. Zároveň môžu slúžiť aj na diagnostikovanie stupňa osvojených vedomostí žiakmi. Pri opakovaní učiva odporúčame pracovať aj s Bodkiným doplnkovým zošitom a s interaktívnymi úlohami a hrami v offline prostredí CD PU SJ4. Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Úlohy, ktoré žiaci nestihnú urobiť, nehodnotí. Žiaci používajú záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky, prípadne iné pomôcky.

Naša poznámka: Žiaci môžu úlohy 1 až 4 vypracovať formou samostatnej práce alebo spoločne.

1
a) Žiaci nájdu a vyznačia v štvorsmerovke pätnásť prísloviek, ktoré sú uvedené v ponuke. Napíšu ich.
b) Farebne podčiarknu napísané príslovky podľa otázok, ktorými sa na ne pýtame.
KZ – čítanie, písanie.

2
a) Žiaci napíšu k uvedeným príslovkám príslovky s opačným významom. Opakujú si učivo Slová s opačným významom.
b) Podčiarknu príslovky, v ktorých nastáva spodobovanie spoluhlások. Riešenie prečítajú a zdôvodnia. Opakujú si učivo o spodobovaní spoluhlások.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

3
Žiaci prečítajú otázky a odpovedia na ne príslovkou. Odpovede napíšu a spolu s otázkami prečítajú.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

4
Žiaci pracujú vo dvojiciach. Spoločne si pomáhajú, navzájom sa radia, kooperujú.
a) Napíšu štyri príslovky, ktoré sú príbuznými slovami k vybraným slovám.
b) Vymyslia a napíšu báseň, v ktorej použijú príslovky z úlohy a). Básni vymyslia a napíšu nadpis. Báseň spolu s nadpisom odprezentujú pred spolužiakmi.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

5 HRA Zbierame hríbiky
Hra aktivizuje a podporuje spoluprácu medzi žiakmi. Žiaci pracujú podľa zadania v úlohe. Hrovým spôsobom aplikujú získané vedomosti o príslovkách.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 54
Predložky (pozri Teoretickú časť MK s. 13)

Z výkonového štandardu: Žiak vie/dokáže identifikovať predložky v texte, uplatniť správnu výslovnosť a pravopis predložiek s/so, z/zo, k/ku v spojení s osobnými zámenami.

Vedomostná hra – motivačný príbeh v úvode tematického celku **Predložky** priblíži žiakom hru, ktorú pre žiakov v príbehu pripravila pani učiteľka. Text slúži na vzájomnú diskusiu o tom, že keď sa spojí zábava s učením, je v triede veselo a príjemne. V texte sú farebne zvýraznené predložky. Žiaci ich ľahšie nájdu a lepšie sa im s nimi pracuje. Text má literárny charakter s emočnou výpoveďou. Rozvíja čítanie s porozumením a vyjadrovacie schopnosti. Čítajú ho žiaci.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

1
Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.
Možné odpovede:
- ***Prvá kartička bola schovaná medzi dvomi kvetináčmi na parapetnej doske pod oknom. Druhá kartička sa našla za vešiakmi na uteráky. Tretia kartička bola ukrytá pod umývadlom.***
- ***Prvú kartičku našla Simonka, druhú Erik.***
- ***Zadanie úlohy na tretej kartičke znelo: Povedzte vetu so šiestimi slovami, ktorá obsahuje aspoň tri vybrané alebo príbuzné slová.***
- ***S vervou sa pustiť do niečoho znamená s radosťou, s chuťou, s elánom sa pustiť do práce.***
- ***Žiaci hodnotia a diskutujú o obťažnosť úloh.***

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2
a) Žiaci vypíšu z úvodného textu zvýraznené predložky. Prečítajú ich. Pripravujú sa na aktívne osvojovanie si učiva. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
b) Ku každej predložke pridajú rôzne podstatné mená. Utvoria a povedia spojenie predložky s podstatným menom.
Možné riešenie:
na stole, zo školy, pre Janka, v taške, do taniera, s loptou, nad hlavou, medzi lavicami, spoza dverí, pred tabuľou, za autom, pod stolom, so šálkou, pri stene atď.
c) Žiaci porozmýšľajú a povedia, či predložky v spojeniach menili svoj tvar. Svoje tvrdenia zdôvodnia.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo im hovorí Bodka. Uvedené pravopisné pravidlo si zapamätajú.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

3
Žiaci prečítajú vety. Správne doplnia do viet pomiešané predložky. Vety so správnymi predložkami prepíšu a predložky zakrúžkujú. Vyriešenú úlohu prečítajú. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy. Žiaci môžu používať Jazykové okienko na 3. strane obálky alebo iné pomôcky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 55

4
a) Žiaci prečítajú vety a zakrúžkujú v nich predložky. Precvičujú si učivo.
b) Pozorujú obrázky. Spoja vety so správnymi obrázkami. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
KZ – čítanie, písanie.

5
a) Žiaci prečítajú skupiny slov v obrázkoch. Určia a napíšu do farebných plôšok názvy slovných druhov, ku ktorým patria dané skupiny slov. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
Riešenie:
prídavné mená, podstatné mená, zámená, číslovky.
b) K slovám v obrázkoch pridajú vhodné predložky podľa vzoru. Spojenia predložky so slovom napíšu. Vyriešenú úlohu prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu môže učiteľ/-ka skrátiť tak, že dá žiakom napísať len niektoré slovné spojenia. Žiaci môžu používať Jazykové okienko na 3. strane obálky alebo iné pomôcky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zadať žiakom, aby si vybrali po jednom spojení z každej skupiny alebo jednu skupinu slov a vytvorili vety. Vety môžu napísať na tabuľu alebo do zošita (Napr.: Od vašej babičky sme dostali výborné buchty. Bez teba nikam nepôjdem. Písali o nás v školskom časopise. Prídeš dnes ku mne na návštevu?). Rozšírenú úlohu môžu vypracovať formou domácej úlohy.

6
Žiaci vymyslia a napíšu do zošita oznam, v ktorom informujú, že hľadajú strateného kocúrika. Použijú spojenia z úlohy 5. Oznam prečítajú. Precvičujú si učivo a aplikujú slohové učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Riešenie odprezentujú ústne.
Možné riešenie:
Hľadá sa Murko
Hľadá sa malý kocúrik, ktorý ušiel <u>od nás</u> minulý pondelok. Reaguje na meno Murko. Murko má <u>na dvoch</u> labkách biele fliačiky a <u>na sivej</u> kožušinke čierny fľak <u>so štyrmi</u> malými škvrnami. <u>Z uška</u> mu vytŕčajú ryšavé chĺpky. Ak by ste čokoľvek vedeli <u>o nezbednom</u> Murkovi, kontaktujte nás na tel. čísle 0001 101 202.
Nálezca dostane <u>od nás</u> odmenu.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú a odpovedajú na otázku, ktorú im dáva Otáznik. Odpoveďou si zopakujú, čo vyriešili v úlohe 5. Odpoveď: prídavné mená, podstatné mená, zámená, číslovky.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

7
a) Žiaci prečítajú dvojice viet. Všimnú si zvýraznené slová a spojenia predložiek so slovami. Povedia, v čom sa vyznačené slová odlišujú. Precvičujú si učivo.
Riešenie:
Zvýraznené slová v prvých vetách sú príslovky, v druhých vetách ide o spojenie predložky s podstatným menom.
b) Vymyslia a napíšu vety, v ktorých použijú dvojice slov podľa pokynov. Vety prečítajú. Žiaci so ŠVVP vymyslia a napíšu len jednu dvojicu viet, prípadne vety odprezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

POUČKA

Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 56
Pravopis predložiek a ich správna výslovnosť

Naša poznámka: Odporúčame v úvodnej časti hodiny zopakovať so žiakmi učivo o spodobovaní spoluhlások. Učiteľ/-ka môže využiť hry a úlohy v interaktívnom prostredí offline pre PU SJ4 alebo jazykové hry pre dané učivo.

1
a) Žiaci prečítajú otázky a odpovedia na ne. Aplikujú vedomosti.
Riešenie:
Pred písmenom ž stojí písmeno z. Slovo chata sa skladá zo štyroch písmen. Samohlásky s dĺžňom (dlhé samohlásky)sú á, é, í, ý, ó, ú; samohlásky bez dĺžňa (krátke samohlásky) sú a, ä, e, i, y, o, u.
K spodobovaniu spoluhlásky vnútri slova dochádza vtedy, keď sa stretnú vedľa seba dve odlišné spoluhlásky podľa znelosti. V slovenskom jazyku máme desať slovných druhov. Názvy štátov sa píšu s veľkým začiatočným písmenom.
b) Žiaci vypíšu z každej otázky predložku spolu so slovom, pred ktorým stojí.
c) Zakrúžkujú predložky, ktoré sa spodobujú na hranici slov. Svoje rozhodnutie zdôvodnia. Vyriešenú úlohu prečítajú.
Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
Riešenie:
v abecede, <u>pred</u> písmenom, <u>z</u> koľkých, <u>s</u> dĺžňom, bez dĺžňa, k spodobovanie, <u>v</u> slovenskom, <u>s</u> akým – stretávajú sa dve odlišné hlásky podľa znelosti.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

2
a) Žiaci prečítajú spojenia predložky so slovom. Zakrúžkujú predložky, ktoré sa spodobujú na hranici slov. Svoje rozhodnutie zdôvodnia. Precvičujú si učivo.
b) Napíšu, s ktorými pádmi sa viažu predložky s, z, k.
Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
inštrumentál, genitív, datív.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, o čom ich informuje Výkričník. Osvoja si a zapamätajú túto jazykovú vedomosť.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu použiť uvedené spojenia predložiek so zámenami vo vetách (Napr.: Pôjdeš so mnou do knižnice? S vami sa mi dobre spolupracuje. Pôjdem k nim na oslavu. Príď dnes ku mne.).

3
Žiaci prečítajú dvojice spojení predložky so slovom. V každej dvojici podčiarknu spojenie, ktoré sa im ľahšie vyslovuje. Zdôvodnia prečo. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
Je to z dôvodu lepšej – ľahšej výslovnosti.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Na úlohu 3 nadväzuje informácia Bodky o vokalizácii niektorých predložiek pre ľahšiu výslovnosť.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

4
Žiaci použijú spojenia predložiek so slovom z úloh 2 a 3 vo vetách. Tri vety napíšu. Precvičujú si učivo.
Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo im dá napísať len dve vety.
KZ – čítanie, písanie.

Bodka vysvetlí žiakom, ako správne vyslovovať predložky so, ku (okrem spojení so zámenami, o ktorých ich informoval Výkričník). Získanú vedomosť si osvoja a zapamätajú.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

5
a) Žiaci vymyslia a doplnia k predložkám vhodné slovné druhy podľa pokynov. Spojenia napíšu. Aplikujú vedomosti.
b) Prečítajú vyriešenú úlohu a zakrúžkujú v spojeniach predložky, ktoré sa spodobujú na hranici slov.
Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy a overí pochopenie zadania u žiakov.
Žiaci môžu používať Jazykové okienko na 3. strane obálky alebo iné pomôcky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 57

Naša poznámka: Prax ukazuje, že žiaci majú problém použiť a napísať správnu predložku s/so alebo z/zo v spojení so slovom. Preto je potrebné neustále im pripomínať, s ktorými pádmi sa uvedené predložky viažu – s/so s inštrumentálom (S kým? S čím?); z/zo s genitívom (Z koho? Z čoho). Odporúčame využiť rôzne jazykové hry a aktivity, prostredníctvom ktorých si žiaci precvičia a získajú zručnosť správne používať tieto predložky.

6
Žiaci dopíšu do viet správne predložky s, so, z, zo, k alebo ku. Vety prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy a overí pochopenie zadania u žiakov. Úlohu môže skrátiť napríklad posledné dve/tri vety. Žiaci môžu používať Jazykové okienko na 3. strane obálky alebo iné pomôcky.
KZ – čítanie, písanie.

7
Žiaci rozhodnú, ktorá predložka z dvojice farebne vyznačených predložiek sa viaže s nasledujúcim slovom. Nesprávnu predložku prečiarknu, vety prečítajú a svoje rozhodnutie zdôvodnia. Fixujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.
Riešenie:
Správna je tá predložka, ktorá umožňuje ľahšiu výslovnosť.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

8
a) Žiaci doplnia do slovných spojení chýbajúce i, í alebo y, ý.
b) Prečítajú slovné spojenia a zakrúžkujú predložky, ktoré sa spodobujú na hranici slov. Svoje rozhodnutie zdôvodnia. Utvrdzujú si učivo.
c) Žiaci podčiarknu v prvom stĺpci podstatné mená, v druhom stĺpci prídavné mená. Určia a napíšu ich gramatické kategórie.
Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy a overí pochopenie zadania u žiakov. Úlohu môže skrátiť napríklad o tri-štyri riadky. Žiaci so ŠVVP môžu používať Jazykové okienko na 3. strane obálky alebo iné pomôcky.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

9
Žiaci vyhľadajú v ľubovoľnej učebnici štyri nadpisy, v ktorých je predložka. Nadpisy napíšu a zakrúžkujú v nich predložky. Vyriešenú úlohu prečítajú. Fixujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 58 – 59
Opakovanie: OTESTUJ SA!

Strany s týmto označením sú určené na opakovanie a zhrnutie prebratého učiva. Slúžia na diagnostikovanie stupňa zvládnutia osvojených vedomostí z daného učiva. Žiaci pracujú samostatne, je im poskytnutý dostatočný čas na vypracovanie úloh. Úlohy sú zostavené tak, aby prehlbovali čítanie s porozumením a priblížili im formu úloh, ktoré sa používajú pri celonárodných testovaniach T5 a T9. Zároveň ich na prácu s takýmto typom úloh pripravujú. Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Úlohy, ktoré žiaci nestihnú urobiť, nehodnotí. Žiaci používajú záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky, prípadne iné pomôcky.

Žiaci pracujú podľa pokynov. Po dokončení im správnosť riešenia jednotlivých úloh môže skontrolovať učiteľ/--ka alebo si test žiaci skontrolujú spoločne. Podľa pokynov uvedených pod testovými úlohami si ohodnotia jednotlivé odpovede, za každú správnu odpoveď si napíšu 1 bod. Body spočítajú a zapíšu výsledný počet získaných bodov.

Na konci testu je uvedená forma kontroly a sebahodnotenia vypracovania jednotlivých úloh. Bodka, Otáznik a Výkričník oboznámia žiakov, ako je potrebné postupovať pri sebahodnotení. Podľa počtu získaných bodov vyfarbia vrece (symbol vedomostí), ktoré drží Výkričník. Do závažia a do lístka, ktoré má v rukách Otáznik, napíšu číslo úlohy, ktorá je podľa nich najťažšia a najľahšia.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zvoliť rôzne formy vyhodnotenia testu. Môže poskytnúť žiakom kľúč správneho riešenia (vzorovo vyriešený test), výmena testu so spolužiakom a následná žiacka kontrola správnosti vypracovania testu alebo im test skontroluje individuálne.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 60
Spojky (pozri Teoretickú časť MK s. 13)

Z výkonového štandardu: Žiak vie/dokáže identifikovať spojky v texte, vymenovať spojky, ktoré sa v reči najčastejšie vyskytujú.

Priatelia navždy – motivačný príbeh v úvode tematického celku **Spojky**. Žiaci pri čítaní textu vnímajú farebne zvýraznené spojky, ľahšie ich v texte nájdu a lepšie sa im s nimi pracuje. Zároveň sa oboznamujú s učivom. Text slúži na vzájomnú diskusiu o nerozlučných priateľstvách. Žiaci sa môžu porozprávať o kamarátstvach známych filmových alebo knižných priateľov, o svojich najlepších priateľstvách. Text má literárny charakter s emočnou výpoveďou. Rozvíja čítanie s porozumením a vyjadrovacie schopnosti. Čítajú ho žiaci.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

1
Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.
Možné odpovede:
- ***V texte sa spomínajú slávne priateľstvá Herryho Pottera, Hermiony a Rona, Anny zo Zeleného domu a jej kamarátky Diany, kamarátstvo hobitov Froda a Sama, postavičiek Pata a Mata.***
- ***Ďalšie známe priateľstvá sú napríklad Dlhý, Široký a Bystrozraký, priatelia z rozprávky Leví kráľ, Bob a Bobek, Kubko a Maťko, slimák Maťo škriatok Klinček a iné.***
- ***Žiaci rozprávajú a zdôvodňujú, kto a prečo je ich najlepším kamarátom/najlepšou kamarátkou. Do prázdnych puzzle pod motivačným obrázkom nakreslia/nalepia obrázky seba a svojho kamaráta/kamarátky a dopíšu mená.***
- ***Žiaci diskutujú o tom, aký by mal byť dobrý priateľ.***

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

2
Žiaci vypíšu z úvodného textu zvýraznené spojky. Spojky, ktoré sa opakujú, napíšu len raz. Spoznávajú neohybný slovný druh – spojky a oboznamujú sa s učivom. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie.

Žiaci prečítajú informáciu, ktorú im hovorí Bodka. Informáciu si spoločne vysvetlia. V motivačnom texte môžu vyhľadať a prečítať vety so spojkami, ktorými potvrdia uvedenú informáciu.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

3
a) Žiaci prečítajú v úvodnom texte podčiarknuté časti. Prepíšu ich a zakrúžkujú spojky. Osvojujú si učivo.
b) Porozmýšľajú, akú funkciu majú spojky. Povedia, ktorá spojka spája slová a ktorá vety.
Riešenie:
Spojky spájajú slová a vety. Pat a Mat – spojka a spája dve slová; S kamarátkou sa cítim dobre a vždy sa na ňu teším. – spojka a spája dve vety (S kamarátkou sa cítim dobre. Vždy sa na ňu teším.).
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

4
Žiaci pracujú s doplnkovým informačným zdrojom (kniha alebo internet). Spoja dvojice mien, ktoré patria k sebe a prečítajú ich so spojkou a. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu úlohu 4 vypracovať formou domácej úlohy.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 61

5
a) Žiaci vylúštia krížovku a prečítajú vzniknuté slovo v tajničke. Precvičujú si učivo.
b) Napíšu, ku ktorým slovným druhom patria doplnené slová v krížovke. Vyriešenú úlohu prečítajú.
Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
Riešenie:
SPOJKY; nos – podstatné meno; lepí – sloveso; sto – číslovka; moje – zámeno; vysoká – prídavné meno; pomaly – príslovka.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

6
a) Žiaci dopíšu medzi každú dvojicu slov vždy inú spojku. Pomôžu si spojkami v bubline, ktoré im predstavila Bodka. Precvičujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
b) Vymyslia a povedia krátky príbeh, v ktorom použijú slovné spojenia z úlohy a).
Možné riešenie:
Neviem, či to bol výmysel alebo skutočnosť. Prišiel k nám – veľký telom a malý odvahou – Dunčo. Neviem, či je náš, či váš, lebo Dunča máte vy aj my. Sadol si na prah nášho domu a vyčkával. Nedalo sa ho ľahko ani ťažko odohnať. Asi hľadal kamaráta – druhého Dunča. Ten sa zrazu objavil. Obaja sa zvítali. Jeden vyskočil na lavičku, druhý sa učupil pod ňu. Dunčo bol zrazu dvakrát. Nad i pod lavičkou.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

7
Žiaci prečítajú vety. Rozhodnú, ktoré spojky patria podľa významu do viet. Nesprávne spojky prečiarknu. Vyriešenú úlohu prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

8
a) Žiaci prečítajú a uhádnu ľudové hádanky. Odpovede napíšu. Fixujú si učivo. Ako pomôcky na vyriešenie hádaniek slúžia obrázky.
b) V textoch hádaniek zakrúžkujú spojky. Povedia, či spájajú slová alebo vety.
Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie.

9
Žiaci prečítajú text. Zakrúžkujú v ňom spojky. Zakrúžkované spojky prečítajú. Povedia, či spojky spájajú slová alebo vety. Upevňujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 62
Častice (pozri Teoretickú časť MK s. 13)

Z výkonového štandardu: Žiak vie/dokáže rozoznať v texte častice, určiť funkciu častíc, vymenovať najfrekventovanejšie výrazy súhlasu, nesúhlasu, istoty, pochybnosti, používať častice v ústnej a písomnej komunikácii.

Piknik v parku – motivačný príbeh v úvode tematického celku **Častice**. Žiaci pri čítaní textu vnímajú farebne zvýraznené častice, ľahšie ich v texte nájdu a lepšie sa im s nimi pracuje. Zároveň sa oboznamujú s učivom. Príbeh slúži na vzájomnú diskusiu o trávení voľného času, o vzájomných priateľstvách. Motivačný text rozvíja čítanie s porozumením, slovnú zásobu, vyjadrovacie schopnosti a detskú predstavivosť. Napomáha k ľahšiemu porozumeniu učiva. Má literárny charakter s emočnou výpoveďou. Text čítajú žiaci.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

1
Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.
Možné odpovede:
- ***Piknik je občerstvenie v prírode z prinesených jedál na spoločnom výlete, posedenie v prírode s kamarátmi. (Žiaci porozprávajú o svojich zážitkoch z piknikov.)***
- ***Kamarátky sa volajú Simonka a Lívia. (Žiaci si rozdelia text podľa postáv a prečítajú ho. Trojice žiakov sa môžu pri čítaní vystriedať.)***
- ***„Čítala som, že možno bude pršať. Zrejme však pôjde len o slabé mrholenie.“ – vety vyjadrujú len možnosť, že bude pršať.***

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2
Žiaci prečítajú v úvodnom texte vety so zvýraznenými slovami (časticami), potom prečítajú vety bez častíc. Porozmýšľajú a povedia, či vety majú význam aj bez zvýraznených slov (častíc).
Riešenie:
Vety majú význam aj bez častíc.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo im hovorí Bodka. Osvoja si pojem častice. Pripravujú na aktívne osvojovanie si učiva.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

3
a) Žiaci vypíšu z úvodného textu zvýraznené slová (častice). Oboznamujú sa s učivom. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
b) Vyberú si jedno z napísaných slov (častíc) a použijú ho ústne v dvoch rôznych vetách. Povedia, či zmenilo svoj tvar.
Riešenie:
Častice nezmenili svoj tvar, sú to neohybné slovné druhy.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

4
a) Žiaci prečítajú vety v oboch stĺpcoch. Podčiarknu v nich častice. Osvojujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie, prípadne úlohu primerane skráti.
b) Porozmýšľajú a povedia, ako častice ovplyvnili význam viet.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Možné riešenie:
Častice ovplyvnili význam viet tým, že im dodali osobitný charakter, významový odtienok.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú Bodkinu informáciu. Spoločne sa o nej porozprávajú. Bližšie sa ňou budú zaoberať vo vyšších ročníkoch.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 63

5

a) Žiaci vyfarbia rovnakou farbou častice s podobným významom. Povedia, čo vyjadrujú. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy. Správnosť riešenia je potrebné skontrolovať.

Riešenie:

častice v zelených plôškach – nie, čoby, kdeby, kdežeby, kdeže – vyjadrujú zápor, nesúhlas; častice v modrých plôškach – hádam, asi, azda, možno, vari – vyjadrujú možnosť, pravdepodobnosť; častice v červených plôškach – isto, istotne, bezpochyby, dozaista, určite – vyjadrujú istotu.

b) Žiaci použijú častice vo vetách. Šesť viet napíšu do zošita. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo im dá napísať napr. len tri vety.

Možné riešenie:

Nie, zajtra neprídem. Kdeže, zajtra neprídem. Istotne som vám to dala. Určite som vám to dala. Možno dnes pôjdem na plaváreň. Asi dnes pôjdem na plaváreň.

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

6

a) Žiaci odpovedia na otázky vedomostného kvízu. Pri každej otázke vyberú jednu odpoveď (použijú častice áno, možno, nie) a označia ju. Aplikujú vedomosti a precvičujú si učivo.

b) Žiaci pracujú s doplnkovým informačným zdrojom (kniha alebo internet), v ktorom si overia svoje odpovede na kvízové otázky. Kvíz vyhodnotia podľa návodu uvedeného pod otázkami.

Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.

KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu túto úlohu vypracovať formou domácej úlohy.

Žiaci prečítajú otázku, ktorú im dáva Otáznik. Spoločne diskutujú o kvízových otázkach, hodnotia náročnosť jednotlivých otázok i celého kvízu.

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

7

a) Žiaci spoja časti slov tak, aby vznikli častice. Častice napíšu a vyriešenú úlohu prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.

b) Použijú častice vo vetách. Vety povedia.

Možné riešenie:

Miško, pravdaže si skvelý chlapec. Predovšetkým sa musíme dohodnúť, kam pôjdeme. Nákup stál bezmála 100 eur. Mami, naozaj k nám príde babička? Akiste si radi pozriete aj náš zábavný park.

KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci môžu vytvorené vety napísať do zošita.

8

Žiaci prečítajú text. Zakrúžkujú vo vetách častice. Vyriešenú úlohu prečítajú. Fixujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie, prípadne úlohu primerane skráti. Žiaci so ŠVVP môžu používať záložku na obálke PU alebo iné pomôcky.

KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

POUČKA

Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 64
Citoslovcia (pozri Teoretickú časť MK s. 13)

Z výkonového štandardu: Žiak vie/dokáže rozoznať v texte citoslovcia, určiť funkciu citosloviec, používať citoslovcia v ústnej a písomnej komunikácii.

Môj malý braček – motivačný príbeh v úvode tematického celku **Citoslovcia**. Žiaci pri čítaní textu vnímajú farebne zvýraznené citoslovcia, ľahšie ich v texte nájdu a lepšie sa im s nimi pracuje. Zároveň sa oboznamujú s učivom. Príbeh slúži na rozhovor o rodinných oslavách, vzťahoch medzi členmi blízkych alebo vzdialených rodín. Motivačný text rozvíja čítanie s porozumením, slovnú zásobu, vyjadrovacie schopnosti a detskú predstavivosť. Napomáha k ľahšiemu porozumeniu učiva. Má literárny charakter s emočnou výpoveďou. Text čítajú žiaci.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

1
Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.
Možné odpovede:
- ***Ivanko má jeden rok.***
- ***Slovným spojením živé striebro označujeme napríklad malé deti, ktoré sú neposedné, stále niečo vymýšľajú, neustále ich treba sledovať, dávať na ne pozor, aby niečo nevyviedli alebo si neublížili.***
- ***Ivanko povedal slová: mňam, mňam (je to chutné), e-é (nechutné, kyslé), bim-bam (zvuk hodín, kyvadla na stene), ááu (Ivankov plač, bolesť), mňau, mňau (napodobenie hlasu mačky).***
- ***Smajlíky v esemeske vyjadrujú úsmev a žmurknutie. Používajú sa v osobnej (súkromnej) komunikácii. Dodávajú textu citový charakter.***

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú a odpovedajú na otázku, ktorú im dáva Otáznik. Odpoveď: Zvýraznené slová nemenia svoj tvar. Žiaci sa pripravujú sa na aktívne osvojovanie si učiva.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2
a) Žiaci vypíšu z úvodného textu farebne zvýraznené slová. Oboznamujú sa s učivom.
b) Podčiarknu citoslovcia, ktoré napodobňujú zvuky a zakrúžkujú citoslovcia, ktoré vyjadrujú city. Vyriešenú úlohu prečítajú.
Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo im hovorí Bodka. Osvoja si pojem citoslovcia. Pripravujú na aktívne osvojovanie si učiva.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka diskutuje so žiakmi o neohybnom slovnom druhu – citoslovciach. Žiaci môžu uviesť príklady zvukov (napodobňovanie zvukov zvierat a vecí) a pocitov (vnútorné prežívanie – bolesť, radosť, únavu, túžbu a pod.), ktoré sú citoslovcami.

3
Žiaci napíšu štyri citoslovcia, ktoré vyjadrujú smiech. Vyriešenú úlohu prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo im dá napísať len dve citoslovcia.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Možné riešenie:
Smiech – chacha/cha-cha, chichi/chi-chi, haha/ha-ha, hihi/hi-hi, hehe/he-he.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

4
Žiaci použijú citoslovce ach v štyroch vetách podľa pokynov uvedených v úlohe. Vety musia vyjadrovať vždy iný pocit. Napísané vety prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo úlohu primerane skráti. Žiaci môžu úlohu prezentovať aj ústne.
Možné riešenie:
smútok – Ach, škoda, že je už koniec víkendu.
prekvapenie – Ach, vy ste predsa prišli!
túžba – Ach, keby už boli prázdniny.
bolesť – Ach, to ma veľmi zabolelo!
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 65

5
Žiaci vyjadria napísané vety vhodnými citoslovcami z ponuky. Citoslovcia napíšu. Precvičujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie.

Bodka oboznámi žiakov, že aj niektoré jednoslovné pozdravy patria k citoslovciam, pretože vyjadrujú osobný pocit, postoj v komunikácii s inými ľuďmi (nepatria tu dvojslovné, tzv. rozložiteľné pozdravy – dobrý deň, dobré ráno, dobrý večer).
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

6
a) Žiaci dopíšu k obrázkom vhodné citoslovcia z ponuky. Precvičujú si učivo. Pri žiakoch so ŠVVP učiteľ/-ka overí pochopenie úlohy a poskytne viac času na vypracovanie, prípadne úlohu primerane skráti.
b) Použijú citoslovcia vo vetách a vety povedia.
Možné riešenie:
Keď ráno zaznie <u>crn</u>, nepoteším sa. Z kostolnej veže sa ozývalo hlasné <u>bim-bam</u>. Z garáže bolo počuť tlmené <u>buch-buch</u>. Hlasné <u>krá</u> sa ozývalo tichým námestím. Spoza plota sa neustále ozýva <u>mé</u> našej kozy Rózy. Z chlieva bolo počuť <u>kvik-kvik</u> malého ružového prasiatka.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

7
a) Žiaci prečítajú vety. Zakrúžkujú v nich citoslovcia. Precvičujú si učivo.
b) Zmenia zakrúžkované citoslovcia na podstatné mená alebo slovesá podľa uvedeného vzoru. Vety napíšu. Vyriešenú úlohu prečítajú.
Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy a overí pochopenie zadania u žiakov. Úlohu im môže skrátiť napríklad o posledné dve vety.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka vedie so žiakmi rozhovor a upriami ich pozornosť na to, že citoslovcia môžu nahrádzať/zamieňať podstatné mená alebo slovesá. Uvedené informácie uplatnia a bližšie sa s nimi zoznámia vo vyšších ročníkoch (pri určovaní vetných členov).

8
Žiaci vyriešia krížovku. Použijú v nej citoslovcia. Fixujú si učivo. Vzniknuté slovo z tajničky doplnia do vety. Doplnená veta je tzv. jazykolam – slovný tréning. Žiaci sa pokúsia povedať vetu bezchybne viackrát za sebou. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 66
Opakovanie: NEOHYBNÉ SLOVNÉ DRUHY

Úlohy na s. 66 – 67 sú určené na opakovanie a systematizáciu osvojených vedomostí z učiva o neohybných slovných druhoch. Zároveň môžu slúžiť aj na diagnostikovanie stupňa osvojených vedomostí žiakmi. Dôležitú úlohu zohráva aj samotná spätná väzba, ktorou žiak dostáva informáciu o osvojených vedomostiach daného jazykového učiva. Pri opakovaní učiva odporúčame pracovať aj s Bodkiným doplnkovým zošitom a s interaktívnymi úlohami a hrami v offline prostredí CD PU SJ4. Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Úlohy, ktoré žiaci nestihnú urobiť, nehodnotí. Žiaci používajú záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky, prípadne iné pomôcky.

1
Žiaci dopíšu do tabuľky ku každému slovnému druhu po tri príklady.
KZ – čítanie, písanie.

2
a) Žiaci utvoria z prídavných mien príslovky.
b) Napíšu ku každej príslovke slovo s podobným významom. Opakujú si učivo a aplikujú učivo o slovách s podobným významom.
KZ – čítanie, písanie.

3
a) Žiaci nahradia v každom slove jedno písmeno tak, aby vznikli príslovky. Vzniknuté príslovky napíšu a prečítajú.
Riešenie:
včela – včera, pole – dole, doba – doma, more – hore, voz – von, dres – dnes, vlas – včas, potok – potom, hnev – hneď.
b) Použijú príslovky vo vetách. Päť viet napíšu do zošita.
Možné riešenie:
<u>Včera</u> sme mali v školskom klube vianočnú besiedku. <u>Dnes</u> budeme mať v škole koncert vážnej hudby. Po obede pôjdem <u>von</u>, aby som bola na čerstvom vzduchu. <u>Potom</u> pôjdem s rodičmi na nákupy. <u>Doma</u> si urobím úlohy.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

4
a) Žiaci prečítajú príslovia. Vysvetlia ich význam.
Možné riešenie:
Kto vysoko lieta, nízko padá. – prehnaná namyslenosť môže skončiť veľkým sklamaním;
Ak chceš spať sladko, večeraj ľahko. – ak sa chceme dobre vyspať, mali by sme si dať na večeru len niečo ľahké, čo nám nezaťaží žalúdok;
Dnes ty mne, zajtra ja tebe. – každá pomoc, ktorú poskytneme, sa nám raz vráti.
b) Žiaci vyhľadajú v prísloviach príslovky. Podčiarknu ich.
c) Podčiarknuté príslovky napíšu k otázkam, ktorými sa na ne pýtame.
Riešenie:
Kde?/Kam? – vysoko, nízko; Kedy? – dnes, zajtra, Ako? – sladko, ľahko.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

5
a) Žiaci doplnia do viet predložky s, so, z, zo, k, ku. Vety prečítajú a vysvetlia ich význam.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Možné riešenie:
Je(v)tom háčik. – nie je to také jednoduché, ako sa na prvý pohľad zdá;
Spadol mu kameň zo srdca. – vyriešil problém, zbavil sa starostí, uľavilo sa mu;
Obrátili sa k nám chrbtom. – nepomohli nám, keď sme potrebovali;
Ťahá to z neho ako(z)chlpatej deky. – nechce sa mu o tom hovoriť, s námahou z neho dostáva slová;
Mám to s tebou ťažké. – nie je jednoduché s tebou žiť;
Kúpil mačku vo vreci. – dostal to, o čom nič nevedel, oklamali ho;
So mnou to zvládneš. –môžeš sa na mňa spoľahnúť, vždy rád ti pomôžem;
Nerob si(z)toho ťažkú hlavu. – zbytočne sa netráp.
b) Žiaci zakrúžkujú vo vetách predložky, ktoré sa spodobujú na hranici slov.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 67

6
Žiaci doplnia do každej vety vhodnú spojku z ponuky. Vety prečítajú.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

7
Žiaci vyfarbia obrázok podľa návodu v zadaní úlohy.
KZ – čítanie, písanie.

8
Žiaci prečítajú text. Vypíšu z viet slová podľa uvedených slovných druhov.
KZ – čítanie, písanie.

9 PRAVOPISNÉ CVIČENIE
Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zadať žiakom, aby pomenovali slová v posledných dvoch vetách slovnými druhmi (z – predložka, lesa – podstatné meno, bežali sme – sloveso, rovno – príslovka, k – predložka, nášmu – zámeno, domu – podstatné meno; dnes – príslovka, záhadu – podstatné meno, isto – častica, odhalíme – sloveso). Žiaci môžu vypracovať úlohu do zošita.

10
Žiaci vymyslia a napíšu do zošita pokračovanie príbehu z úlohy 9. Vety prečítajú. Aplikujú slohové učivo Tvorivé písanie.
Možné riešenie:
A naozaj, záhadu sme napokon odhalili. Stalo sa to takto: Pri dome nás čakal pán horár Vetvička. Opýtal sa, či by sme mu pomohli vystopovať zlodeja sena. Každý deň nosí do kŕmidla seno, ale kŕmidlo vždy niekto vyprázdni skôr, ako k nemu prídu srnky. Pomoc sme prisľúbili a o týždeň sme mali záhadu vyriešenú. Ukázalo sa, že zlodejom sena bol somárik nášho pána suseda. Somárik sa každé popoludnie prešmykol cez dieru v plote a hybaj do lesa ku kŕmidlu. Kopu voňavého sena stihol schrúmať skôr, ako prišli srnky. Robil pri tom buchot a vydával zvuky, ktorými vyľakal mnohé zvieratá v lese a dokonca aj nás.
Zašli sme za pánom susedom a povedali mu o záhadnom zlodejovi sena. Sused sa zasmial a sľúbil, že plot opraví. Na druhý deň bol plot opravený a seno v kŕmidle zachránené. Tak sme sa na chvíľu stali slávnymi detektívmi. No ale ani náš zlodej nezostal bez svojej obľúbenej popoludňajšej maškrty. Pán horár mu po ceste ku kŕmidlu vždy trošku sena priniesol.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

11 HRA Pantomíma
Hra aktivizuje a podporuje spoluprácu medzi žiakmi. Žiaci pracujú podľa zadania v úlohe. Hrovým spôsobom aplikujú získané vedomosti o neohybných slovných druhoch – citoslovciach.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 68

OPAKOVANIE UČIVA 2. POLROKA (jazyková časť)

Žiaci si úlohami na stranách 68 a 69 zopakujú učivo o ohybných slovných druhoch – prídavných menách, zámenách, číslovkách, slovesách a učivo o neohybných slovných druhoch – príslovkách, predložkách, spojkách, časticiach a citoslovciach. Aplikujú získané a osvojené jazykové vedomosti. Pri opakovaní učiva odporúčame pracovať aj s Bodkiným doplnkovým zošitom a s interaktívnymi úlohami a hrami v offline prostredí CD PU SJ4. Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Žiaci používajú záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky, prípadne iné pomôcky.

V úlohách sa uplatňujú všetky komunikačné zručnosti – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

1

a) Žiaci prečítajú úvodný text. Povedia, o aký druh textu ide. Vysvetlia význam oboch farebne zvýraznených viet.

Riešenie:

Je to umelecký text, opis osoby.

Ešte nikdy sa ku mne neotočila chrbtom. – môžem sa na ňu spoľahnúť, pomôže mi vždy, keď to potrebujem;

Je mojou bútľavou vŕbou. – môžem sa jej so všetkým zdôveriť, vie zachovať tajomstvo, vie byť diskrétna.

b) Žiaci v texte vyhľadajú a podčiarknu prídavné mená, zámená a číslovky. Po dve slová doplnia do tabuľky.

Naša poznámka: Žiaci si môžu jednotlivé slovné druhy farebne odlíšiť, napr. podčiarknuť tromi rôznymi pastelkami (prídavné mená červenou pastelkou, zámená modrou pastelkou, číslovky zelenou pastelkou).

2

a) Žiaci pracujú s úvodným textom. Vypíšu z podčiarknutej vety jedno sloveso a jedno prídavné meno spolu s podstatným menom, pred ktorým stojí.

b) Určia a napíšu gramatické kategórie slovesa a prídavného mena.

3

Žiaci vyskloňujú prídavné meno s podstatným menom z úlohy 2 b) (farebné tričká alebo s krátkymi rukávmi) v jednotnom čísle. Úlohu napíšu do zošita.

4

a) Žiaci doplnia do názvov ľudových piesní zámená z ponuky.

b) Podčiarknu v názvoch piesní osobné privlastňovacie zámená.

Riešenie:

moje, moja, naším.

5

a) Žiaci nájdu a označia v slovných spojeniach zašifrované číslovky. Napíšu ich do farebných rámčekov.

Riešenie:

nula, šesť, dva, tri, osem.

b) Utvoria z napísaných číslic tri rôzne dvojciferné čísla. Zapíšu ich číslom aj slovom na horné linajky.

c) Zmenia základné číslovky z úlohy b) na radové číslovky. Napíšu ich na spodné linajky číslom aj slovom.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

6
Žiaci napíšu slovesá podľa pokynov uvedených v úlohe.

7
a) Žiaci nájdu a označia v rade písmen osem prísloviek. Napíšu ich. Neoznačené písmená zakrúžkujú a zložia z nich slovo (príslovku). Dopíšu ho k ostatným číslovkám.
Riešenie:
veselo, hore, dnes, poctivo, výborne, vzadu, vľavo, minule, čoskoro.
b) Jednotlivé príslovky farebne podčiarknu podľa návodu v zadaní úlohy.
c) Použijú príslovky vo vetách a päť viet napíšu do zošita.
Možné riešenie:
<u>Čoskoro</u> budú mať deti svoj sviatok. <u>Poctivo</u> sa na to pripravíme. <u>Výborne</u> sa zabavíme. <u>Vľavo</u> na školskom ihrisku postavia cirkusový stan. Bude nám <u>veselo</u>.

8
Žiaci vyfarbia obrázok podľa návodu v zadaní úlohy.

9
Žiaci si vyberú zo svojho okolia osobu, ktorá je pre ne niečím zaujímavá, a napíšu do zošita jej opis. Zamerajú sa na jej vonkajší vzhľad, vnútorné vlastnosti a záujmy.
Možné riešenie:
Moja babička má štíhlu postavu. Má krásne modré oči, ktoré jej svietia ako nezábudky. Ešte viac jej ich zvýrazňujú okuliare, ktoré nosí od detstva. Tmavé vlasy nosí zviazané do drdola. Keď sa usmeje, rozžiari sa jej celá tvár. Najradšej nosí blúzku s krátkymi rukávmi, pohodlné nohavice a plátenné topánky. Veľmi rada pečie a varí. V kuchyni sa zvŕta ako rybka vo vode. Je poriadkumilovná. Jej byt krásne vonia bylinkami. Babička je usilovná ako včielka a veľmi múdra. Mám ju rada nadovšetko na svete, lebo ma naučila veľa potrebných a užitočných vecí.

Naša poznámka: Žiaci môžu s textom opisu ďalej pracovať. Podľa pokynov učiteľa/učiteľky môžu vyhľadávať a podčiarknuť niektoré zo slovných druhov alebo môžu v konkrétne určených vetách pomenovať všetky slová slovnými druhmi.

10 PRAVOPISNÉ CVIČENIE
Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 70 – 71
Opakovanie: OTESTUJ SA!

Strany s týmto označením sú určené na opakovanie a zhrnutie prebratého učiva. Slúžia na diagnostikovanie stupňa zvládnutia osvojených vedomostí z daného učiva. Žiaci pracujú samostatne, je im poskytnutý dostatočný čas na vypracovanie úloh. Úlohy sú zostavené tak, aby prehlbovali čítanie s porozumením a priblížili im formu úloh, ktoré sa používajú pri celonárodných testovaniach T5 a T9. Zároveň ich na prácu s takýmto typom úloh pripravujú. Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Úlohy, ktoré žiaci nestihnú urobiť, nehodnotí. Žiaci používajú záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky, prípadne iné pomôcky.

Žiaci pracujú podľa pokynov. Po dokončení im správnosť riešenia jednotlivých úloh môže skontrolovať učiteľ/--ka alebo si test žiaci skontrolujú spoločne. Podľa pokynov uvedených pod testovými úlohami si ohodnotia jednotlivé odpovede, za každú správnu odpoveď si napíšu 1 bod. Body spočítajú a zapíšu výsledný počet získaných bodov.

Na konci testu je uvedená forma kontroly a sebahodnotenia vypracovania jednotlivých úloh. Bodka, Otáznik a Výkričník oboznámia žiakov, ako je potrebné postupovať pri sebahodnotení. Podľa počtu získaných bodov vyfarbia vrece (symbol vedomostí), ktoré drží Výkričník. Do závažia a do lístka, ktoré má v rukách Otáznik, napíšu číslo úlohy, ktorá je podľa nich najťažšia a najľahšia.
KZ – čítanie, písanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže zvoliť rôzne formy vyhodnotenia testu. Môže poskytnúť žiakom kľúč správneho riešenia (vzorovo vyriešený test), výmena testu so spolužiakom a následná žiacka kontrola správnosti vypracovania testu alebo im test skontroluje individuálne.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 72

SLOHOVÁ ČASŤ

Žiaci sa v slohovo-komunikačnej zložke zoznámia s ďalšími témami – opis osoby, diskusia (názor), interview (rozhovor), naučia sa vytvoriť jednoduchý plagát, prejavia svoju tvorivosť v písaní textov na vybrané témy.

OPIS OSOBY

Z výkonového štandardu: Žiak vie/dokáže opísať podľa predlohy osobu, vymenovať charakteristické črty opisovanej osoby – vonkajšie a vnútorné (charakterové) vlastnosti. Dokáže opísať osobu podľa živého modelu (učiteľa, spolužiaka), v opise použiť jednoduché vety, súvetia a prirovnania.

Môj superhrdina – motivačný príbeh v úvode tematického celku **Opis osoby**. Žiaci pri čítaní textu spoznajú štvrtáčku Amálku, ktorá na hodine slohu opisovala svoju staršiu sestru Dominiku – jej vonkajší vzhľad, vnútorné vlastnosti a charakter. Zároveň sa oboznamujú so slohovým postupom – opisom osoby. Príbeh môže učiteľ/-ka využiť na rozhovor o vzťahoch v rodinách, o priateľoch, o tom, čo si na druhých vážia a cenia. Motivačný text rozvíja čítanie s porozumením, slovnú zásobu a vyjadrovacie schopnosti. Napomáha k ľahšiemu porozumeniu učiva. Má literárny charakter s emočnou výpoveďou. Text čítajú žiaci.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Je vhodné pracovať aj s ilustráciou, ktorá dopĺňa a približuje obsah textu a tiež motivuje, vzbudzuje zvedavosť. Možno s ňou pracovať a porozprávať sa o nej aj pred čítaním príbehu.

1
Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.
Možné odpovede:

- ***Amálka sa rozhodla opisovať svoju sestru preto, lebo ju veľmi obdivuje.***
- ***Dominika je veľmi pekná, má sedemnásť rokov. Je vysoká asi 180 cm, má štíhlu postavu, hnedé vlasy a šibalské zelené oči. Keď sa jašíme alebo je vonku zima, líca jej sčervenejú.***
- ***Povaha je súhrn vlastností človeka; charakter je súhrn psychických vlastností a čŕt človeka; empatický znamená citlivý, je to schopnosť vcítiť sa do druhého, pochopiť jeho konanie a správanie.***
- ***Dominika má veľa dobrých vlastností – je to najbystrejší a najláskavejší človek, je zodpovedná, priateľská a spoľahlivá, v kritickej situácii dokáže byť odvážna a nápomocná, je trpezlivá, neponižuje iných, je empatická, vždy vypočuje druhých, je húževnatá a snaživá, láskavá a srdečná, vždy sestre verí.***
- ***Žiaci diskutujú a hovoria, kto a prečo je pre nich hrdinom.***
- ***Heimlichov manéver je špeciálny záchranný úkon, pri ktorom dochádza k vypudeniu cudzieho telesa z dýchacích ciest. Záchranca oboma rukami (dlane sú v pästiach) od chrbta stláča rýchlym prítlakom smerom hore vrchnú časť brucha dusiaceho sa človeka. Silný úder vypudí cudzie teleso z dýchacích ciest.***

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Na otázky a odpovede k motivačnému textu nadväzuje Bodkina informácia. Žiaci diskutujú o obsahu informácie. Osvoja si pojem opis osoby. Povedia, čo je potrebné si všímať a na čo sa zamerať pri opise osoby.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

2
Žiaci si prezrú slová a vety, ktoré podčiarkli v motivačnom texte. Vyfarbia plôšky s názvami slovných druhov, ktoré sú v podčiarknutých vetách najčastejšie zastúpené. Oboznamujú sa s učivom. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
Podstatné mená, prídavné mená.
KZ – čítanie, písanie.

3
a) Žiaci napíšu k prídavným menám slová s opačným významom. Osvojujú si učivo a opakujú jazykové učivo Slová s opačným významom. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
b) Porozmýšľajú a povedia, ktoré dvojice slov by použili na vonkajší opis osoby a ktoré slová slúži na opis vnútorných (charakterových) vlastností.
Riešenie:
vonkajší opis – malý/veľký, pekná/škaredá, starý/mladý, vysoká/nízka, chudý/tučný;
vnútorné vlastnosti – veselý/smutný, dobrá/zlá, pracovitá/lenivá, ochotná/neochotná.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 73

4
Žiaci doplnia do každého prirovnania vhodné slovo. Vyriešenú úlohu prečítajú. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

5
Žiaci pracujú vo dvojiciach. Spoločne si pomáhajú, navzájom sa radia, kooperujú. Ku každému podstatnému menu napíšu po tri prídavné mená, ktoré môžu využiť pri vonkajšom opise osoby. Pracujú podľa uvedeného vzoru. Osvojujú si učivo. Vyriešenú úlohu prezentujú pred spolužiakmi. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

6
a) Žiaci si prezrú obrázok muža. Do opisu osoby doplnia vhodné prídavné mená. Pomôžu si úlohou 5. Opis prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa. Úlohu prezentujú ústne.
b) Žiaci povedia, či ide o vonkajší alebo vnútorný opis osoby.
Riešenie:
Ide o vonkajší opis osoby.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

7
Žiaci si prezrú obrázky postáv. Vyberú si jednu z nich a opíšu jej vonkajší vzhľad. Pomôžu si úlohami 3, 5 a 6. Opis osoby prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy. Úlohu môžu prezentovať aj ústne.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

8
Žiaci si vyberú z čítanky alebo z obľúbenej knihy jednu kladnú a jednu zápornú postavu. Ku každej postave napíšu po päť jej vnútorných vlastností. Môžu si pomôcť úlohou 3. Vyriešenú úlohu prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

9
a) Žiaci napíšu opis svojho spolužiaka alebo svojej spolužiačky. Pri opise postupujú podľa uvedených bodov. Fixujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa. Úlohu môžu prezentovať aj ústne.
b) Napísaný opis prečítajú spolužiakom. Ak napísali viacerí spolužiaci opis toho istého spolužiaka alebo tej istej spolužiačky, opisy si navzájom porovnajú. Zistia, či ho/ju vnímajú a vidia rovnako.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

10 HRA Hľadá sa neznáma postava
Hra aktivizuje a podporuje spoluprácu medzi žiakmi. Žiaci pracujú podľa zadania v úlohe. Hrovým spôsobom aplikujú získané vedomosti o opise osoby.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci si môžu opis vybranej postavy pripraviť doma.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

INTERVIEW (Rozhovor)

Z výkonového štandardu: Žiak vie/dokáže vysvetliť pojem interview, písomne koncipovať jednoduché otázky a odpovede ako koncept k interview, zrealizovať so spolužiakmi interview o aktuálnej udalosti.

Motivačný text v úvode témy má formu rozhovoru s mladou talentovanou lyžiarkou Vanesou Gaškovou, ktorá sa napriek svojmu hendikepu stala úspešnou športovkyňou. Reprezentuje našu krajinu v paralyžovaní v medzinárodných lyžiarskych súťažiach. Žiaci sa v interview dozvedia okrem hodnotných a zaujímavých informácii zo života mladej športovkyne aj to, ako viesť **rozhovor – interview** s vybranou osobou, aké otázky si pre ňu pripraviť. Príbeh môže učiteľ/-ka využiť na rozhovor o živote ľudí so zdravotným hendikepom, o vzťahu a správaní sa ostatných k nim, o tom, ako sa dá týmto ľuďom pomáhať. Motivačný text rozvíja čítanie s porozumením, empatiu, slovnú zásobu a vyjadrovacie schopnosti. Napomáha k ľahšiemu porozumeniu učiva. Má literárny charakter s veľkou emočnou výpoveďou. Text čítajú žiaci.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 76

1

Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.

Možné odpovede:

- ***Vanesa lyžuje od ôsmich rokov. Lyžovanie sa stalo jej veľkou láskou pred štyrmi rokmi, keď ju vybrali do lyžiarskeho paralyžiarskeho tímu.***
- ***Žiaci hovoria o športoch, ktoré navštevujú alebo ktoré sa im páčia.***
- ***Vanesu podporuje mamina, rodina, kamaráti a spolužiaci.***
- ***Zo školy ide Vanesa rovno na tréning. Po tréningu si dá doma krátky oddych, potom sa učí na nasledujúci deň. Od konca leta má sústredenia – prvý tréning hneď ráno, ktorý trvá tri-štyri hodiny, v závislosti od počasia. Po ňom nasleduje krátka prestávka na obed, malý oddych a druhá časť tréningu – kondičný tréning. Potom už len príprava lyží na nasledujúci deň a učenie sa do školy.***
- ***Jej najväčšími športovými úspechmi sú 8. miesto na paralympijských hrách v superkombinácii a celkové 2. miesto v Európskom pohári.***
- ***Vanesa chce čo najlepšie skĺbiť školu s lyžovaním, chce sa dostať do súťaží svetového pohára a zúčastniť sa ešte niekoľkých paralympiád s čo najlepším výsledkom.***
- ***Žiaci diskutujú o interview, o tom, či a v čom je pre nich Vanesa inšpiráciou, čo na nej obdivujú.***

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú, čo im hovorí Bodka. Diskutujú o obsahu informácie. Osvoja si pojem interview, rozhovor. Povedia, čo je podstatou interview (rozhovoru). Pripravujú na aktívne osvojovanie si učiva.

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2

Žiaci porozmýšľajú a napíšu ďalších päť otázok, ktoré by sa spýtali Vanesy. Otázky prečítajú. Osvojujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti. Úlohu môžu prezentovať aj ústne.

KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

3

a) Žiaci prečítajú vety (odpovede) napísané v rámčekoch. Vymyslia a napíšu ku každej odpovedi vhodnú otázku. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti. Úlohu môžu prezentovať aj ústne.

b) Porozmýšľajú a povedia, komu by položili napísané otázky.

Riešenie:

Včelárovi a folklórnej tanečnici.

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 77

4
a) Žiaci si pripravia päť otázok pre spolužiaka alebo spolužiačku na tému záľuby. Napíšu ich. Precvičujú si učivo.
b) Otázky položia vybranému spolužiakovi alebo vybranej spolužiačke a získané odpovede zapíšu. Hotové interview prečítajú.
Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti alebo ju žiaci prezentujú ústne.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

5
Žiaci nájdu v časopise alebo v novinách interview. Vystrihnú ho, nalepia do zošita a prečítajú spolužiakom. Môžu zdôvodniť, prečo si vybrali práve tento rozhovor, čím ich zaujal. Fixujú si učivo.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 78

PLAGÁT

Z výkonového štandardu: Žiak vie/dokáže vlastnými slovami charakterizovať plagát, rozlíšiť, na aké účely sa plagát používa, vytvoriť jednoduchý plagát k aktuálnej udalosti.

Letné kurzy – motivačný príbeh v úvode tematického celku **Plagát**. V texte sa žiaci oboznamujú s plagátom umiestneným vo vestibule školy, ktorý upozorňuje žiakov na blížiace sa leto a možnosť stráviť čas zmysluplne, účasťou na rôznych kurzoch. Obrázok plagátu obsahuje dôležité informácie, ktoré sú potrebné pre záujemcov kurzov a zároveň oboznamuje žiakov s novým učivom. Učiteľ/-ka môže viesť so žiakmi diskusiu o plagátoch v ich škole, o čom informujú, kde bývajú najčastejšie umiestnené. Text rozvíja čítanie s porozumením, slovnú zásobu a vyjadrovacie schopnosti. Čítajú ho žiaci.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Žiaci pri čítaní textu vnímajú obrázok plagátu, pozorne si ho prezrú. Učiteľ/-ka vedie so žiakmi rozhovor, čo všetko si na plagáte všimli, ktoré informácie obsahuje, ako je prepojený s motivačným textom.

1
Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.
Možné odpovede:

- ***Plagát visel vo vestibule školy. Bol umiestnený vhodne, na dobre viditeľnom mieste.***
- ***Plagát obsahoval oslovenie záujemcov kurzov (Pre všetkých, ktorí sa nechcú počas letných prázdnin nudiť), názvy kurzov (kurz maľovania a kreslenia, moderného tanca, keramiky, jogy, angličtiny, práce s počítačom a šachu), informácie, kde a ako sa môžu záujemcovia na kurz prihlásiť (mobilné číslo, internetová stránka, mailová adresa alebo prihlásenie priamo v škole). Ponuky kurzov na plagáte sú podporené aj ilustráciami.***
- ***Žiaci diskutujú o tom, kde sa stretli s plagátmi a o čom informovali.***

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

2
Žiaci napíšu, o čom by mohol informovať plagát umiestnený na uvedených miestach. Vyriešenú úlohu prečítajú. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 79

3
Žiaci pracujú vo dvojiciach. Spoločne si pomáhajú, navzájom sa radia, kooperujú.
a) Inšpirujú sa plagátmi na internete, ktoré si prezrú.
b) Vyberú si z úlohy 2 na str. 78 námet, o čom bude ich plagát informovať a rozhodnú, kde bude umiestnený. Podľa návodu v úlohe vyrobia plagát. V pracovnej učebnici si najskôr vytvoria jeho náčrt. Finálny plagát vyrobia z uvedených pomôcok. Fixujú si učivo. Hotové plagáty prezentujú pred spolužiakmi. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Naša poznámka: Učiteľ/-ka môže sprostredkovať žiakom rôzne typy plagátov na internete prostredníctvom IT techniky. Žiaci nadobudnú potrebné vedomosti o vizuáloch plagátov. Plagáty môžu vyrobiť aj na hodine výtvarnej výchovy. Hotové plagáty si môžu vystaviť v triednej galérii.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 80

DISKUSIA

Z výkonového štandardu: Žiak vie/dokáže vysvetliť pojem diskusia, diskutovať na určitú tému vybratú učiteľom/žiakom, vysloviť a obhájiť si vlastný názor v diskusii, dodržiavať pravidlá spoločenského správania počas diskusie, primerane riešiť umelo vytvorenú konfliktnú situáciu, prejaviť vlastný názor primeraným spôsobom a primeranými jazykovými prostriedkami na konfliktnú situáciu, poznať niektoré stratégie riešenia konfliktu.

Bezpečnosť na internete – motivačný príbeh v úvode tematického celku **Diskusia**. Text hovorí o vážnej téme – nástrahách internetu. Žiaci sa v ňom oboznámia s diskusiou, ako diskusiu viesť, aby bola podnetná, zaujímavá a poučná. Zoznámia sa s pravidlami, ktoré umožnia diskutovať vecne, jasne a pomôžu vyhnúť sa v diskusii vzájomným konfliktom. Učiteľ/-ka môže diskutovať so žiakmi o témach a problémoch, ktoré žiaci poznajú, zažili alebo ich zaujímajú, o tom, ako ich riešili alebo ako by ich vyriešili. Tiež môže nadviazať na tému z príbehu o nástrahách na internete, ktorá je v súčasnosti veľmi aktuálna. Text rozvíja čítanie s porozumením, slovnú zásobu a vyjadrovacie schopnosti. Čítajú ho žiaci.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

1
Práca s textom. Žiaci prečítajú motivačný text. Pracujú s doplnkovým informačným zdrojom (kniha alebo internet). V Krátkom slovníku slovenského jazyka alebo na internete vyhľadajú a napíšu významy zvýraznených slov z úvodného textu, aby lepšie pochopili obsah témy. Oboznamujú sa s učivom. Vyriešenú úlohu prečítajú. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
KZ – čítanie, písanie, počúvanie.

2
Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.
Možné odpovede:

- ***Témou diskusie bola bezpečnosť na internete.***
- ***Do diskusie sa zapojili Marcel, Simona, Peter, Alica, Tomáš a Erika.***
- ***Dať niekomu slovo znamená umožniť mu rozprávať v skupine diskutujúcich, začať ho aktívne počúvať, nechať ho vysloviť svoj názor a argumentovať – obhájiť ho.***
- ***Napr. argumentom, že sociálne siete ponúkajú veľa rôznych klamlivých reklám, ktoré niektorých ľudí lákajú na nákup nekvalitných výrobkov. Ľudia tiež môžu uveriť rôznym falošným a nepravdivým informáciám, ktoré sa šíria internetom.***
- ***Konflikty vznikajú z nedodržiavania stanovených pravidiel.***
- ***Žiaci diskutujú o bezpečnosti na internete, hovoria návrhy, ako si na internete čo najlepšie chrániť svoje súkromie.***
- ***Bežný rozhovor je rozprávanie sa medzi spolužiakmi, v diskusii sa rieši istý navrhovaný problém, téma, na ktorý/ktorú môžu mať diskutujúci odlišný názor a pohľad. Diskusia by mala viesť k vyriešeniu problému.***
- ***Žiaci hovoria o tom, kedy a kde boli súčasťou diskusie a aký problém riešili.***
- ***Žiaci spoločne diskutujú a hovoria svoje názory na hejterov, na skúsenosti s nimi, či nejakých hejterov poznajú.***

KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

Žiaci prečítajú informácie od Bodky. Vedú diskusiu o slove hejter.
KZ – čítanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 81

3

a) Žiaci vyhľadajú v úvodnom texte pravidlá, ktoré treba dodržiavať pri diskusii, a napíšu ich. Osvojujú si učivo. Napísané pravidlá prečítajú. Snažia sa zapamätať si ich a uplatňovať v diskusiách. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne môžu niektoré pravidlá označiť priamo v motivačnom texte.

b) Žiaci porozmýšľajú a povedia, čo by sa mohlo stať, keby sa pri diskutovaní nedodržiavali dané pravidlá.

Riešenie:

Nedodržiavanie pravidiel vedie často ku konfliktom.

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

4

a) Žiaci prečítajú vety. Označia podľa pokynu v zadaní úlohy vety, ktoré vedú k správnemu riešeniu konfliktov. Precvičujú si učivo.

b) Vyfarbia krúžky pri vetách, ktoré by použili pri riešení konfliktu. Porozprávajú o tom.

Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

5

a) Žiaci vyfarbia plôšky so slovnými spojeniami, ktoré podľa nich označujú konflikt medzi spolužiakmi v triede. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.

b) Vyberú si jeden z označených konfliktov a povedia, ako by ho vyriešili.

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

6

Žiaci prečítajú vety a významy slov názor a argument. Ku každému slovu priradia jeho význam. Precvičujú si učivo. Vyriešenú úlohu prečítajú. Spoločne si uvedené pojmy vysvetlia.

KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 82

7
a) Žiaci prečítajú napísané názory.
b) Porozmýšľajú a doplnia každý názor vhodným argumentom. Precvičujú si učivo. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy, prípadne úlohu primerane skráti.
Možné riešenie:
Domnievam sa, že by sme mali chrániť naše životné prostredie, lebo prírodu budú potrebovať aj budúce generácie.
Myslím, že by sme mali viac jazdiť na bicykloch, pretože je to zdravšie a ekonomickejšie.
Podľa mňa by sme mali tráviť menej času pri počítačoch, lebo sa menej hýbeme, priberáme a strácame kontakt s realitou.
Moja mienka je taká, že by sme sa vždy mali zastať slabších, pretože si máme navzájom pomáhať, nebáť sa ich ochrániť a ak sme silnejší, máme premeniť túto výhodu na dobro.
Podľa môjho názoru by sme mali pomáhať starším ľuďom, lebo aj my raz budeme starí a budeme potrebovať niečiu pomoc. Pomáhať druhému by nám malo robiť radosť.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

8
a) Žiaci sa rozdelia do skupín. Prečítajú témy diskusií. Vyberú si jednu z tém a vedú o nej diskusiu. Aplikujú učivo.
b) Každý zo skupiny napíše k vybranej téme svoje názory a argumenty. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa. Žiaci môžu úlohu prezentovať aj ústne.
c) Žiaci v skupinách diskutujú na vybranú tému podľa pravidiel diskusie.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

9
Žiaci sa dohodnú na spoločných pravidlách diskusie a napíšu ich na výkres. Pravidlá umiestnia v triede na viditeľné miesto, napr. na nástenku.
KZ – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

POUČKA
Postava Výkričníka upozorňuje na poučku, ktorá je zhrnutím vyvodeného učiva. Učiteľ/-ka spolu so žiakmi prečíta poučku, vysvetlí dôležité pojmy, ktoré si majú žiaci zapamätať.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 83 a 84

OPAKOVANIE UČIVA 2. POLROKA (slohová časť)

Strany 83 – 84 sú venované opakovaniu slohového učiva 2. polroka. Žiaci si na strane 83 zopakujú osvojené učivo formou testu. Test vypracujú samostatne. Zakrúžkované písmená doplnia do vety a vetu prečítajú. Potvrdia si tak správnosť riešenia testu. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy.
Riešenie:
Dovidenia v piatej triede!

Na s. 84 napíšu umelecký text s názvom Hurá, prázdniny! Prejavia svoju tvorivosť. Pri písaní použijú jazykové umelecké prostriedky, vtip, napätie a fantáziu. Príbeh môžu dotvoriť ilustráciou alebo nalepeným obrázkom. Svoju tvorbu prezentujú pred spolužiakmi. Žiakom so ŠVVP poskytne učiteľ/-ka viac času na vypracovanie úlohy alebo ju upraví podľa ich pracovného tempa. Úlohu prezentujú ústne.

V úlohách sa uplatňujú komunikačné zručnosti písanie, čítanie, počúvanie.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 85

ZÁVEREČNÉ OPAKOVANIE

Žiaci si úlohami na stranách 85 – 88 zopakujú učivo štvrtého ročníka. Aplikujú získané a osvojené vedomosti z jazykovej aj slohovej časti. Učiteľ/-ka zvolí formu a metódu opakovania učiva podľa vlastného uváženia. Pri opakovaní učiva odporúčame pracovať aj s Bodkiným doplnkovým zošitom a s interaktívnymi úlohami a hrami v offline prostredí CD PU SJ4. Odporúčame, aby žiakom so ŠVVP učiteľ/-ka kontroloval/-a pochopenie zadaní jednotlivých úloh. Podľa potreby im úlohy skrátil/-a, upravil/-a alebo pridal/-a čas, aby stihli vypracovať každú úlohu. Žiaci používajú záložku na obálke PU, Jazykové okienko na 3. strane obálky, prípadne iné pomôcky.

V úlohách sa uplatňujú všetky komunikačné zručnosti – čítanie, písanie, rozprávanie, počúvanie.

Dovidenia, kamaráti! – motivačný príbeh v úvode kapitoly **Záverečné opakovanie**. Text hovorí o konci školského roka, ktorým sa končí aj dobrodružstvo postavičiek – Bodky, Otáznika a Výkričníka. Spoločne s kamarátmi štvrtákmi spomínajú na chvíle, ktoré spolu strávili počas troch rokov. Dobré kamarátstva však zostanú navždy. Žiaci diskutujú o prečítanom texte, hovoria o tom, ako budú tráviť letné prázdniny, ako sa im pracovalo s pracovnými učebnicami, s čím boli spokojní, čo by navrhovali vylepšiť, či sa im páčilo mať takýchto nezvyčajných sprievodcov. Motivačný text rozvíja čítanie s porozumením, slovnú zásobu a vyjadrovacie schopnosti. Má literárny charakter s emočnou výpoveďou. Čítajú ho žiaci.

1

Práca s textom. Žiaci čítajú a odpovedajú na otázky vyplývajúce z textu. Rozvíjajú si čítanie s porozumením a komunikačné zručnosti. Jednotlivé otázky sú označené farebnými bodkami, čo napomáha lepšej orientácii pri riešení úlohy. Zároveň ponúka možnosť farebne vyznačiť v texte požadované odpovede.

Možné odpovede:

- ***Bodka, Otáznik a Výkričník boli smutní preto, lebo sa skončil školský rok a štvrtáci odídu na prázdniny. Po prázdninách budú z nich piataci a naši kamaráti sa s nimi už asi nestretnú.***
- ***Štvrtákov čaká po prázdninách piata trieda, nové vedomosti a výzvy.***
- ***Výkričník zaprial štvrtákom radosť z učenia a zo spoznávania sveta.***
- ***Žiaci diskutujú o tom, čo sa v škole doteraz naučili, koho spoznali, čo všetko zažili.***
- ***Žiaci hovoria, či sa tešia na piatu triedu, čo ich asi čaká, ktoré predmety im pribudnú a pod.***

2

Žiaci vypíšu z úvodného textu farebne zvýraznené slová. Povedia, ku ktorým slovným druhom patria. Opakujú si pomenovania slovných druhov.

Riešenie:

och – citoslovce, z – predložka, papuče – podstatné meno, veľké – prídavné meno, domov – príslovka, my – zámeno, zvýskla – sloveso, asi – častica, že – spojka, troch – číslovka.

3

a) Žiaci vyhľadajú v úvodnom texte vlastné podstatné meno, ktoré označuje názov štátu. Napíšu ho. Dopíšu k nemu pomenovanie príslušníka a príslušníčky národa. Opakujú si vlastné mená – názvy štátov a pomenovania príslušníkov národov.

Riešenie:

Slovensko – Slovenka, Slovák.

b) Žiaci pracujú s doplnkovým informačným zdrojom (kniha alebo internet). Vyhľadajú o Slovensku informácie, vyberú päť kľúčových slov a napíšu ich do zošita. Následne napíšu do zošita o Slovensku krátky vecný text. Opakujú si vedomosti zo slohového učiva.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

4

a) Žiaci nájdu v úvodnom texte päť slov s predponami. Napíšu ich. Opakujú si tvorenie slov predponami.
b) Zakrúžkujú v slovách zelenou pastelkou slabičné predpony a modrou pastelkou neslabičné predpony. Opakujú si predpony.
c) Nahradia zakrúžkované predpony inými predponami a utvoria nové slová. Slová povedia a vysvetlia ich význam.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

5
a) Žiaci doplnia do viet chýbajúce slovesá. Vety prečítajú. Opakujú si tvorenie slov predponami.
b) Zakrúžkujú v napísaných slovesách hnedou pastelkou predpony. Vysvetlia význam napísaných slovies.
Možné riešenie:
poletíme – forma dopravy, cestovania, vyletíme – dráha letu lietadla do výšky, vletíme – dostať sa do mrakov, neletíme – vyjadrenie záporu, doletíme – ukončenie letu, pristátie lietadla na letisku.
c) Žiaci podčiarknu zelenou pastelkou priamu reč a modrou pastelkou uvádzacie vety. Opakujú si priamu reč.

6
a) Žiaci prečítajú vety. Vyfarbia v nich spoluhlásky, ktoré sa spodobujú vnútri slov alebo na hranici slov. Opakujú si spodobovanie spoluhlások.
b) Diskutujú so spolužiakmi na tému zvierací miláčikovia – ako sa o nich starať. Napíšu do zošita názory a argumenty k danej téme. Opakujú si slohové učivo Diskusia.
Možné riešenie:
Názor: Môj názor je taký, že domáci maznáčik odbúrava stres.
Argument: Pretože hladkaním zvieratka, napr. mačky sa človek psychicky uvoľní, zrelaxuje.
Názor: Domnievam sa, že deti, ktoré majú doma zvieracieho maznáčika, sú empatickejšie.
Argument: Pretože ak sa o zvieratko starajú, majú pocit zodpovednosti a viac sa vedia vcítiť do druhého.
Žiaci tvoria názory a argumenty podľa vlastného uváženia.

7
a) Žiaci doplnia do názvov obcí v obrázku žirafy chýbajúce i, í alebo y, ý. Opakujú si pravopis geografických názvoch s i/í a y/ý po obojakých spoluhláskach.
b) Jednotlivé plôšky s názvami vyfarbia podľa zadania v úlohe.

8
a) Žiaci doplnia do slov v slovných spojeniach chýbajúce spoluhlásky. Zdôvodnia pravopis. Opakujú si spodobovanie spoluhlások.
b) Povedia, ako nazývame uvedené slovné spojenia. Vysvetlia ich význam.
Riešenie:
Prirovnania.
Možné riešenie:
pichľavý ako jež – príliš uštipačný; ľahký ako pierko – jednoducho a ľahko si s niečím poradím; ťažký ako olovo – veľmi ťažká úloha; plachý ako vtáča – príliš bojazlivý; pyšný ako páv – veľmi namyslený; studený ako ľad – chladný, necitlivý, nepríjemný, neosobný; odvážny ako lev – nebojácny, smelý.

9
a) Žiaci v slovných spojeniach podčiarknu namodro podstatné mená, nazeleno prídavné mená a načerveno zámená. Opakujú si identifikáciu slovných druhov v texte.
b) Slovné spojenia napíšu podľa zadania úlohy.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 87

10
Žiaci urobia interview so spolužiakom/spolužiačkou o jeho/jej obľúbenom filme. Otázky a odpovede zapíšu do zošita a interview prečítajú. Opakujú si slohové učivo.

11
Žiaci vypíšu z úvodného textu na str. 85 po dve zámená podľa pokynov v tabuľke. Opakujú si druhy zámen.

12
a) Žiaci vyskloňujú slovné spojenie najlepší priateľ v jednotnom aj v množnom čísle. Opakujú si skloňovanie podstatných mien a prídavných mien.
b) Napíšu do zošita opis svojho najlepšieho kamaráta alebo najlepšej kamarátky. Opakujú si slohové učivo Opis osoby.

13
a) Žiaci prečítajú text. Podčiarknu v ňom základné číslovky a zakrúžkujú radové číslovky. Opakujú si druhy čísloviek.
b) Nájdené číslovky zapíšu slovom.

14
a) Žiaci vymyslia a napíšu do zošita vtipný príbeh s názvom Koniec dobrý, všetko dobré. Opakujú si tvorivé písanie a umelecký text.
b) Vytvoria a napíšu do zošita osnovu príbehu a jeho nadpis. Opakujú si slohové učivo.
c) Porozprávajú obsah príbehu podľa osnovy. Opakujú si reprodukciu rozprávania.

15
Žiaci prečítajú tvrdenia o slovesách. Vyfarbia písmeno P, ak je tvrdenie pravdivé, N, ak je tvrdenie nepravdivé. Opakujú si vedomosti o slovesách.

16
Žiaci vyčasujú sloveso hádzať vo všetkých slovesných časoch v jednotnom aj v množnom čísle. Úlohu vyriešia do zošita. Opakujú si časovanie slovies.

Žiaci vyriešia úlohu, ktorú im dáva Bodka. Ústne vyčasujú sloveso ísť vo všetkých slovesných časoch.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.

Strana 88

17
Žiaci vylúštia krížovku. Slová z tajničky doplnia do vety. Vetu prečítajú. Opakujú si neohybné slovné druhy.
Riešenie:
Prežijeme úžasné leto!

18
a) Žiaci napíšu príslovky z krížovky v úlohe 17 k správnym otázkam.
b) K napísaným príslovkám dopíšu po dve ďalšie vhodné príslovky. Opakujú si príslovky.

19
Žiaci napíšu podstatné mená v genitíve, datíve, lokáli a inštrumentáli jednotného čísla so správnymi predložkami z/zo, k/ku, v/vo a s/so podľa uvedeného vzoru. Opakujú si predložky.

20
Žiaci prečítajú vtipy. Zakrúžkujú v nich nazeleno spojky, načerveno častice a namodro citoslovcia. Opakujú si posledné tri neohybné slovné druhy.

21 PRAVOPISNÉ CVIČENIE
Pravopisné cvičenie je zamerané na precvičenie osvojených vedomostí z danej témy. Slúži ako diktát alebo cvičenie na prepis slov. Môže sa použiť i na domácu úlohu. Má aj diagnostickú funkciu. Učiteľ/-ka môže využiť aj alternatívne možnosti práce s pravopisnými cvičeniami. Žiaci so ŠVVP píšu pri diktovaní každé druhé slovo/každú druhú vetu, prípadne pravopisné cvičenie vypracujú vo forme doplňovačky.

Všetkým žiakom a ich pánom učiteľom/pani učiteľkám želáme veľa radosti pri učení sa/učení zo série našich pracovných učebníc.

Milovať svoju rodnú reč znamená vždy sa vedieť vrátiť domov, k svojim predkom.

© Vydavateľstvo AITEC, Bratislava. Všetky práva vyhradené.